

JERNINDUSTRIENS FORLAG

Mikrodatamatteknik

Hardware

1981

Instruktioner
Opgaver

Jern- og Metalindustrien

Forord

Lærebogen anvendes i undervisningen på kurset "Mikrodatamatteknik, trin 1-Hardware", kursuskode 5818.

Metalindustriens Efteruddannelses-udvalg har foranlediget lærebogen optrykt.

Lærebogen er tilrettelagt af faglærere fra Sønderborg tekniske skole i samarbejde med Jernindustriens Forlag.

Lærebogen "Mikrodatamatteknik - Hardware" er delt op i to bind, der indeholder henholdsvis instruktioner og opgaver.

Instruktionsdelen omfatter teori-instruktioner om emnerne:

Mikrocomputorens:

- Blokdiagram
- Processorsektion
- Instruktionssæt
- Lagersektion
- Interruptsystem
- Kommunikation
- Parallel in/out
- Dokumentation

Opgavedelen omfatter teoriopgaver om emnerne:

- Måleøvelser
- Programmeringsopgaver

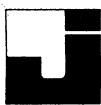
Til brug ved undervisningen har lærebogen fortløbende sidenumre nederst på siderne.

Forlaget modtager gerne forslag til ændringer og rettelser fra lærere, elever og andre interesserede.

Metalindustriens Efteruddannelses-udvalg og Jernindustriens Forlag takker Sønderborg tekniske skole og faglærerne for medvirken ved tilrettelæggelsen af denne lærebog.

København, august 1981

JERNINDUSTRIENS FORLAG

JERNINDUSTRIENS FORLAG

Mikrodatamatteknik

Hardware

Indholdsfortegnelse

Udgave 8108 | Side 1 af 1 sider

Nr.	TEORIINSTRUKTIONER	Side
-----	--------------------	------

1	Mikrocomputerens blokdiagram	1
2	Mikrocomputerens processorsektion, 8085A	11
3	Mikrocomputerens instruktionssæt	23
4	Mikrocomputerens lagersektion	63
5	Parallel in/out, programmerbar interfacekreds	83
6	Mikrocomputerens interruptsystem	97
7	Mikrocomputerens kommunikation - RS 232c	107
8	Dokumentation	109

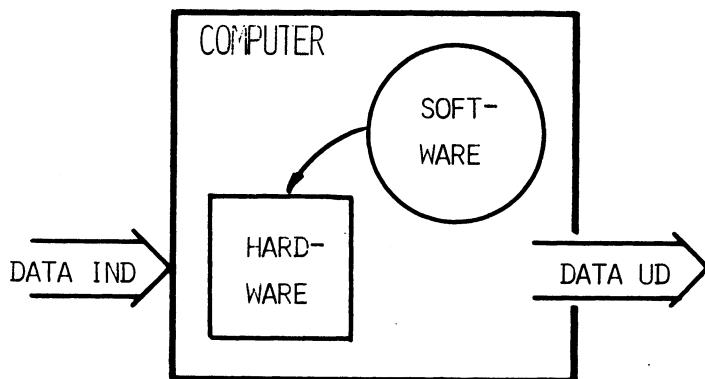
Nr.	TEORIØVELSER	Side
-----	--------------	------

1	Måleøvelse 1	135
2	Måleøvelse 2	137
3	Måleøvelse 3	139
4	Måleøvelse 4	141
5	Måleøvelse 5	143
6	Måleøvelse 6	145
7	Måleøvelse 7	147
8	Måleøvelse 8	149
9	Måleøvelse 9	151

Nr.	TEORIOPGAVER	Side
-----	--------------	------

1	Programmeringsopgaver	153
---	---------------------------------	-----

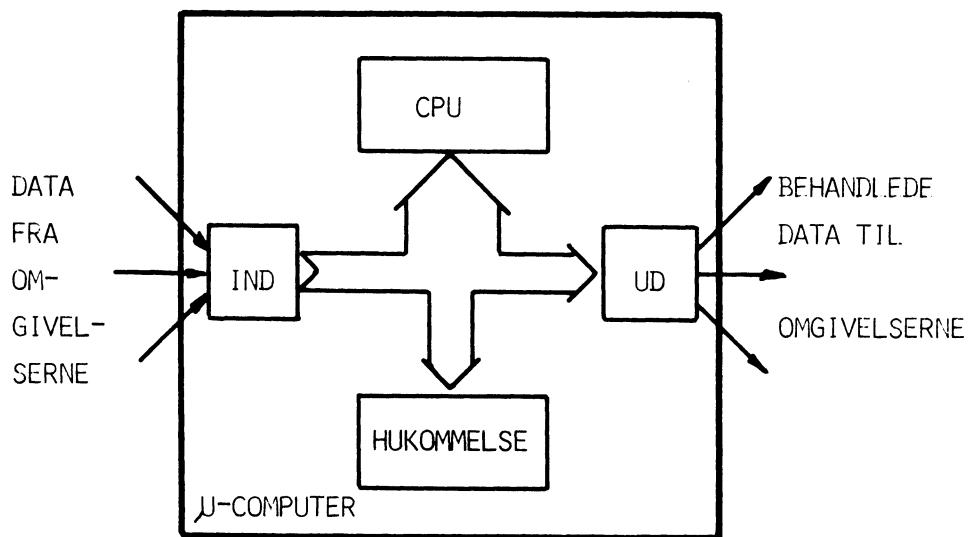

Hardware/software.

Computeren kan opfattes som bestående af to hovedbestanddele, hardware og software. Ved hardware forstår selve kredsløbet med dets IC'r, ledninger, kontakter o.s.v.. Softwaren er det program der får hardwaren til at udføre den aktuelle funktion.

Medens det normalt vil være forbundet med vanskeligheder at ændre hardwaren, vil en ændring af softwaren nemt kunne udføres, og da det er softwaren der bestemmer hardwarens funktion, vil det ses, at en computer vil kunne tilpasses til at løse de forskelligste opgaver.

Af ovenstående fremgår også, at hvor arbejdet med et nyt kredsløb tidligere hovedsaglig lå i værkstedet, foregår en betydelig del af arbejdet nu ved skrivebordet med udvikling af programmer, så meget mere som man ofte køber hardwaren færdig i form af standard kredsløbskort.

CPU'en.

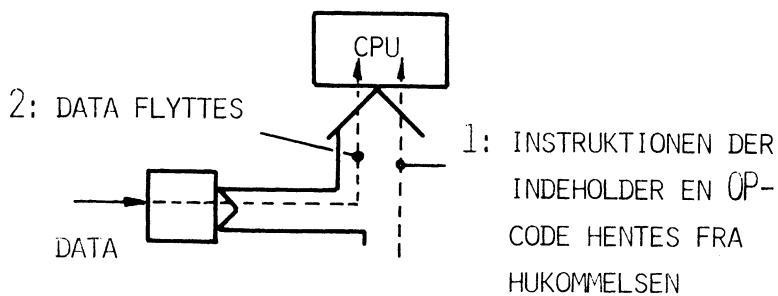
En μ -computer kan opdeles i fire hovedblokke som vist på blokdiagrammet.

Den centrale af disse blokke er microprocessoren (μ P) også kaldet CPU'n, hvilket betyder Central Proces Unit.

Det er i CPU'n alle beregninger og beslutninger foregår, ligeledes kontrolleres input-og output kredse samt hukommelsen af CPU'n.

Op-coder.

CPU'n er "født" med evnen til at udføre et begrænset antal små operationer, der set enkeltvis er uden mening, men som anvendt i rækkefølge kan bringes til at danne en hel proces.

Et eksempel på en af CPU'ens små operationer er at flytte data fra inputkredsen til CPU'n. For at få udført denne dataflytning skal CPU'n påvirkes med et tal, en såkaldt operationskode - (OP-code).

En CPU har alt efter fabrikat omkring 50 OP-coder som tilsammen danner et OP-codesæt.

Hukommelsen.

Hukommelsen har to opgaver i en μ -computer:

1. Den rummer de nødvendige OP-coder til at styre CPU'ens funktion. Denne samling af OP-coder kaldes programmet.
2. Den skal lagre mellemresultater og data.

Langtidshukommelse/programhukommelse.

Til at løse første opgave anvendes en langtidshukommelse, hvis indhold kun vanskeligt kan ændres.

Til gengæld kan apparatet slukkes uden at hukommelsens indhold går tabt. Denne hukommelse kaldes også programhukommelsen.

Korttidshukommelse/Data hukommelse.

Til opgave to anvendes en hukommelse, hvis indhold let kan ændres, men som stiller det krav, at der hele tiden skal være tilsluttet forsyningsspænding. Afbrydes denne blot et øjeblik, går indholdet tabt. Korttidshukommelsen kan findes i CPU'en, og kaldes da ofte "Scratchpad memory", der betyder "Notesblok hukommelse".

CPU'en contra hukommelsen.

Ved opstart af en μ -computer begynder CPU'en med at "bede" langtidshukommelsen om den første OP-code.

Denne sendes til CPU'en, der straks eksekverer den.

Derefter "beder" CPU'en om den anden OP-code, får den og udfører den, o.s.v.

Som det fremgår er CPU'en nok den der "gør arbejdet", men det er det i hukommelsen, lagrede program der fortæller CPU'en, hvad den skal foretage sig.

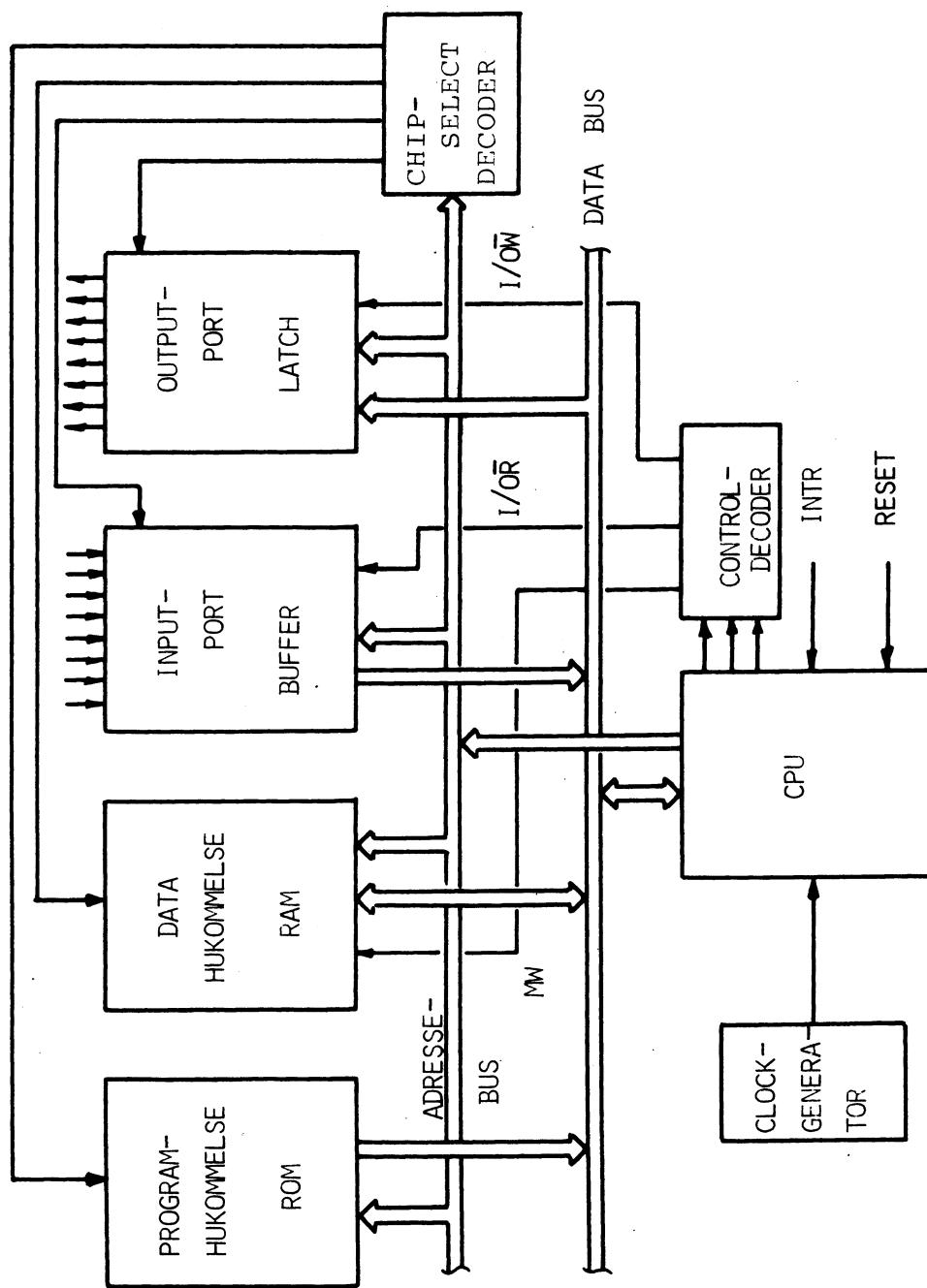
INPUT/OUTPUT.

INPUT- og OUTPUT-kredsene har til opgave at danne kontaktflade (interface) mellem μ -computeren og omgivelserne. De styres af CPU'en til at åbne og lukke når der skal overføres data fra eller til μ -computeren.

Systemdiagram.

Det herunder viste systemdiagram indeholder programhukommelse (ROM), datahukommelse (RAM), CPU med taktgenerator, INPUT-port og OUTPUT-port.

Derudover er de nødvendige kommunikationslinier mellem ovennævnte kredsløb vist.

Hukommelsen.

Som tidligere nævnt kan CPU'en ikke udføre meget selv, medmindre den får de nødvendige ordrer.

Disse ordrer, kaldet programmet er lagret i programhukommelsen.

Krav.

Programhukommelsen skal kunne holde sit indhold i lang tid, også uden der er spænding tilsluttet apparatet, til gengæld er det ikke nødvendigt, at kunne ændre indholdet.

ROM.

Disse egenskaber findes i en ROM. ROM er en forkortelse af Read Only Memory, det vil sige en hukommelse, hvorfra der kun kan læses, d.v.s. hentes information.

ROM'ens indhold fastlægges allerede ved fabrikationen, hvorfor der skal anvendes et stort antal af samme type, hvis det skal være rentabelt.

PROM.

PROM'en er en fætter til ROM'en. Det tilføjede P står for Programable, d.v.s. programmerbar af brugeren. Denne kan ved hjælp af et programmeringsudstyr fremstille et enkelt styk til en foreliggende opgave, men som ved ROM'en kan indholdet ikke ændres når først programmeringen er sket.

EPROM.

Sidste skud på stammen er EPROM'en. E står for Erasable, altså sletbar. EPROM'en kan programmeres af brugeren på samme vis som PROM'en, men hvor det er en mekanisk ændring, der finder sted i PROM'en, er det blot en opladning af nogle kondensatorer, der sker i EPROM'en.

Finder brugeren på et senere tidspunkt ud af at programmet skal ændres, kan EPROM'ens indhold slettes ved at belyse den med kraftigt ultraviolet lys gennem vinduet.

Derefter kan der ske en ny programmering.

RAM.

Til lagring af DATA, det vil sige de signaler, som μ -computeren behandler, skal anvendes en hukommelse hvor man til enhver tid kan lagre data, og hente dem igen.

Den såkaldte RAM har denne egenskab. RAM står for Random Access Memory, hvilket betyder "hukommelse med tilfældig adgang", altså en hukommelse, man kan komme med data til, og få dem fra på et vilkårligt sted og tidspunkt. RAM lageret benævnes også ofte read write memory, læse-skrive, hukommelse eller scratch-pad memory, notesblok hukommelse.

EAROM

Electrical Alterable ROM, er en "krydsning" mellem en ROM og en RAM, idet den kan slettes elektrisk og genprogrammeres medens den sidder i opstillingen.

OUTPUT-port.

OUTPUT-porten kan betragtes som en del af RAM-lage-ret, dog således at der kun kan gå data fra CPU'en til porten. Til gengæld vil disse data være tilgængelige for eksterne anvendelser.

INPUT-port.

INPUT-porten er i princippet kun 8 parallelle kontakter der slutter når porten adresseres. Derved bliver der forbindelse mellem data-indgangene og data-bussen og dermed CPU'en.

Takt-generator.

Taktgeneratoren (clockgeneratoren) leverer styreimpulser til CPU'en, og bestemmer dermed den tid det tager at udføre en instruktion. Typisk er frekvensen mellem 200 KHz og 5 MHz. Den nominelle frekvens er givet af den anvendte CPU.

Busser.

Som vist på systemdiagrammet kommunikerer de enkelte enheder via nogle fælles ledningsbundter. Et ledningsbundt som fører signaler med samme mission kaldes en "bus".

Adressebussen består af typisk 16 og databussen af 8 parallelle ledninger. I steder for at tegne alle disse ledninger i diagrammet bruges ofte at tegne en enkelt streg og angive antallet af ledere, eller tegne et bredt bånd og med klar tekst angive arten og antallet af ledninger.

Med pile kan man angive retningen af signalerne.

Adressebussen.

Når CPU'en under eksekveringen af et program skal have tilført en ny opcode fra ROM'en eller data fra RAM'en eller inputporten, sender den via adressebussen et bitmønster ud, hvorved den ønskede memorylokation adresseres.

Som vist i systemdiagrammet bliver adressen tilført parallelt til både ROM, RAM, INPUT- og OUTPUTPORT, men kun en af blokkene reagerer, da ingen adresse kan (må) gå igen hos flere blokke, hvilket varetages af chip-select decoderen.

Databussen.

Via databussen overføres data! Data kan være:

Opcoder fra ROM'en til CPU'en	{	MR eller IOR
Faste data fra ROM'en til CPU'en		
Variable data fra I-port til CPU'en		
Variable data fra RAM'en til CPU'en		
Data fra CPU'en til RAM'en	{	MW eller IOW
Data fra CPU'en til O-porten		

Som det kan ses kan flere enheder sende signaler over databussen. For at undgå forstyrrelser er det nødvendigt at indrette kredsløbet således, at der kun er en af gangen, der sender, medens alle andre enten lytter eller er koblet ud. Den sidste mulighed betegnes "den tredje stilling", hvorfor man kalder denne form for logik "3-state logik", eller "TRI-STATE logik".

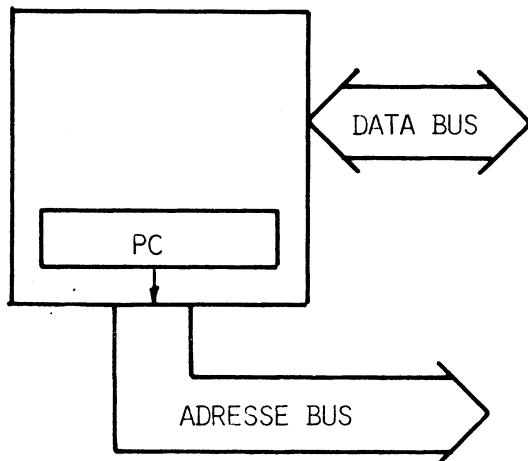
Kontrolbussen.

Kontrolbussen omfatter bl.a. clockpulser og læse/skrive kontrollene, MR, MW, IOR og IOW.

Læse/skrive signalerne kommer fra CPU'en og har til opgave at styre RAM-memoryen og I/O portene.

CPU. - Simpel blokdiagram.

CPU'en har til opgave at styre afviklingen og udføringen af et program. Til styringen har CPU'en en programtæller (PC). Denne tæller holder styr på hvor langt CPU'en er nået i et program. Hver gang programtælleren anvendes, forhøjes den automatisk med én. Ved hjælp af specielle instruktioner og/eller hardware signaler kan programtællerens værdi blive udskiftet med en anden værdi. Efter reset indholder PC værdien 0000. PC'en er normalt den der leverer signalet til adressebussen, d.v.s. at programtællerens værdi er lig med en adresse. Adressebussen er der hvor CPU'en fortæller hvorfra den vil læse (Read) eller skrive (Write) data, der transporteres via databussen.

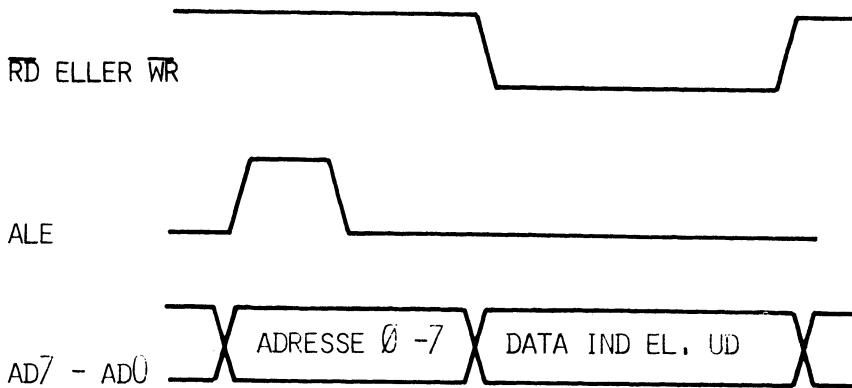
RW, WR.

For at fortælle omgivelserne om CPU'en vil læse eller skrive data, har den nogle kontrol signaler, der ikke kun fortæller retningen af data på databussen, men angiver også hvornår data henholdsvis er eller skal være stabile. Disse styreledninger hedder RD (read) og WR (write).

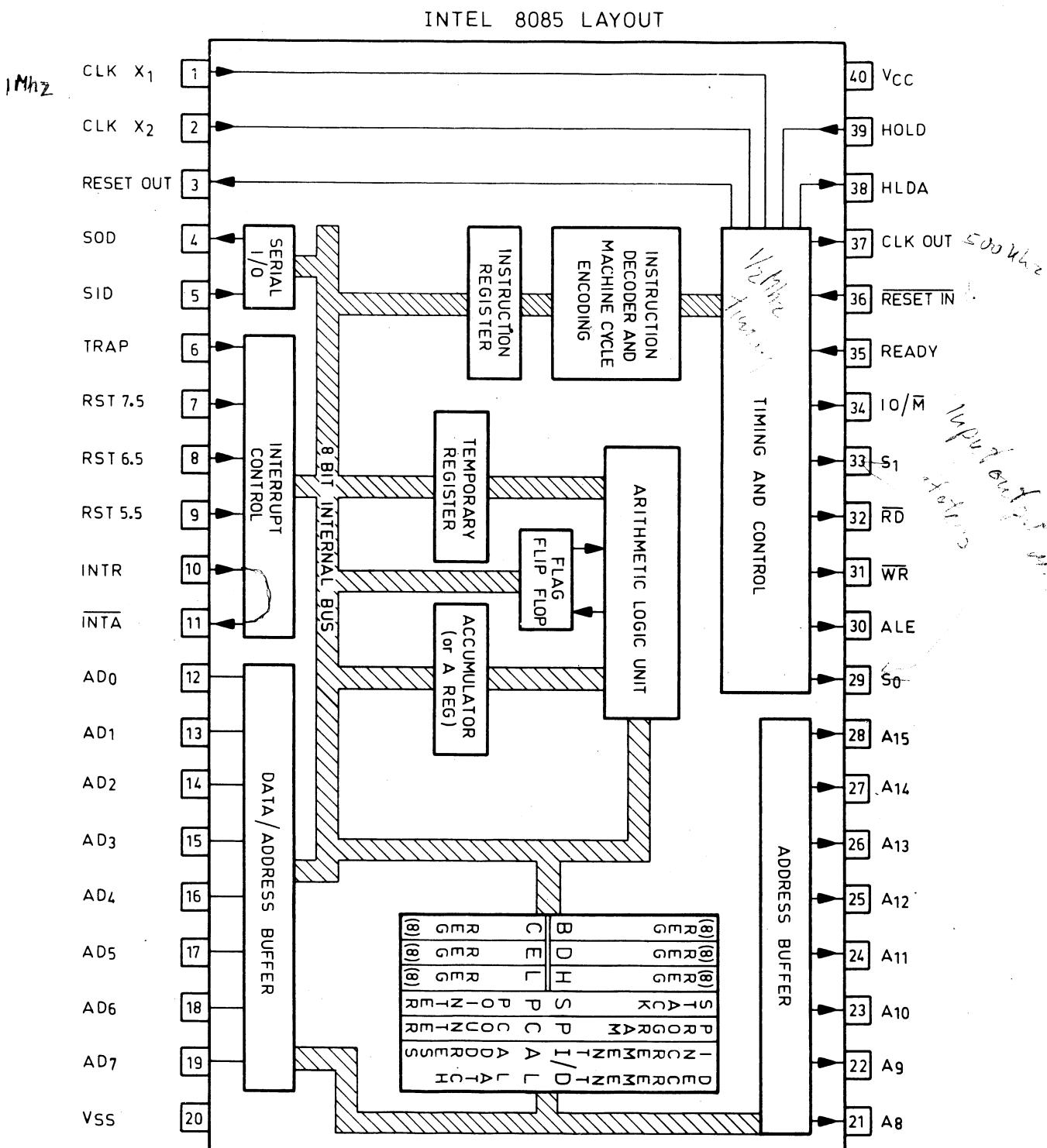
Multiplexning.

I 8085 er PC og adressebus 16 bit bred, databussen er 8 bit bred. De 8 mindst betydende adressebit og data bit'ene er ført ud på de samme 8 ben på IC'en og bliver tidsmultiplexet ud. For at fortælle hvornår disse 8 ben har adresse information, findes der et ekstra ben, der fortæller hvornår adresseinformationen er stabil, dette ben hedder ALE. Data angives stabile med \overline{WR} signalet og skal være på databussen, når \overline{RD} signalet indikerer det. D.v.s. ALE fortæller hvornår de 8 laveste adressebit er på adresse/databussen og $\overline{RD}/\overline{WR}$ angiver, hvornår CPU'en har eller ønsker at få data på adresse/databussen.

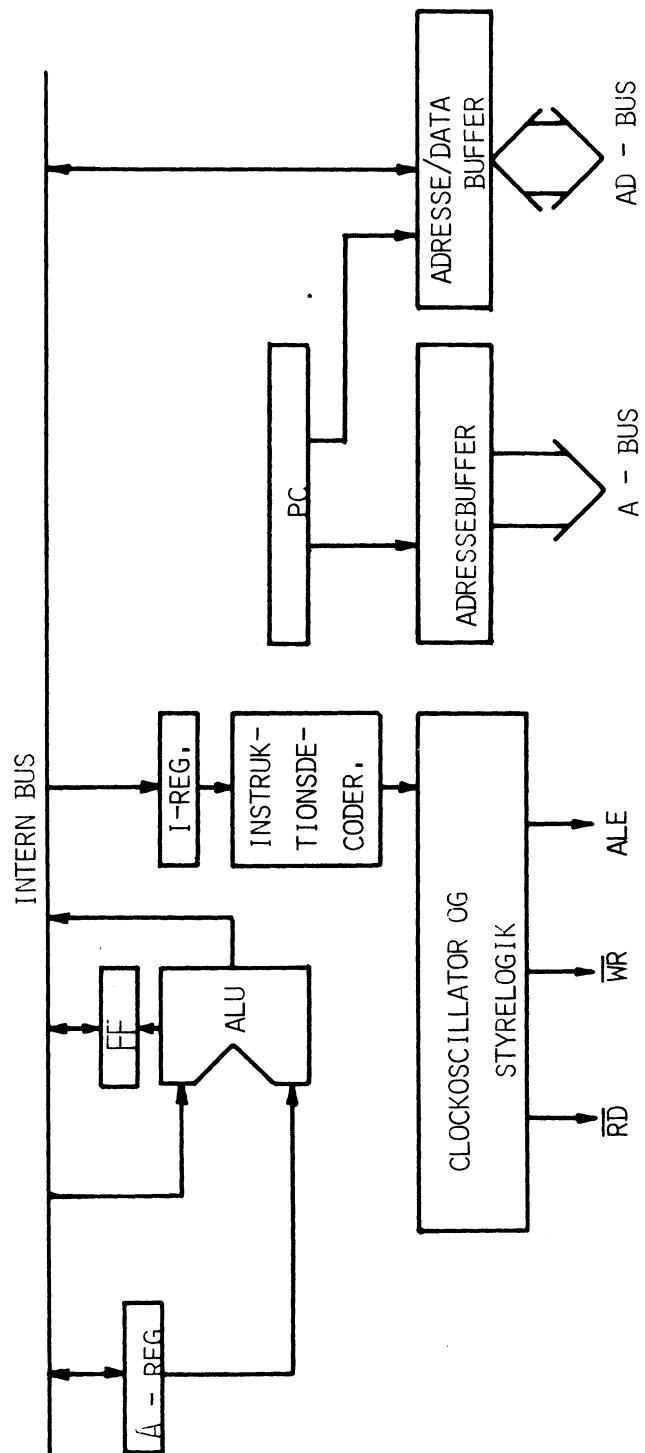

Instruktionsfetch

Første data som CPU'en henter (fetsch) efter reset anbringer CPU'en i et instruktionsregister, hvor CPU'en vil tyde bitmønsteret v.h.a. instruktions-dekoderen. Bitmønsteret fortæller CPU'en om der er tale om en 1 byte, 2 bytes eller 3 bytes instruktion. CPU'en starter nu det til bitmønsteret hørende program.

SIMPELT BLOKDIAGRAM AF CPU, 8085.

Microprogram.

Microprogrammet er det program der internt i CPU'en, får den til at afvikle hver instruktion som CPU'en kan udføre.

Når CPU'en har hentet og udført en instruktion, vil den igen hente et nyt bitmønster ind i instruktionsregisteret. Den første byte i en instruktion kaldes opcoden. Opcoden er den byte, der skal anbringes i instruktionsregisteret.

CPU'ens arbejdshastighed og timing er styret af en oscillator. For alle CPU'er findes der en maksimal arbejdsfrekvens, ligeledes findes for en hel del CPU'er også en minimum frekvens.

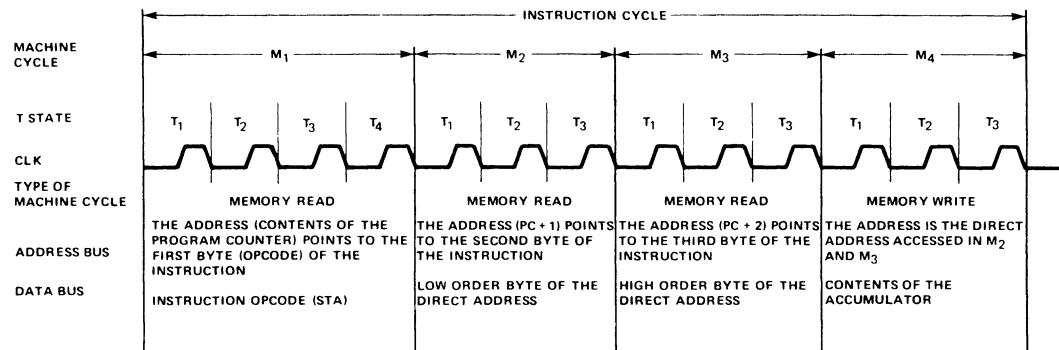
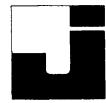
Interne Reg.

Når data skal andet end flyttes, anvender CPU'en en ALU (arithmetic logic unit), hertil hører også et arbejdsregister der kaldes akkumulatoren (A-reg.) samt nogle FF'ere, der fortæller noget om det resultat, der sidst er beregnet af ALU'en.

Instruktionscyclus.

En instruktionscyclus består af hentning (Fetsch) af en instruktion og udføring (execute) af instruktionen. Instruktionscycelen opdeles i nogle (1 til 5) maskincycler. Antallet af maskincycler svarer til det antal gange CPU'en har brug for at hente eller anbringe data i den eksterne memory. Hver maskincyclus kan igen deles ned i fra 3 til 6 trin, der hver især svarer til en tid på en intern clockperiode. For en 8085 er den interne clockfrekvens lig med halvdelen af den frekvens der tilslettes x_1 og x_0 .

Benet CLK out på 8085 er lig med CPU'ens interne clockfrekvens, blot forsinket nogle nanosekunder.

Maskincyclus.

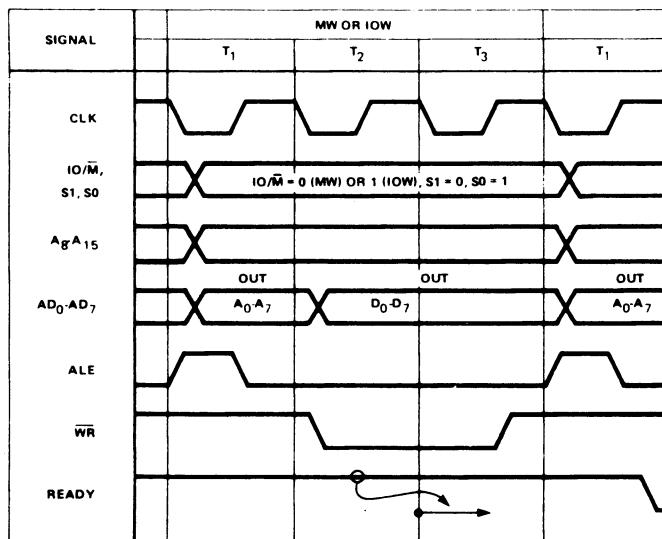
Til hver instruktion hører et bestemt antal og type maskincycler. Med benene S₁, S₀ og IO/M angiver 8085 hvilken maskincyclus type der er igang med at bearbejde. Der er 7 forskellige maskincyclus typer, der angives på følgende måde:

IO/M	S ₁	S ₀	Maskin cycle type
T.S.	Ø	Ø	Halt
Ø	Ø	1	Memory write
Ø	1	Ø	Memory read
Ø	1	1	Opcode fetch
1	Ø	1	I/O Write
1	1	Ø	I/O Read
1	1	1	Intr. Acknowledge

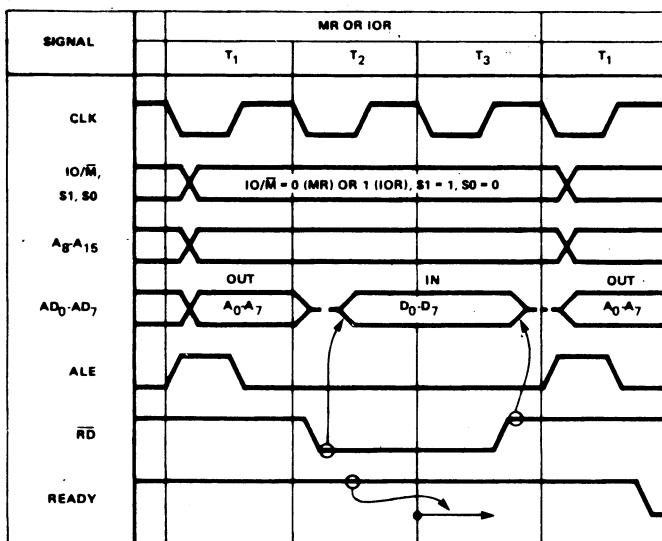
T.S. = Tri state

MW, IOW.

En Memory eller IO write (MW, IOW) maskin cycle består af 3 state. I første state udsender CPU'en den adresse, hvor data skal anbringes. I state 2 udsendes data og WR ledningen går low. I state 3 udsendes data og WR ledningen går high. Under alle tre state udsendes S₁=Ø, S₀=1 samt IO/M informationen der er "1" ved IO og "0" ved M.

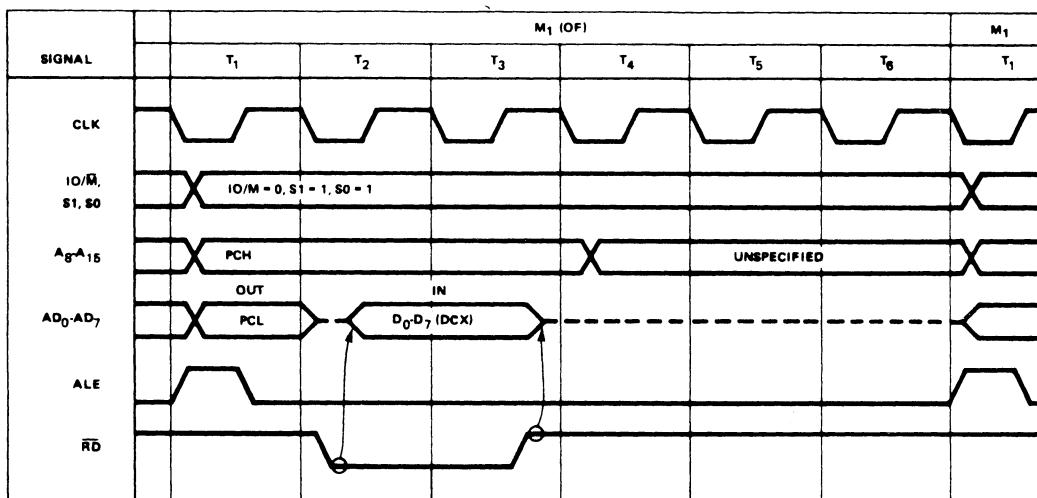
MR, IOR.

En Memory eller IO read (MR, IOR) har også 3 state men afviger fra MW ved at det er RD og ikke WR der går low under T₂ og high igen under T₃. Ligeledes er signalerne på S₀ og S₁ ændret til S₀ = Ø og S₁ = 1.

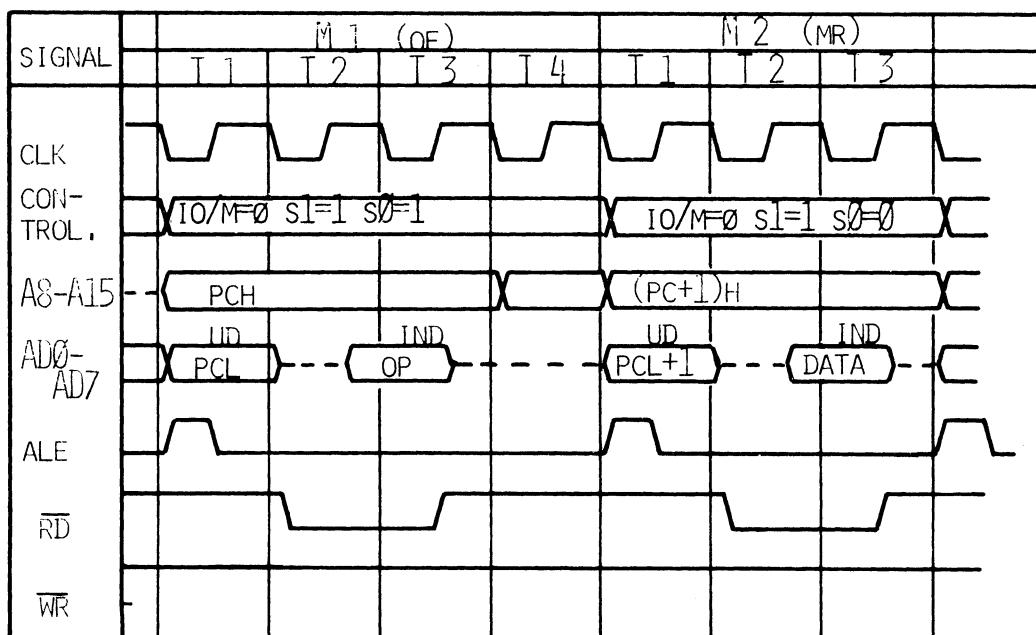

OF.

I maskincyclen opcode fetch (OF) anvendes der fra 4 til 6 state, de første tre state anvendes til at læse opcoden, det efterfølgende state anvendes til at tyde opcoden, hvorunder CPU'ens microprogram afgør om der er brug for yderligere to state for at udføre instruktionen eller en del af instruktionen efterfulgt af andre maskincycler.

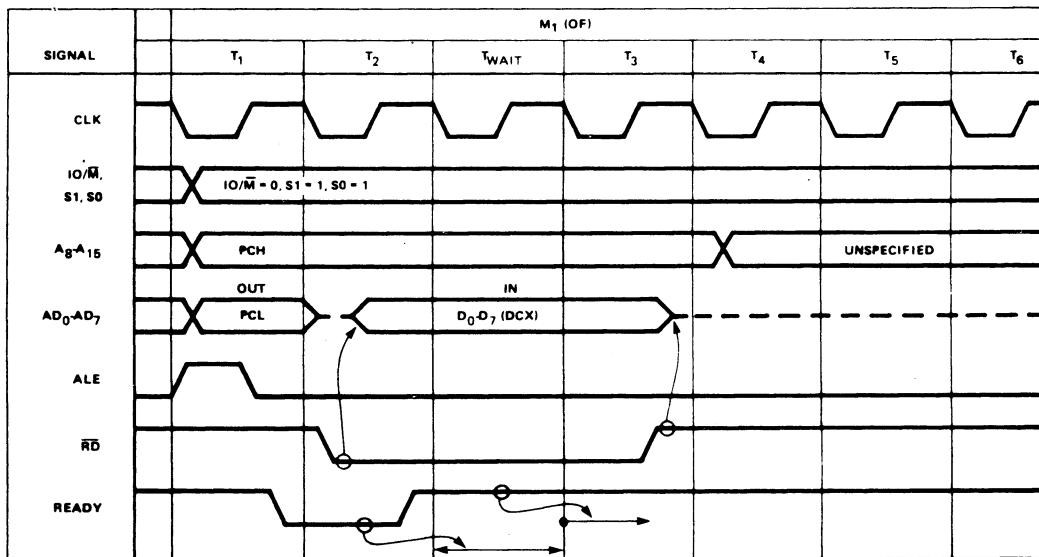

En instruktion som ANI DATA vil bestå af to maskincycler, en OF og en MR.

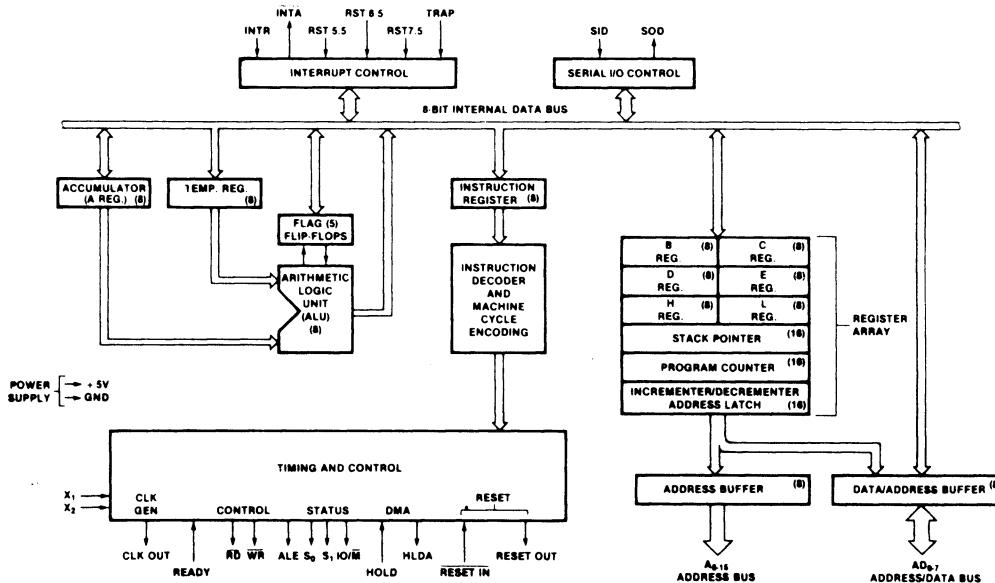

Twait.

Når CPU'en skal arbejde sammen med langsomme memory eller portkredsløb, kan der mellem T₂ og T₃ indskydes nogle ventetrin (Twait). For at T₃ indledes skal READY benet være high inden den positive clock out flanke, der går forud for indledningen af T₃.

Et blokdiagram af 8085's struktur ser således ud:

CPU'en består af tolv adresserbare 8 bit registre. Fire af disse arbejder altid som to 16 bit registre. Det er PC (Program Counter) og SP (Stack Pointer). Seks andre registre kan valgfrit for programmøren anvendes som 8 bit eller 16 bits registerpar (rp), disse registre hedder som 8 bits registre B, C, D, E, H og L og som 16 bits registre BC, DE og HL. Disse registre anvendes universalst. HL registret kan dog bruges som datapointer, d.v.s. HL kan indeholde et 16 bit mønster, der er et udtryk for den adresse, hvor data skal hentes eller placeres. Et andet 8 bit register, der anvendes som resultatregister ved aritmetiske, logiske og in/out instruktioner er akkumulatoren (A-reg.). Det sidste 8 bit register er flag registeret, i dette register anvendes kun de fem af bit'ene. Ved aritmetiske og logiske funktioner påvirkes bit'ene, idet hver bit for sig angiver noget om resultatet.

Interrupt.

I en 8085 er der to forskellige måder, hvormed CPU'en kan interruptes. Den ene er ved anvendelse af INTR og INTA benene. Når et eksternt kredsløb ønsker at påkalde sig opmærksomheden, genererer det et logisk "1" på INTR benet. Et "1" på dette ben vil få CPU'en til at stoppe PC, hvis processoren er enablet (gjort mulig) for interrupt (EI). Derefter vil der indledes en interrupt acknowledge (erkendelse) maskincyclus. Dette ligner en OF maskin cyclus blot med den forskel, at benet INTA anvendes i stedet for RD benet. D.v.s. at der nu skal genereres en opcode på databussen timet v.h.a. af INTA signalet, denne opcode kan være RST instruktion bestående af 1 byte eller en CALL bestående af 3 byte, der skal genereres i takt med INTA signalet. Med RST instruktionerne starter CPU'en på forud bestemte startadresser, der er indeholdt i opcoden.

Instruktion	Startadresse
RST Ø	ØØØØ H
RST 1	ØØØ8 H
RST 2	ØØ1Ø H
RST 3	ØØ18 H
RST 4	ØØ2Ø H
RST 5	ØØ28 H
RST 6	ØØ3Ø H
RST 7	ØØ38 H

Med CALL instruktion kan der startes på enhver adresse i systemet.

Den anden måde at generere interrupt er med TRAP, RST 5.5, RST 6.5, RST 7.5 benene. Ved signal på et af disse ben vil CPU'en interruptes og derefter selv generere en RST instruktion uden hjælp af eksterne kredsløb. Forskellen på disse ben er, hvor CPU'en vil starte restart rutinen.

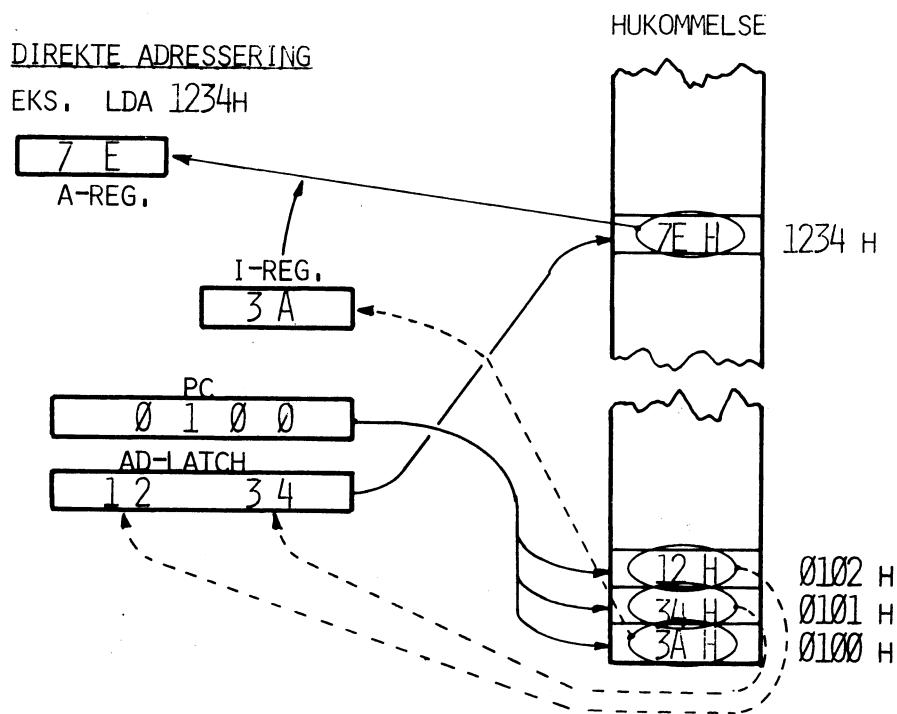
Ben	Startadresse
TRAP	ØØ24 H
RST 5.5	ØØ2C H
RST 6.5	ØØ34 H
RST 7.5	ØØ3C H

Der er ligeledes også den forskel at TRAP ikke kan blokeres med DI eller SIM instruktionerne.

Adresseringsmåder.

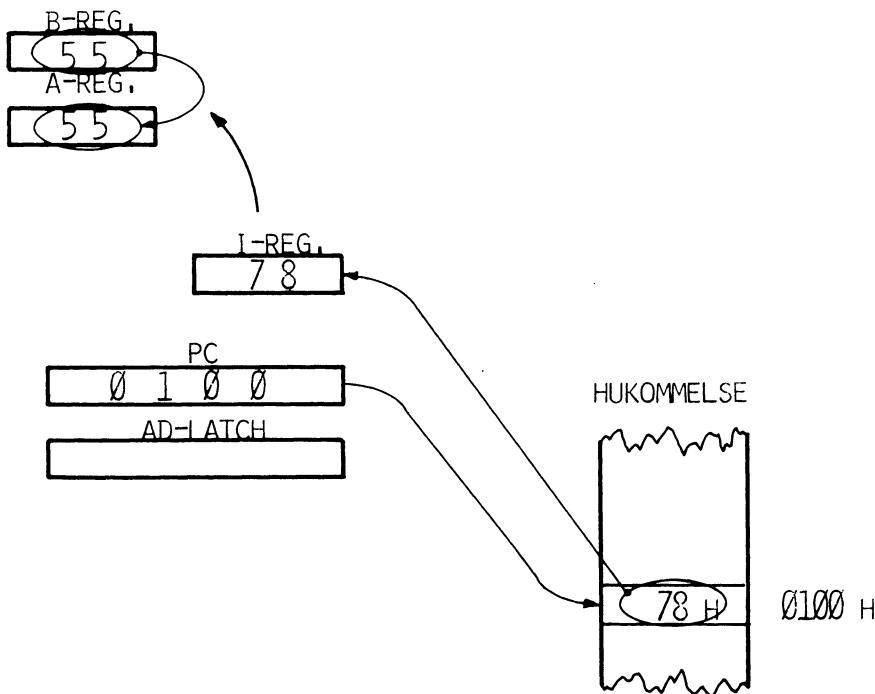
8085'en har fire måder til adressering af data i lageret eller i registrene:

Ved DIREKTE ADRESSERING bruges 2 byte til selve adressen, således at byte 2 er de 8 mindst betydende bits af adressen og byte 3 de 8 mest betydende bits.

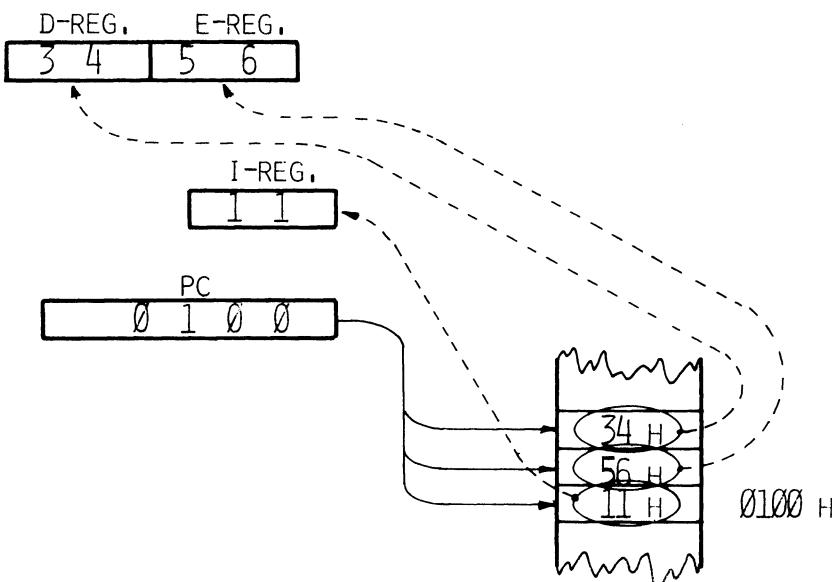
Ved REGISTER-ADRESSERING angiver selve op-koden det register, der skal benyttes til operationen.

EKS, MOW A,B

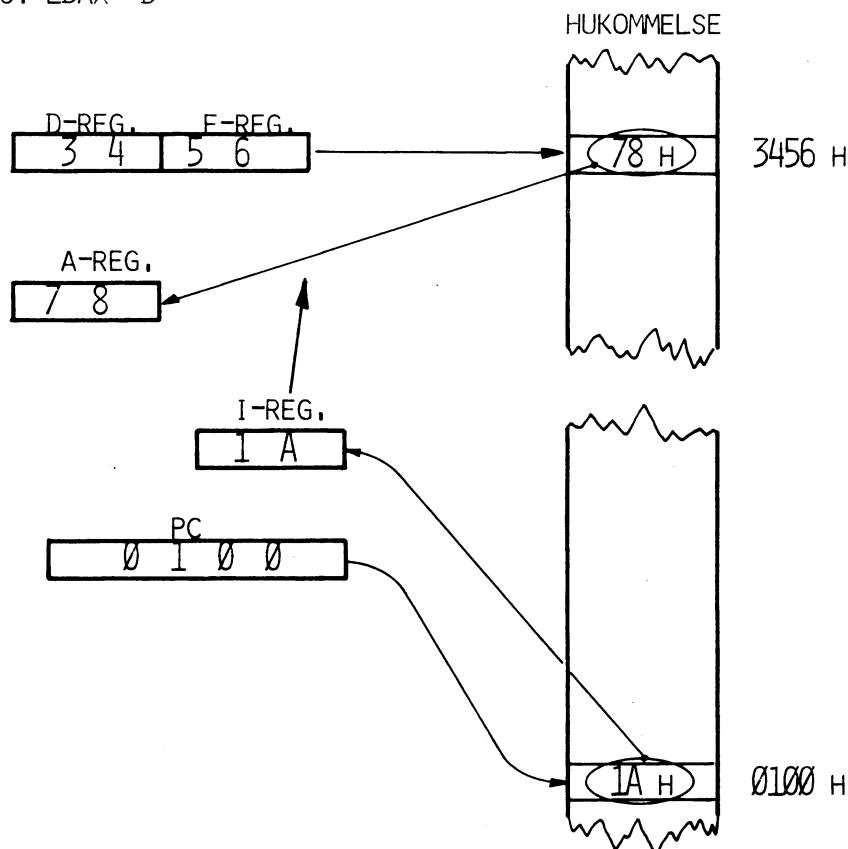
Ved "IMMEDIATE" ADRESSERING indeholder instruktionen også data. Instruktionslængden er 2 eller 3 bytes.

EKS, LXI D,3456H

Ved REGISTER INDIREKTE ADRESSERING angiver selve op-koden det registerpar, f.eks. (H.L.), som indeholder adressen for data, der skal benyttes ved operationen. Register H indeholder den mest betydende byte af adressen.

EKS. LDAX D

Når et program køres, udføres instruktionerne i den rækkefølge, de står i programmet, med mindre dette ændres på grund af en hop-instruktion eller et interrupt-signal. En hop-instruktion angiver den adresse, der skal hoppes til på to måder, nemlig:

Ved DIREKTE HOP-ADRESSERING bruges 2 bytes til adresse, som ved andre direkte adresserende instruktioner.

Ved REGISTER INDIREKTE HOP-ADRESSERING angiver op-koden det registerpar, der indeholder hop-adressen.

RST-instruktionen er en speciel hop-instruktion, der anvendes ved interrupt af programmet. Instruktionen er på 8 bits, hvoraf tre bruges som adressefelt. Dette felts værdi ganges automatisk med 8, og programmet udføres fra den adresse, der svarer til dette tal.

STATUS - FLAG.

Der er fem resultatvisende flag, der virker i forbindelse med udførelsen af instruktionerne i 8085'en. De kaldes henholdsvis ZERO, SIGN, PARITY, CARRY og AUXILIARY CARRY. De kan indeholde "1" eller "0" afhængig af, om de er i stilling SET eller RESET.

Når en instruktion påvirker flags, gælder følgende regler, medmindre andet er specifieret i specielle tilfælde.

ZERO: Hvis en instruktion giver resultatet 0, sættes ZERO-FF'en, i modsat fald resættes den.

SIGN: Får samme værdi som den mest betydende bit i akkumulatoren.

PARITY: Får værdien 1 ved lige paritet for det tal, der står i akkumulatoren.

CARRY: Hvis en instruktion giver en mente (ved addition) eller en låner (ved subtraktion eller sammenligning) sættes Carry-FF'en i stilling 1, 1 modsat fald i stilling 0.

AUXILIARY

CARRY: Virker som Carry for de 4 mindst betydende bit. (Anvendes oftest ved BCD-regning).

SYMBOLER OG FORKORTELSER.

I det efterfølgende forklares symboler og forkortelser, der anvendes ved beskrivelse af 8085'erers instruktionssæt.

<u>Symbol</u>	<u>Betydning</u>
Akkumulator	Register A
Adr.	16-bits adresse
Data	8-bits data størrelse
Data 16	16-bit data størrelse
Byte 2	Byte 2 i en instruktion
Byte 3	Byte 3 i en instruktion
Port	8-bit adresse for en I/O komponent
r, rl, r2	Et af registrerne A,B,C,D,E,H,L

DDD, SSS Et bitmønster der henviser til et af registerne A, B, C, D, E, H, L idet

DDD står for modtagerregister (destination)

SSS står for det register, der hentes data fra (source).

DDD eller SSS	REGISTER NAVN
---------------	---------------

111	A
000	B
001	C
010	D
011	E
100	H
101	L

rp Står for et af følgende registerpar, idet det mest betydende er anført forrest. BC, DE, HL og SP, der står for stackpointer registeret (16 bits).

RP Et bit-mønster, der henviser til et af registerparne B, D, H, SP:

RP	Registerpar
00	B-C
01	D-E
10	H-L
11	SP

rh Det første register i et registerpar, f.eks. B,D,H.

rl Det andet register i et registerpar, f.eks. C,E,L.

PC 16-bits program counter register. For den mest betydnende del af PC anvendes PCH (high), og for den mindst betydnende del PCL (low).

SP 16-bit stack-pointer register. SPH og SPL anvendes her ligesom ved PC.

JERNINDUSTRIENS FORLAG

Mikrocomputerens instruktionssæt

Teoriinstruktion 3

Udgave 8108 | Side 6 af 40

r_m Bit m i et register f.eks. den 5'te bit noteres r_5 .
(mest betydende længst til venstre).

Z,S,P,

CY,AC Flagene: ZERO, ZIGN, PERITY, CARRY og AUX.CARRY.

() Noteres f.eks. (H), menes indholdet af register H.

(()) Noteres f.eks. ((H)), menes indholdet i lageret på
den adresse H peger på.

A Et tal i RST instruktionen fra 0-7 (Dec.).

AAA Et bitmønster på 3 bit fra 000 - 111.

DATA TRANSPORT-GRUPPE.

Instruktionerne i denne gruppe transporterer data til og fra registre og lager.

FLAG-FF'erne påvirkes IKKE af instruktionerne i denne gruppe.

MOV rl, r2 (Move register)

(rl) ← (r2).

Indholdet af register r2 kopieres ind i register rl.

O 1 D D D S S S,

Maskincycles: 1

Antal clockpulser: 4

Adressering: register (skal angives)

Påvirkede flag: ingen.

MOV r,M (Move from memory to register)

(r) ← ((H) (L)).

Registre H og L indeholder adressen på den lagerlokation, hvis indhold kopieres ind i register.

O 1 D D D 1 1 O,

Maskincycles: 2

Antal clockpulser: 7

Adressering: indirekte via registerpar H.

Påvirkede flag: ingen.

MOV, M,r (Move from register to memory)

((H) (L)) ← (r)

Register r's indhold kopieres over i lageret på den adresse, der står i registrene H og L.

O 1 1 1 0 S S S,

Maskincycles: 2

Antal clockpulser: 7

Adressering: indirekte via registerpar H.

Påvirkede flag: ingen.

MVI r,data (Move immediate)

(r) ← (byte 2)

Indholdet af byte 2 i instruktionen kopieres ind i register r.

O O D D D 1 1 0

data

Maskincycles: 2

Antal clockpulser: 7

Adressering: data hører til instruktionen.

Påvirkede flag: ingen.

MVI M, data (Move memory immediate)

((H) (L)) ← (byte 2).

Indholdet af byte 2 i instruktionen kopieres over i lageret på den adresse, der står i registrene H og L.

O O 1 1 0 1 1 0

data

Maskincycles: 3

Antal clockpulser: 10

Adressering: data hører til instruktionen og indirekte via registerpar H

Påvirkede flag: ingen

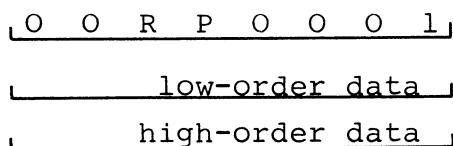

LXI rp, data 16 (Load register pair immediate)

(rl) ← (byte 2)

(rh) ← (byte 3)

Byte 2 i instruktionen kopieres ind i registerpar rp's mindst betydende del, og byte 3 i den mest betydende del.

Maskincycles: 3

Antal clockpulser: 10

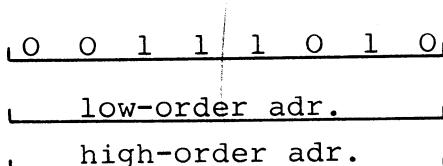
Adressering: data hører til instruktionen

Påvirkede flag: ingen.

LDA adr (Load akkumulator direct).

(A) ← ((byte 3) (byte 2)).

Byte 3 og byte 2 indeholder adressen på den lagerlokation, hvis indhold kopieres ind i akkumulatoren.

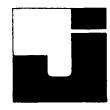

Makincycles: 4

Antal clockpulser: 13

Adressering: direkte

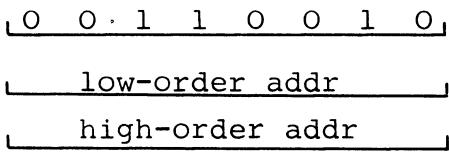
Påvirkede flag: ingen.

STA adr (Store akkumulator direct)

((byte3) (byte 2)) ← A

Akkumulatorens indhold kopieres over i lageret på den adresse, der angives af byte 3 og byte 2 i instruktionen.

Maskincycles: 4

Antal clockpulser: 13

Adressering: direkte

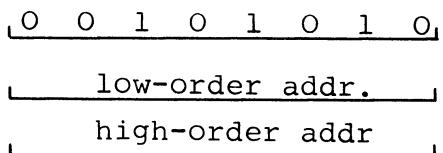
Påvirkede flag: ingen.

LHLD adr (Load H and L direct)

(L) ← ((byte 3) (byte 2))

(H) ← ((byte 3) (byte 2) + 1)

Indholdet i lageret med den adresse, byte 3 og byte 2 peger på, kopieres ind i register L, og dets indhold med adressen 1 højere kopieres ind i register H.

Maskincycles: 5

Antal clockpulser: 16

Adressering: direkte

Påvirkede flag: ingen

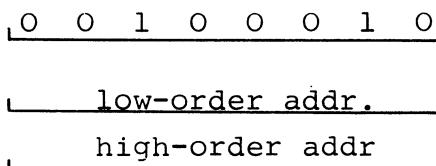
SHLD (Store H and L direct).

((byte 3) (byte 2)) ← (L)

((byte 3) (byte 2) +1)) ← (H).

Indholdet i register L kopieres over i lageret på den adresse, byte 3 og byte 2 peger på.

Register H's indhold kopieres over i lageret på den efterfølgende adresse.

Maskincycles: 5

Antal clockpulser: 16

Adressering: direkte

Påvirkede flag ingen.

LDAX rp (Load accumulator indirect).

(A) ← ((rp))

Indholdet i lageret på den adressen, registerpar rp peger på, kopieres ind i akkumulatoren. Kun registerpar B (B og C) og D (D og E) må anvendes.

Maskincycles: 2

Antal clockpulser: 7

Adressering: indirekte via registerpar rp.

Påvirkede flag: ingen.

STAX rp (Store accumulator indirect).

((rp)) ← A

Akkumulatorens indhold kopieres over i lageret på den
adresse, registerpar rp indeholder.

Kun registerpar B (B og C) og D (D og E) må anvendes.

 O O R P O O 1 O

Maskincycles: 2

Antal clockpulser: 7

Adressering: indirekte via registerpar rp.

Påvirkede flag: ingen.

XCHG (Exchange H and L with D and E).

(H) ←→ (D)

(L) ←→ (E)

Indholdet i registrene H og L bytter plads med indholdet
i registrene D og E.

 1 1 1 0 1 0 1 1

Maskincycles: 1

Antal clockpulser: 4

Adressering: register (skal ikke angives)

Påvirkede flag: ingen.

ARITMETISKE GRUPPE.

Instruktionerne i denne gruppe udfører aritmetiske ope-
rationer på data hentet fra registre og lageret.

FLAGENE PÅVIRKES, med mindre andet er anført. Ved udfø-
relsen af instruktioner, der benytter subtraktion,
anvendes 2-komplement regning, idet CARRY-FLAGET benyt-
tes til låneregister (borrow).

ADD r (Add register to accumulator)
$$(A) \leftarrow (A) + (r).$$

Indholdet i register r adderes til indholdet i akkumulatoren. Resultatet placeres i akkumulatoren.

$$\underline{1 \ 0 \ 0 \ 0 \ 0 \ S \ S \ S}$$

Maskincycles: 1

Antal clockpulser: 4

Adressering: register (skal angives).

Påvirkede flag: alle.

ADD M (Add memory to accumulator)
$$(A) \leftarrow (A) + ((H) (L))$$

Indholdet i lageret på denAdresse registrerne H og L peger på, lægges til indholdet i akkumulatoren. Resultatet placeres i akkumulatoren.

$$\underline{1 \ 0 \ 0 \ 0 \ 0 \ 1 \ 1 \ 0}$$

Maskincycles: 2

Antal clockpulser: 7

Adressering: indirekte via registerpar H

Påvirkede flag: alle

ADI data (Add immediate to accumulator)
$$(A) \leftarrow (A) + (\text{byte } 2)$$

Indholdet i byte 2 af instruktionen lægges til akkumulatoren. Carry-FF'en deltager ikke i additionen, men påvirkes af resultatet.

Resultatet placeres i akkumulatoren.

$$\underline{1 \ 1 \ 0 \ 0 \ 0 \ 1 \ 1 \ 0}$$

$$\underline{\hspace{8em} \text{data}}$$

Maskincycles: 2

Antal clockpulser: 7

Adressering: immediate

Påvirkede flag: alle.

ADC r (Add register to accumulator with carry).

(A) \leftarrow (A) + (r) + (CY)

Indholdet i register r og carry FF'en lægges til indholdet i akkumulatoren. Resultatet placeres i akkumulatoren.

1 0 0 0 1 S S S

Maskincycles: 1

Antal clockpulser: 4

Adressering: register (skal angives)

Påvirkede flag: alle.

ADC M (Add memory to accumulator with carry)

(A) \leftarrow (A) + ((H) (L)) + (CY)

Indholdet i lageret på den adresse, registrene H og L peger på og carry FF'en lægges til indholdet i akkumulatoren. Resultatet placeres i akkumulatoren.

1 0 0 0 1 1 1 0

Maskincycles: 2

Antal clockpulser: 7

Adressering: indirekte via registerpar H

ACI data (Add immediate to accumulator with carry).

(A) \leftarrow (A) + (byte 2) + (CY)

Instruktionens byte 2 og carry-FF'ens indhold lægges til akkumulatoren. Resultatet placeres i akkumulatoren.

1 1 0 0 1 1 1 0
 data

Maskincycles: 2

Antal clockpulser: 7

Adressering: data hører til instruktionen.

Påvirkede flag: alle.

SUB r (Subtract register from accumulator)
$$(A) \leftarrow (A) - (r)$$

Indholdet i register r trækkes fra akkumulatoren indhold. Resultatet placeres i akkumulatoren.

1 0 0 1 0 S S S

Maskincycles: 1

Antal clockpulser: 4

Adressering: register (skal angives).

Påvirkede flag: alle.

SUB M (Subtract memory fra accumulator)
$$(A) \leftarrow (A) - ((H) (L))$$

Indholdet i lageret på den adresse, registrene H og L peger på, trækkes fra akkumulatoren. Resultatet placeres i akkumulatoren.

1 0 0 1 0 1 1 0

Maskincycles: 2

Antal clockpulser: 7

Adressering: indirekte via registerpar H.

Påvirkede flag: alle.

SUI data (Subtract immediate from accumulator).
$$(A) \leftarrow (A) - (\text{byte } 2)$$

Instruktionens byte 2 og indholdet af akkumulatoren subtraheres. Resultatet placeres i akkumulatoren.

1 1 0 1 0 1 1 0

data

Maskincycles: 2

Antal clockpulser: 7

Adressering: immediate

Påvirkede flag: alle.

SBB r(Subtract register and borrow from accumulator).

(A) \leftarrow (A) - (r) - (CY)

Indholdet i register r og carry-FF'en trækkes fra indholdet i akkumulatoren. Resultatet placeres i akkumulatoren.

1 0 0 1 1 S S S

Maskincycles: 1

Antal clockpulser: 4

Adressering: register (skal angives).

Påvirkede flag: alle.

SBB M (Subtract memory and borrow from accumulator)

(A) \leftarrow (A) - ((H) (L)) - (CY)

Indholdet i lageret på den adresse, registrene H og L peger på, og CY-FF'en trækkes fra indholdet i akkumulatoren. Resultatet placeres i akkumulatoren.

1 0 0 1 1 1 1 0

Maskincycles: 2

Antal clockpulser: 7

Adressering: indirekte via registerpar H

Påvirkede flag: alle.

SBI data (Subtract with borrow from accumulator immediate).

(A) \leftarrow (A) - (byte 2) - (CY)

Instruktionens byte 2 og carry-FF'ens indhold trækkes fra indholdet i akkumulatoren. Resultatet placeres i akkumulatoren.

1 1 0 1 1 1 1 0
 data

Maskincycles: 2

Antal clockpulser: 7

Adressering: immediate

Påvirkede flag: alle.

INR r (Increment register) $(r) \leftarrow (r) + 1.$

Indholdet i register r øges med 1.

NB: CY-FF'en påvirkes ikke.

O O D D D 1 O O

Maskincycles: 1

Antal clockpulser 4

Adressering: register (skal angives)

Påvirkede flag: Z, S, P, AC.

INR M (Increment memory). $((H) (L)) \leftarrow ((H) (L)) + 1.$

Indholdet i lageret på den adresse, registrene H og L peger på øges med værdien 1.

NB: CY-FF'en påvirkes ikke.

O O 1 1 0 1 0 0

Maskincycles: 3

Antal clockpulser: 10

Adressering: indirekte via registerpar H

Påvirkede flag: Z, S, P, AC.

DCR (Decrement register). $(r) \leftarrow (r) - 1.$

Indholdet i register r mindskes med værdien 1.

NB: CY-FF'en påvirkes ikke.

O O D D D 1 O 1

Maskincycles: 1

Antal clockpulser: 4

Adressering: register (skal angives)

Påvirkede flag: Z, S, P, AC.

DCR M (Decrement memory)
$$((H) \quad (L)) \leftarrow ((H) \quad (L)) - 1.$$

Indholdet i lageret på den adresse, registrene H og L peger på, mindskes med værdien 1.

NB: CY'FF'en påvirkes ikke.

O	O	1	1	0	1	0	1
---	---	---	---	---	---	---	---

Makincycles: 3

Antal clockpulser: 10

Adressering: indirekte via registerpar H

Påvirkede flag: Z, S, P, AC.

INX rp (Increment register pair)
$$(rh) \quad (rl) \leftarrow (rh) \quad (rl) + 1.$$

Indholdet i registerpar rp øges med værdien 1.

NB: ingen flag påvirkes.

O	O	R	P	O	O	1	1
---	---	---	---	---	---	---	---

Maskincycles: 1

Antal clockpulser: 6

Adressering: registerpar (skal angives).

Påvirkede flag: ingen.

DCX rp (Decrement register pair)
$$(rh) \quad (rl) \leftarrow (rh) \quad (rl) - 1.$$

Indholdet i registerpar rp mindskes med værdien 1.

NB: Ingen flag påvirkes.

O	O	R	P	1	0	1	1
---	---	---	---	---	---	---	---

Maskincycles 1

Antal clockpulser: 6

Adressering: registerpar (skal angives)

Påvirkede flag: ingen.

JERNINDUSTRIENS FORLAG

Mikrocomputerens instruktionssæt

Teoriinstruktion 3

Udgave

8108

Side

af sider
19 40DAD rp (Add register pair to H and L)

(H) (L) ← (H) (L) + (rh) (rl).

Indholdet i registerpar rp lægges til registerpar H.

Resultatet placeres i registerpar H.

NB: Kun CY-FF'en påvirkes, og kun hvis en mente opstår som den 17'ende bit.

O O R P 1 O O 1

Maskincycles: 3

Antal clockpulser: 10

Adressering: registerpar (skal angives)

Påvirkede flag: CY.

DAA (Decimal adjust accumulator).

Akkumulatorens 8-bit indhold justeres til 2 4-bit binærkodede decimaltal efter følgende regler:

1. 6 lægges til akkumulatoren, hvis den binære værdi for de 4 mindst betydende bit er større end 9 eller hvis AC-flaget indeholder værdien 1.
2. 6 lægges til akkumulatorens 4 mest betydende bit, hvis deres binære værdi er større end 9 eller hvis CY-flaget indeholder værdien 1.

NB: Alle flag påvirkes.

O O 1 O O 1 1 1

Maskincycles: 1

Antal clockpulser: 4

Adressering: ingen

Påvirkede flag: alle.

LOGISKE GRUPPE:

Instruktionerne i denne gruppe foretager binære logiske operationer på data fra registrene, flagene og lageret. Flagene påvirkes med mindre andet er anført.

ANA r (AND register with accumulator).

(A) \leftarrow (A) . (r).

Indholdet i akkumulatoren og i register r AND'es logisk med hinanden (ensplacerede bit benyttes). Resultatet placeres i akkumulatoren.

NB: CY'FF'en 0-stilles og AC-FF'en 1-stilles.

1 0 1 0 0 S S S

Maskincycles: 1

Antal clockpulser: 4

Adressering: register (skal angives)

Påvirkede flag: alle.

ANA M (AND memory with accumulator)

(A) \leftarrow (A) . ((H) (L)).

Indholdet i lageret på den Adresse registerne H og L peger på og akkumulatorens AND'es logisk med hinanden (ensplacerede bit benyttes).

Resultatet placeres i akkumulatoren.

NB: CY-FF'en 0-stilles, og AC-FF'en 1-stilles.

1 0 1 0 0 1 1 0

Maskincycles: 2

Antal clockpulser: 7

Adressering: indirekte via registerpar H

Påvirkede flag: Alle.

ANI data (AND with accumulator immediate).

(A) \leftarrow (A) . (byte 2).

Instruktionens byte 2 og akkumulatorens indhold AND'es logisk med hinanden (ensplacede bit benyttes).

Resultatet placeres i akkumulatoren.

NB: CY-FF'en 0-stilles og AC-FF'en 1-stilles.

1	1	1	0	0	1	1	0
data							

Maskincycles: 2

Antal clockpulser: 7

Adressering: immediate.

Påvirkede flag: alle.

XRA r (Exclusive OR register with accumulator).

(A) \leftarrow (A) \oplus (r).

Indholdet i register r og akkumulatoren bliver EXOR'et logisk med hinanden (ensplacede bit benyttes)

Resultatet placeres i akkumulatoren.

NB: CY- og AC-FF'erne 0-stilles.

1	0	1	0	1	S	S	S	S
---	---	---	---	---	---	---	---	---

Maskincycles: 1

Antal clockpulser: 4

Adressering: register (skal angives)

Påvirkede flag: alle.

XRA M (Exclusive OR memory with accumulator).

(A) \leftarrow (A) \oplus ((H) (L)).

Indholdet i lageret på den adresse, registrene H og L peger på og akkumulatoren bliver EXOR'et logisk med hinanden (ensplacede bit benyttes).

Resultatet placeres i akkumulatoren.

NB: CY- og AC-FF'erne 0-stilles.

1	0	1	0	1	1	1	0
---	---	---	---	---	---	---	---

Maskincycles: 2

Antal clockpulser: 7

Adressering: indirekte via registerpar H.

Påvirkede flag: alle.

XRI data (Exclusive OR with accumulator immediate).

(A) \leftarrow (A) \oplus (byte 2).

Instruktionens byte 2 og akkumulatorens indhold EXOR'es logisk sammen (ensplacerede bit benyttes).

Resultatet placeres i akkumulatoren.

NB: CY- og AC FF'erne O-stilles.

1 1 1 0 1 1 1 0
 data

Maskincycles: 2

Antal clockpulser: 7

Adressering: immediate.

Påvirkede flag: alle.

ORA r (OR register with accumulator).

(A) \leftarrow (A) + (r).

Indholdet i register r og akkumulatoren bliver OR'et logisk med hinanden (ensplacerede bit benyttes)

Resultatet placeres i akkumulatoren.

NB: CY- og AC-FF'erne O-stilles.

1 0 1 1 0 S S S

Maskincycles: 1

Antal clockpulser: 4

Adressering: register (skal angives)

Påvirkede flag: alle.

ORA M (OR memory with accumulator)

(A) \leftarrow (A) + ((H) (L)).

Indholdet i lageret på den adresse, registrene H og L peger på, og akkumularoren bliver OR'et logisk med hinanden (ensplacerede bit benyttes).

Resultatet placeres i akkumulatoren.

NB: CY- og AC-FF'erne O-stilles.

1 0 1 1 0 1 1 0

Maskincycles: 2

Antal clockpulser: 7

Adressering: indirekte via registerpar H.

Påvirkede flag: alle.

ORI data (OR with accumulator immediate)

(A) \leftarrow (A) + (byte 2).

Instruktionens byte 2 og akkumulatorens indhold bliver OR'et logisk med hinanden (ensplacerede bit benyttes). Resultatet placeres i akkumulatoren.

NB: CY- og AC-FF'erne 0-stilles.

1 1 1 1 0 1 1 0
 data

Maskincycles: 2

Antal clockpulser: 7

Adressering: imediate.

Påvirkede flag: alle.

CMP r (Compare register with accumulator).

CY, Z: (A) - (r).

Indholdet i register r trækkes fra akkumulatoren.

Akkumulatorens indhold forbliver uændret.

Hvis (A) = (r) fås Z-FF'en = 1

Hvis (A) \neq (r) fås CY-FF'en = 1

1 0 1 1 1 S S S

Maskincycles: 1

Antal clockpulser: 4

Adressering: register (skal angives)

Påvirkede flag: alle.

CMP M (Compare memory with accumulator)

CY, Z: (A) - ((H) (L)).

Indholdet i lageret på den adresse, registrene H og L peger på, trækkes fra akkumulatorens indhold. Akkumulatorens indhold forbliver uændret.

Hvis (A) = ((H) (L)) fås Z-FF'en = 1

Hvis (A) ≠ ((H) (L)) fås CF-FF'en = 1

1 0 1 1 1 1 0

Maskincycles: 2

Antal clockpulser: 7

Adressering: indirekte via registerpar H.

Påvirkede flag: alle.

CPI data (compare with accumulator immediate).

CY, Z: (A) - (byte 2).

Instruktionens byte 2 trækkes fra akkumulatoren.

Akkumulatorens indhold forbliver uændret.

Hvis (A) = (byte 2) fås Z-FF'en = 1

Hvis (A) ≠ (byte 2) fås CY-FF'en = 1.

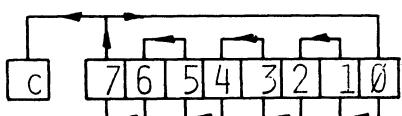
1 1 1 1 1 1 0
data

Maskincycles: 2

Antal clockpulser: 7

Adressering: immediate

Påvirkede flag: alle.

RLC (Rotate accumulator left).

Indholdet i akkumulatoren skiftes én position til venstre, som angivet ovenfor.

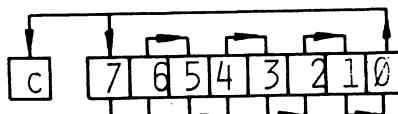
NB: kun CY-FF'en påvirkes.

0 0 0 0 0 1 1 1

Maskincycles 1
Antal clockpulser: 4
Påvirkede flag: CY

RRC (Rotate accumulator right).

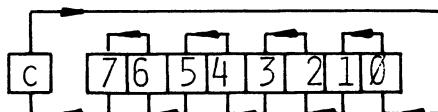
Indholdet i akkumulatoren skiftes én position til højre, som angivet ovenfor.

NB: kun CY-FF'en påvirkes.

0 0 0 0 0 1 1 1

Maskincycles: 1
Antal clockpulser: 4
Påvirkede flag: CY.

RAL (Rotate accumulator left through carry).

Indholdet i akkumulatoren skiftes én position til venstre igennem CY-FF'en, som angivet ovenfor.

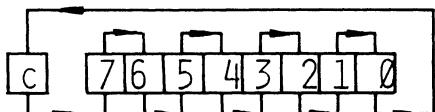
NB: Kun CY-FF'en påvirkes.

0 0 0 1 0 1 1 1

Maskincycles: 1
Antal clockpulser: 4
Påvirkede flag: CY.

RAR (Rotate accumulator right through carry).

Indholdet i akkumulatoren skiftes én position til højre igennem CY-FF'en, som angivet ovenfor.

NB: Kun CY-FF'en påvirkes.

0 0 0 1 1 1 1 1

Maskincycles: 1

Antal clockpulser: 4

Påvirkede flag: CY.

CMA (Complement accumulator)

(A) \longleftrightarrow (\overline{A}).

Alle bit i akkumulatoren komplementeres.

NB: Ingen flag påvirkes.

0 0 1 0 1 1 1 1

Maskincycles: 1

Antal clockpulser: 4

Påvirkede flag: ingen.

CMC (Complement carry)

(CY) \longleftrightarrow (\overline{CY})

CY-FF'ens indhold komplementeres.

NB: Kun CY-FF'en påvirkes.

0 0 1 1 1 1 1 1

Maskincycles: 1

Antal clockpulser: 4

Påvirkede flag: CY.

STC (Set carry).

(CY) \leftarrow 1.

CY-FF'en får indholdet 1.

NB: kun CY-FF'en påvirkes.

O O 1 1 0 1 1 1

Maskincycles: 1

Antal clockpulser: 4

Påvirkede flag: CY.

HOP-GRUPPE.

Instruktionerne i denne gruppe ændrer normal sekventiel programgennemløb. Flagene påvirkes ikke af instruktionerne i denne gruppe.

Der findes betingede og ubetingede hop-instruktioner.

Ubetingede instruktioner ændrer programtællerens (PC) indhold direkte.

Betingede hop-instruktioner ændrer kun programtællerens indhold, hvis en bestemt tilstand er til stede i status flagene.

Tilstandene er vist herunder:

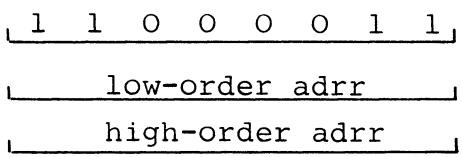
FLAG-FF	TILSTAND	CCC
NZ	Z = 0	000
Z	Z = 1	001
NC	CY = 0	010
C	CY = 1	011
PO	P = 0 (ulige par.)	100
PE	P = 1 (lige par.)	101
P	S = 0 (plus)	110
M	S = 1 (minus)	111

JMP adr (Jump unconditionally).

(PC) ← (byte 3) (byte 2).

Programkontrollen overføres til den adresse instruktionens byte 2 og byte 3 angiver.

Maskincycles: 3

Antal clockpulser: 10

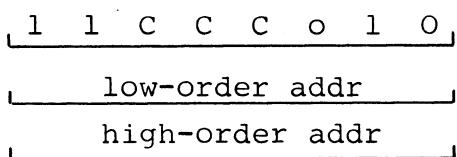
Adressering: immediate

Påvirkede flag: ingen.

J condition adr. (Jump conditionally).

Hvis (CCC) fås (PC) ← (byte 3) (byte 2)

Hvis den angivne tilstand (CCC) er til stede, overføres programkontrollen til den adresse, der er anført i instruktionens byte 2 og byte 3, i modsat fald fortsætter programmet sekventielt.

Maskincycles: 2/3,

Antal clockpulser: 7/10

Adressering: immediate

Påvirkede flag: ingen.

CALL adr (Call unconditionally).

((SP) - 1) ← (PCH)

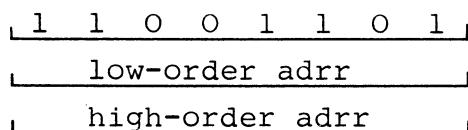
((SP) - 2) ← (PCL)

(SP) ← (SP) - 2

(PC) ← (byte 3) (byte 2)

Den mest betydende del af næste instruktionsadresse overføres til lageret på den adresse, stackpointeren minus 1 peger på. Den mindst betydende del af næste instruktionsadresse overføres til lageret på den adresse, stackpointeren minus 2 peger på. Stackpointerens indhold mindskes med værdien 2. Programkontrollen overføres til den adresse, byte 2 og byte 3 peger på.

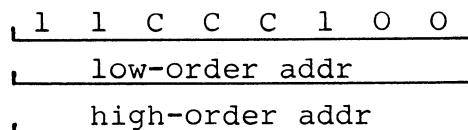
Maskincycles: 5
 Antal clockpulser: 18
 Adressering: immediate og register indirekte.
 Påvirkede flag: ingen.

C condition adr. (Call conditionally.)

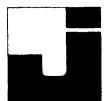
Hvis (CCC) fås

((SP) - 1) ← (PCH)
 ((SP) - 2) ← (PCL)
 (SP) ← (SP) - 2
 (PC) ← (byte 3) (byte 2).

Hvis tilstanden (CCC) er til stede, sker det samme som anført ved CALL-instruktionen, i modsat fald fortsætter programmet sekventielt.

Maskincycles: 2/5
 Antal clockpulser: 9/18
 Adressering: adresse hører til instruktionen
 og indirekte via register SP
 Påvirkede flag: ingen.

RET (Return unconditionally)

(PCL) \leftarrow ((SP))

(PCH) \leftarrow ((SP) + 1)

(SP) \leftarrow (SP) + 2.

Indholdet i lageret på den adresse, register SP peger på, kopieres over i programtællerens mindst betydende del.

Indholdet i lageret på den adresse, register SP plus 1 peger på, kopieres over i programtællerens mest betydede del. Registeret SP's indhold øges med værdien 2.

1 1 0 0 1 0 0 1

Maskincycles: 3

Antal clockpulser: 10

Adressering: indirekte via register SP

Påvirkede flag: ingen.

R condition (Return conditionally).

Hvis (CCC)

(PCL) \leftarrow ((SP))

(PCH) \leftarrow ((SP) + 1)

(SP) \leftarrow (SP) + 2.

Hvis tilstanden (CCC) er tilstede, sker det samme som anført ved RET-instruktionen, i modsat fald fortsætter programmet sekventielt.

1 1 C C C O O O

Maskincycles: 1/3

Antal clockpulser: 6/12

Adressering: indirekte via registeret SP.

Påvirkede flag: ingen.

RST a (Restart).

((SP) - 1) \leftarrow (PCH)

((SP) - 2) \leftarrow (PCL)

(SP) \leftarrow (SP) - 2

(PC) \leftarrow 8 x (AAA)

Denne instruktion virker meget lig CALL, som vist ovenfor. Programtælleren tilføres værdien A gange 8, og programmet fortsætter fra den adresse, der derved opstår.

 1 1 A A A 1 1 1

Maskincycles: 3

Antal clockpulser: 12

Adressering: adressen hører til instruktionen.

Påvirkede flag: ingen.

Programtælleren indeholder følgende værdi efter en RST n instruktion.

15 14 13 12 11 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1 0
 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 A A A A 0 0 0

PCHL (Load Program counter with H and L)

(PCH) ← (H)

(PCL) ← (L)

Indholdet i registerpar H kopieres over i programtælleren.

 1 1 1 0 1 0 0 1

Maskincycles: 1

Antal clockpulser: 6

Adressering: register (skal ikke angives)

Påvirkede flag: ingen.

STACK - I/O og MASKIN-KONTROL-GRUPPE.

Instruktionerne i denne gruppe udfører input/output operationer, påvirker stack'en og kan ændre indholdet i flag-FF'erne.

FLAGENE påvirkes ikke med mindre andet er anført.

PUSH rp (Push registerpair onto stack).

((SP) - 1) ← (rh)
 ((SP) - 2) ← (rl)
 (SP) ← (SP) - 2.

Indholdet af registerpar rp kopieres over i stacken, idet den mest betydende byte placeres på adressen, der fås ved at trække en fra SP-registeret. Den mindst betydende del af registerparret placeres i stack'en på adressen SP-2. SP'erens indhold mindskes med værdien 2.

NB: Register SP MÅ IKKE ANFØRES for rp.

1 1 R P O 1 O 1

Maskincycles: 3

Antal clockpulser: 12

Adressering: indirekte via register SP og registerpar (skal angives).

PUSH PSW (Push processor status word onto stack)

((SP) - 1) ← (A)
 ((SP) - 2) ← S Z O AC O P L CY
 D7 D6 D5 D4 D3 D2 D1 D0
 (SP) ← (SP) - 2.

Instruktionen virker meget lig den foregående instruktion PUSH, idet indholdet i akkumulatoren og status FF'erne kopieres over i lageret, hvor stacken er placeret. Dette angiver SP. SP'erens indhold mindskes med værdien 2.

1 1 1 1 O 1 O 1

Maskincycles: 3

Antal clockpulser: 12

Adressering: indirekte via register SP
 Påvirkede flag: ingen.

POP rp (Pop off stack to register pair)

$$\begin{aligned} (rl) &\leftarrow ((SP)) \\ (rh) &\leftarrow ((SP) + 1) \\ (SP) &\leftarrow (SP) + 2. \end{aligned}$$

Med denne instruktion fås den modsatte virkning af en PUSH rp. Stackens indhold kopieres tilbage til et registerpar. SP'erens indhold øges med værdien 2.

NB: Register SP MÅ IKKE ANFØRES for rp.

1 1 R P O O O 1

Maskincycles 3

Antal clockpulser 10

Adressering indirekte via register SP og registerpar (skal angives).

Påvirkede flag: ingen.

POP PSW (Pop processor status word off stack to registers).

Instruktionen har modsat virkning af PUSH PSW, idet den genskaber den tilstand i akkumulatoren og status-FF'erne, der eksisterede før PUSH PSW instruktionen blev udført.

$$\begin{array}{cccccccccc} D_7 & D_6 & D_5 & D_4 & D_3 & D_2 & D_1 & D_0 \\ \hline S & Z & O & AC & O & P & 1 & CY \end{array} \xrightarrow{\quad ((SP)) \quad}$$

$$\begin{aligned} (A) &\leftarrow ((SP) + 1) \\ (SP) &\leftarrow (SP) + 2. \end{aligned}$$

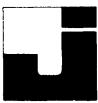
1 1 1 1 0 0 0 1

Maskincycles: 3

Antal clockpulser: 10

Adressering: indirekte via register SP

Påvirkede flag: alle.

XTHL (exchage stack top with H and L).

$(L) \longleftrightarrow ((SP))$

$(H) \longleftrightarrow ((SP) + 1)$

Indholdet i stack'en på den adresse, SP peger på, og register L ombyttes.

Indholdet i stack'en på den adresse, SP + 1 peger på, og register H ombyttes.

1 1 1 0 0 0 1 1

Maskincycles: 5

Antal clockpulser: 16

Adressering: indirekte via register SP.

Påvirkede flag: ingen.

SPHL (Move H and L to stack pointer).

$(SP) \longleftrightarrow (H) (L)$

Indholdet i registrene H og L (16 bit) kopieres ind i stackpil registeret.

1 1 1 1 1 0 0 1

Maskincycles: 1

Antal clockpulser: 6

Adressering: register (skal ikke angives).

Påvirkede flag: ingen.

IN port. (Input to accumulator)

$(A) \longleftrightarrow (\text{data})$

Data placeret på data-busén fra en inputport kopieres ind i akkumulatoren.

1 1 0 1 1 0 1 1
port

Maskincycles: 3

Antal clockpulser: 10

Adressering: direkte (kun 8 bit)

Påvirkede flag: ingen.

OUT port (Output from accumulator)

(data) ← (A)

Data placeres på data-busén fra akkumulatoren, kopieres ud i en output-port.

1 1 0 1 0 0 1 1
port

Maskincycles: 3

Antal clockpulser: 10

Adressering: direkte (kun 8 bit)

Påvirkede flag: ingen.

EI (Enable interrupt).

Interrupt-systemet gøres aktivt, så interrupt kan lade sig gøre efter næste instruktion.

1 1 1 1 1 0 1 1

Maskincycles: 1

Antal clockpulser: 4

Påvirkede flag: ingen.

DI (Disable interrupt).

Interrupt-systemet gøres inaktivt umiddelbart efter instruktionen DI.

1 1 1 1 0 0 1 1

Maskincycles: 1

Antal clockpulser: 4

Påvirkede flag: ingen.

HLT (Halt and enter wait state)

Processoren stoppes.

Flag-FF'erne påvirkes ikke.

0 1 1 1 0 1 1 0

Maskincycles: 1

Antal clockpulser: 5

Adressering: ingen.

NOP (No operation)

Processoren udfører intet.

Flag-FF'erne påvirkes ikke.

0 0 0 0 0 0 0 0

Maskincycles: 1

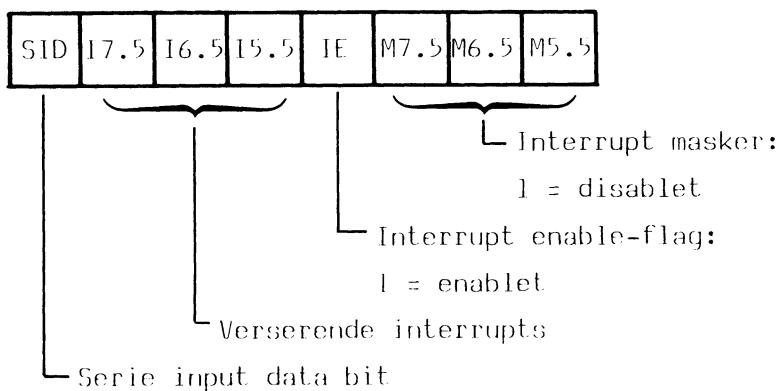
Antal clockpulser: 4

Påvirkede flag: ingen

RIM (Read interrupt mask).

RIM instruktionen indlæser 8 databit i akkumulatoren. Det resulterende bit-mønster viser den øjeblikkelige stilling for interrupt-masken, interrupt-flagets stilling, om der er ventende interrupts og en serieinput-bit, hvis der er nogen på ledningen SID.

RIM instruktionen indlæser følgende bitmønster i akkumulatoren:

Masken og ventende (pending) flag refererer kun til RST 5.5, RST 6.5 og RST 7.5 interruptindgangene. IE-flaget refererer til hele interruptsystemet. IE-flaget virker ligesom INTE-indgangen på 8080'eren.

Eb 1-bit i dette flag indikerer, at hele interruptsystemet er aktivt.

0	0	1	0	0	0	0	0
---	---	---	---	---	---	---	---

Maskincycles: 1

Antal clockpulser: 4

Påvirkede flag: ingen.

SIM (set interrupt mask).

SIM er en instruktion til flere funktioner. Den anvender akkumulatorens øjeblikkelige indhold til at udføre følgende funktioner:

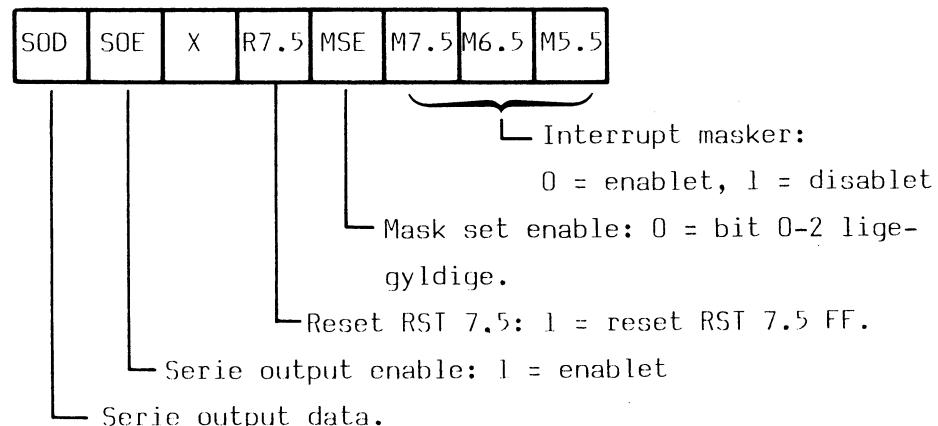
Indstiller interruptmasken for 8085'eren's RST 5.5, RST 6.5 og RST 7.5 interruptindgangen.

Resætter RST 7.5 (edge-triggered indgang).

Sender bit 7 i akkumulatoren ud til serieoutput-data-latch'en (flip-flop).

Man skal være sikker på, at det rigtige bitmønster er indlæst i akkumulatoren, før SIM-instruktionen udføres.

SIM instruktionen opfatter bittene i akkumulatoren, som vist nedenfor:

Akkumulatorens bit 3 og 6 virker som aktiveringsbit. Hvis bit 3 er 1, er indstilling af masken aktiveret. Bit 0, 1 og 2 kan nu maske (spærre for) eller tillade de respektive RST-indgange at virke. Er bit 0 f.eks. 1, spærres for RST 5.5-indgangen (og omvendt). Hvis bit 3 er 0, har bit 0, 1 og 2 ingen virkning. Dette kan anvendes, hvis man ønsker at sende seriedata ud uden at påvirke RST maskningen.

Bemærk at DI-(afbryd interrupt system) instruktionen gør SIM-instruktionen virkningsløs. Uanset maskningen virker RST 5.5 - 6.5 og 7.5 ikke når en DI-instruktion er givet. Man kan anvende RIM-(læs interrupt maske) instruktionen til at bestemme den øjeblikkelige stilling af interruptflagene og interrupt-masken.

Hvis bit 6 er 1, er serie-data-output-funktionen aktiv. Processoren låser bit 7 fra akkumulatoren fast i en flip-flop forbundet til SOD udgangen, som en udvendig komponent kan få adgang til. Hvis bit 6 er 0, påvirkes flipfloppen ikke.

Er 1 i akkumulatorens bit 4 sætter RST 7.5-indgangens flip-flop. I RST 7.5-indgangen sidder nemlig en flip-flop, som påvirkes af en ydre komponent med et 0 1 skift. Dette gælder ikke for RST 5.5 og 6.5-indgangene.

RST 7.5's kanttriggerede indgang anvendes til at huske signaler fra komponenter, der ikke selv kan fastholde signalet indtil RST 7.5 bliver udført.

RST 7.5 flip-floppen kan resettes af:

- 1) system-reset,
- 2) interrupt-signalet konstateres - eller
- 3) et 1 i akkumulatorens bit 4, og SIM bliver udført.

Det faktum, at en SIM-instruktion kan resette RST 7.5 flip-floppen, tillader, at programmet kan overse en interrupt.

RST 7.5 flip-floppen påvirkes ikke af, hvordan interrupt-masken er sat eller af DI-instruktionen, og kan derfor påvirkes hele tiden. Interrupten RST 7.5 kan dog ikke serviceres, når RST 7.5 er bortmasket eller DI-instruktionen er givet.

0 0 1 1 0 0 0 0

Maskincycles: 1
Antal clockpulser: 4
Påvirkede flag: ingen.

Eksempel 1:

Antag, at akkumulatoren indeholder bitmønsteret 00011100. SIM-instruktionen resetter RST 7.5-flip-floppen og sætter RST 7.5-interrupt-masken. Hvis en RST 7.5-interrupt står og venter, når denne SIM-instruktion udføres, bliver RST 7.5 ikke udført. Efterfølgende RST 7.5-interruptsignaler er også masket bort og kan ikke blive serviceret, før interruptmasken bliver resat.

Eksempel 2:

Antag, at akkumulatoren indeholder bitmønsteret 11001111. SIM-instruktionen masker RST 5.5, 6.5 og 7.5-interruptmulighederne bort og låser en 1-bit ind i SOD-indgangen. Modsat hertil vil bitmønsteret 10000111 ikke have nogen virkning, da aktiverings-bit 3 og 6 ikke er på 1.

Microcomputerens lagersektion.

Lageret (hukommelsen) i en μ -computer har følgende opgaver:

1. Det skal indeholde programmet, også efter en strømabrydelse.
2. Det skal kunne modtage, opbevare og aflevere data fra processen.

Programhukommelsen:

Til den 1. type hukommelse anvendes en af følgende tre typer kredse:

- ROM (Read only memory)
- PROM (Programable read only memory)
- EPROM (Erasable programable read only memory)

ROM.

ROM'en anvendes normalt kun som programhukommelse, hvor der er tale om et stort antal ensartede udstyr, idet programmeringen foregår hos IC-fabrikanten som et led i fremstillingsprocessen.

PROM.

PROM'en minder i sin opbygning om ROM'en, men har ved leveringen det samme logiske niveau på samtlige bitpositioner. Dette kan ændres af brugeren, idet han ved at programmere hukommelsen kan ændre det logiske niveau på de ønskede steder. Ved programmeringen sker der en fysisk ændring i kredsen (en forbindelse smelter), hvorfor processen er irevercibel.

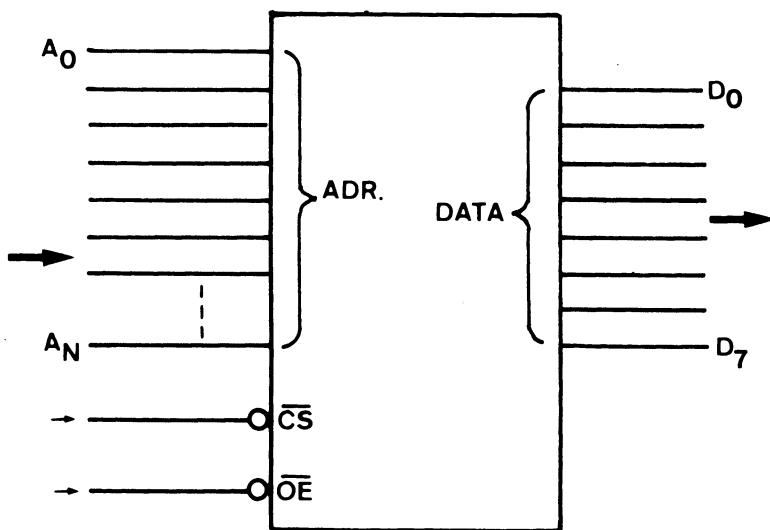
EPROM.

Til enkeltudstyr og mindre serier er EPROM'en enerådende som programhukommelse. Ved programmeringen, som foretages af brugeren på et egnet udstyr, sker der ingen fysiske ændringer, men blot en opladning af de hukommelsesceller (MOS-transistorer) hvis logiske indhold skal ændres.

Hvis det skulle vise sig nødvendigt, kan hukommelsens indhold slettes ved at belyse chippen med en passende ultraviolet lyskilde, hvorefter hukommelsen igen kan programmeres.

Programhukommelsens kontrolsignaler.

Med få undtagelser findes der de samme ben (signaler) på en ROM, PROM og EPROM.

Skitsen viser signalerne på en ROM (PROM, EPROM).

Adresse: Adresseledningernes antal afhænger af hukommelsens størrelse. Typiske størrelser er:

- 1 k = 1024 adr. 10 adr. ledninger
- 2 k = 2048 adr. 11 adr. ledninger
- 4 k = 4096 adr. 12 adr. ledninger

Adresseledningerne forbindes til adressebussen som styres af CPU'en.

Data.

Dataoutputtet leverer det bitmønster, der er lagret på den via adresseledningerne udpegede plads i hukommelsen.

Dataoutputtet er et 3-state output. Det vil sige, at outputtet kan antage tre tilstande, nemlig low, high og off. Den sidste tilstand, hvor outputtet er højimpedant, muliggør at dataoutputtet kan kobles til databussen uden at interferere med de øverste kredse på bussen, blot der sørges for at kun een kreds er selected af gangen.

Output enable.

Output enable (\overline{OE}) indgangen kontrollerer kun 3-state-bufferene i dataudgangene. Det vil sige at hukommelsen kan være chip-selected men stadig holdes 3-stated.

Chip-selected.

Chip select (\overline{CS}) indgangen er det overordnede input på hukommelseskredsen, og styrer addresedecoderen i adresse-indgangen samt 3-state bufferene i dataudgangene.

Når \overline{CS} er inaktiv (high) er hukommelsens dataudgange i 3-state. Når \overline{CS} er aktiv (low) er dataudgangene lavimpedante og antager de niveauer, der svarer til indholdet på den adresserede plads.

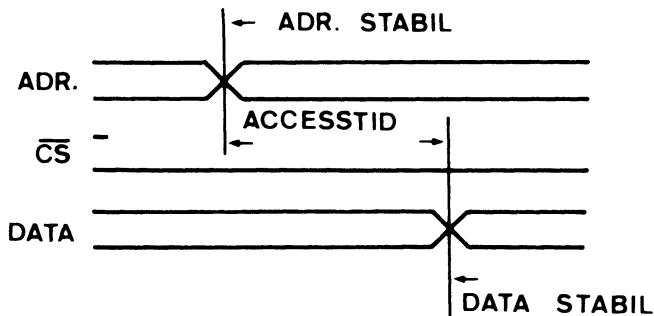
Ordlængde.

Det almindeligste antal dataledninger på ROM'en, PROM'en og EPROM'en er 8. Det vil sige, at der på hver adresse kan lagres 8 bit, svarende til en byte.

Accestid.

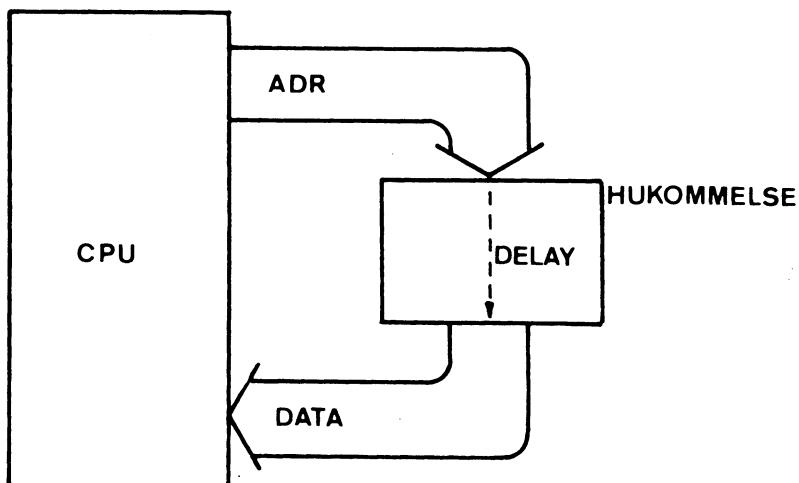
Når hukommelsen skal arbejde sammen med en CPU er hukommelsens accestid en egenskab af stor betydning.

Accestiden (adgangstiden) er den tid, der går fra adressen har stabiliseret sig til dataudgangene leverer stabile data.

Da CS kontrollerer adressedeoderen i kredsen vil det i praksis ofte være forsinkelsen fra CS til data, der skal tages hensyn til.

CPU'en og accestiden.

En readcycle har følgende forløb:

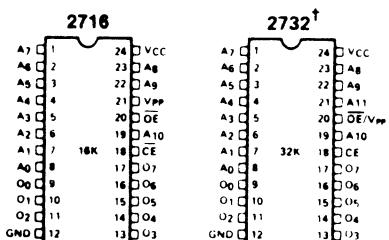
1. CPU'en sender adressen ud og starter "nedtællingen".
2. Hukommelsen begynder at finde de ønskede data frem, som den efter en tid (accestiden) får sendt ind til CPU'en.
3. Når CPU'en har "talt ned til nul" tager den de data ind, der findes på dens dataindgange, også selvom hukommelsen egentlig ikke var klar.

Det betyder, at hukommelsens accestid skal modsvare CPU'enens krav.

Hvis hukommelsen og dermed accestiden er givet, kan det blive nødvendigt at indskyde en waite-state i hver readcycle.

Data 2716.

PIN CONFIGURATION

† Refer to 2732
data sheet for
specifications

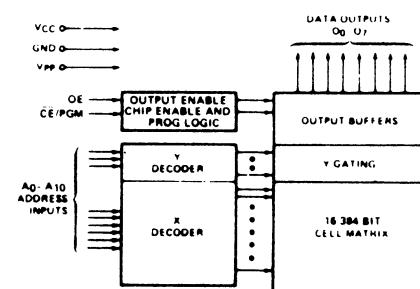
PIN NAMES

A ₀ -A ₁₀	ADDRESSES
CE/PGM	CHIP ENABLE/PROGRAM
OE	OUTPUT ENABLE
O ₀ -O ₇	OUTPUTS

MODE SELECTION

PINS	CE/PGM (18)	OE (20)	V _{pp} (21)	V _{CC} (24)	OUTPUTS (9-11, 13-17)
Mode	V _{IL}	V _{IL}	+5	+5	D _{OUT}
Read	V _{IL}	Don't Care	+5	+5	High Z
Standby	V _{IH}				
Program	Pulsed V _{IL} to V _{IH}	V _{IH}	+25	+5	D _{IN}
Program Verify	V _{IL}	V _{IL}	+25	+5	D _{OUT}
Program Inhibit	V _{IL}	V _{IH}	+25	+5	High Z

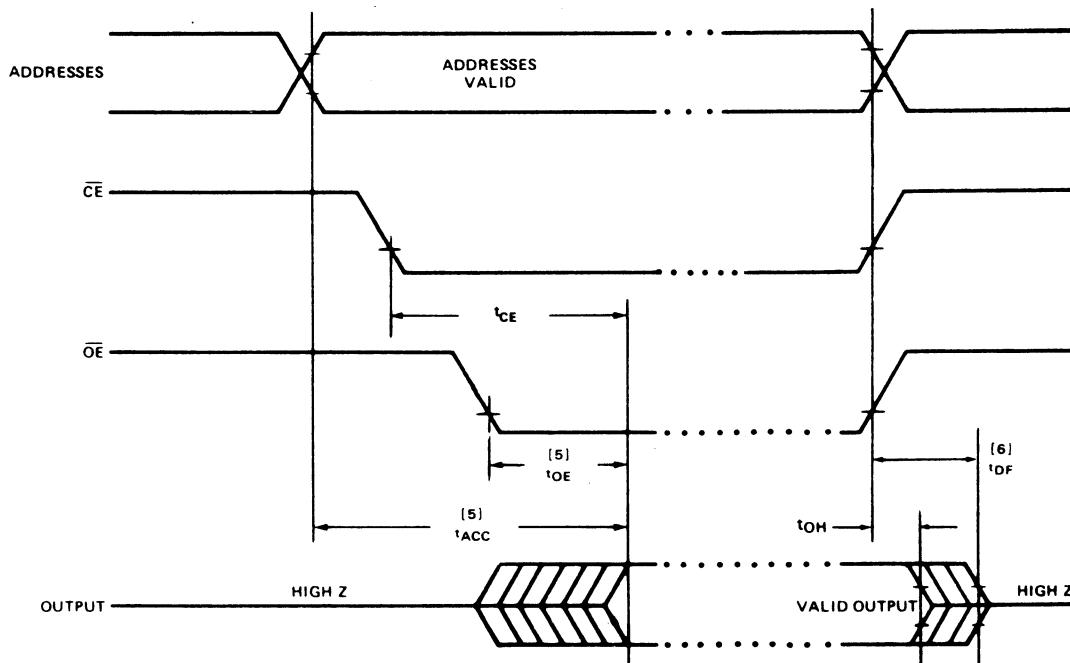
BLOCK DIAGRAM

A.C. Characteristics

Symbol	Parameter	Limits (ns)						Test Conditions
		Min.	Max.	Min.	Max.	Min.	Max.	
t _{ACC}	Address to Output Delay	450		350	390	450	450	CE = OE = V _{IL}
t _{CE}	CE to Output Delay	450		350	390	490	650	OE = V _{IL}
t _{OE}	Output Enable to Output Delay	120		120	120	160	200	CE = V _{IL}
t _{DF}	Output Enable High to Output Float	0	100	0	100	0	100	CE = V _{IL}
t _{OH}	Output Hold from Addresses, CE or OE Whichever Occurred First	0		0	0	0	0	CE = OE = V _{IL}

A. C. Waveforms [1]

- NOTE:
1. V_{CC} must be applied simultaneously or before V_{pp} and removed simultaneously or after V_{pp}.
 2. V_{pp} may be connected directly to V_{CC} except during programming. The supply current would then be the sum of I_{CC} and I_{PP1}.
 3. Typical values are for T_A = 25°C and nominal supply voltages.
 4. This parameter is only sampled and is not 100% tested.
 5. OE may be delayed up to t_{ACC} - t_{OE} after the falling edge of CE without impact on t_{ACC}.
 6. t_{DF} is specified from OE or CE, whichever occurs first.

Datahukommelsen.

Til den anden type hukommelse anvendes den såkaldte

RAM, (random access memory)

Det betyder "en hukommelse med tilfældig adgang".

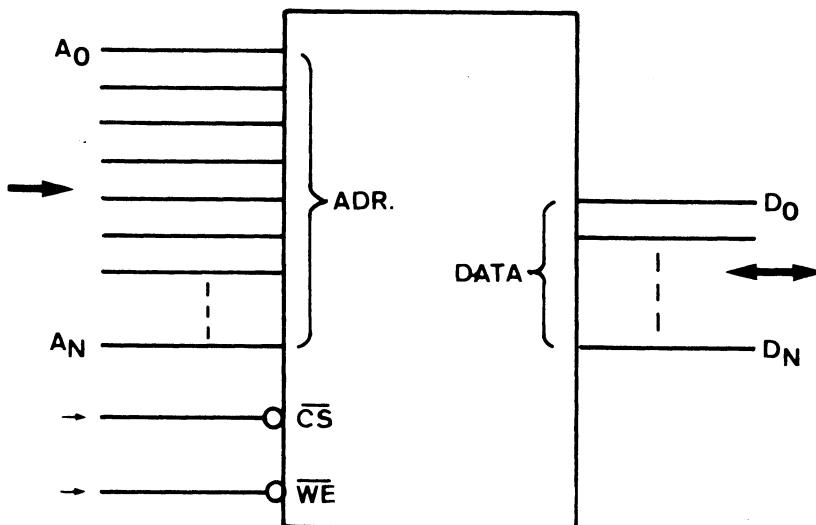
Denne type kaldes også for

Read/write memory, hvilket mere korrekt beskriver
denne hukommelses egenskaber.

Teknologi.

Hukommelsescellerne i en RAM (statisk) er opbygget som
bistabile flip-flops, hvorfor det er muligt at ændre ind-
holdet i overensstemmelse med de tilførte data.

Til gengæld mistes hukommelsens indhold hvis forsyningss-
spændingen blot kortvarigt forsvinder.

Datahukommelsens kontrolsignaler.

Adresse. Se programhukommelse.

Chip select. Se programhukommelse.

Data.

Da RAM-hukommelsen er en læse/skrive-hukommelse er dataledningerne to-vejs, styret af write enable (\overline{WE}).

Når \overline{WE} er high, går dataledningerne ud af kredsen og den er i read mode når \overline{CS} aktiveres.

Påtrykkes \overline{WE} et low niveau skiftes til write-mode, hvorfor dataledningerne nu er dataindgange, således at det tilførte bitmønster indlæses på den valgte adresse, dog under forudsætning af at \overline{CS} er aktiv.

Write enable.

Write enable indgangen skifter hukommelsen mellem read mode og write mode.

Det er vigtigt, at write enable signalet er timet korrekt i forhold til adressen idet der ellers kan være risiko for utilsigtet at ændre tilfældige adressers indhold.

Ordlængde.

RAM-hukommelser findes med ordlængder på 1 eller 4 bit.

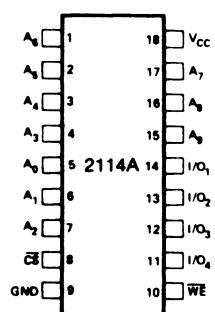
Det vil sige at der skal anvendes henholdsvis 8 og 2 kredse i "PARALLEL" for at opnå en ordlængde på 1 byte.

Accessid.

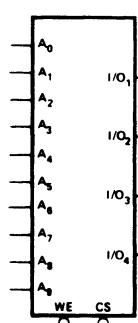
Se programhukommelse.

Data 2114.

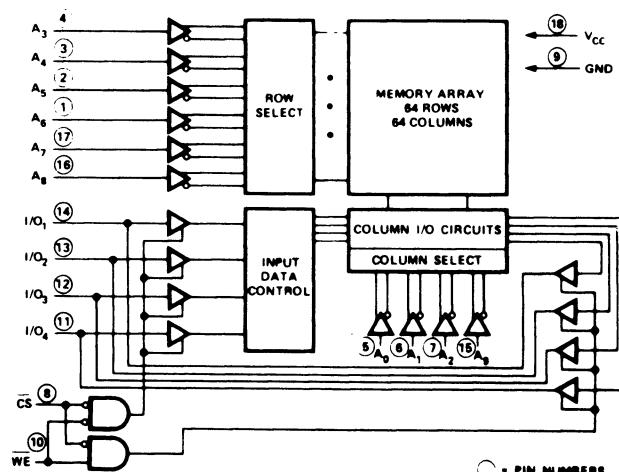
PIN CONFIGURATION

LOGIC SYMBOL

BLOCK DIAGRAM

PIN NAMES

A ₀ -A ₉	ADDRESS INPUTS	V _{CC} POWER (+5V)
WE	WRITE ENABLE	GND GROUND
CS	CHIP SELECT	
I/O ₁ -I/O ₄	DATA INPUT/OUTPUT	

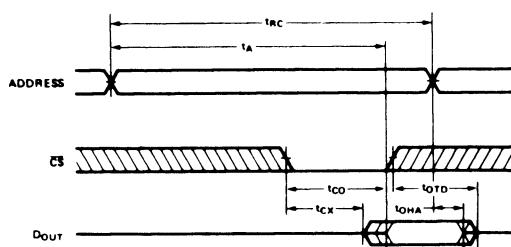
READ CYCLE ^[1]

SYMBOL	PARAMETER	2114AL-1		2114AL-2		2114AL-3		2114A-4/L-4		2114A-5		UNIT
		Min.	Max.	Min.	Max.	Min.	Max.	Min.	Max.	Min.	Max.	
t _{RC}	Read Cycle Time	100		120		150		200		250		ns
t _A	Access Time		100		120		150		200		250	ns
t _{CO}	Chip Selection to Output Valid	70		70		70		70		85		ns
t _{CX}	Chip Selection to Output Active	10		10		10		10		10		ns
t _{OTD}	Output 3-state from Deselection		30		35		40		50		60	ns
t _{OH}	Output Hold from Address Change	15		15		15		15		15		ns

WRITE CYCLE ^[2]

SYMBOL	PARAMETER	2114AL-1		2114AL-2		2114AL-3		2114A-4/L-4		2114A-5		UNIT
		Min.	Max.	Min.	Max.	Min.	Max.	Min.	Max.	Min.	Max.	
t _{WC}	Write Cycle Time	100		120		150		200		250		ns
t _W	Write Time	75		75		90		120		135		ns
t _{WR}	Write Release Time	0		0		0		0		0		ns
t _{OTW}	Output 3-state from Write		30		35		40		50		60	ns
t _{DW}	Data to Write Time Overlap	70		70		90		120		135		ns
t _{DH}	Data Hold from Write Time	0		0		0		0		0		ns

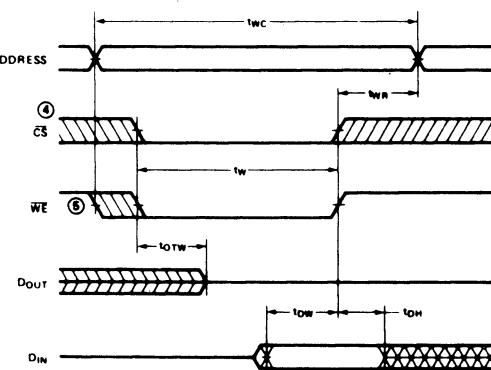
WAVEFORMS

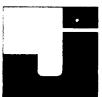
READ CYCLE ^[3]

NOTES:

- 3. WE is high for a Read Cycle
- 4. If the CS low transition occurs simultaneously with the WE low transition, the output buffers remain in a high impedance state.
- 5. WE must be high during all address transitions.

WRITE CYCLE

Hukommelsens opbygning.

Hukommelsen er bygget op omkring adressebussen og databussen.

Fordelen ved et bussystem er, at det er nemt at udbygge med flere kredse, idet man blot skal forbinde de tilkomne kredse til adresse- og databus.

3-state.

For at en kreds kan indpasses i et bussystem skal den have 3-state output. Det vil sige at kredsens output kan gøres højimpedanset og dermed kobles fra databussen, idet der kun må være een aktiv kreds af gangen.

Chip-select.

Til at styre de forskellige kredses til- og frakobling tjener chip-select logikken. Denne styres af en del af adressebussen og styrer de forskellige hukommelseskredse via deres chip-select input.

Hukommelsens størrelse.

Det største antal adresser (hukommelsespladser) i en u-computers lager-sektion bestemmes af det antal adresseledninger, der er ført ud af CPU'en (direkte eller multiplexed).

Det almindeligste antal adresseledninger på en 8-bit CPU er 16.

Hukommelsens (mulige) størrelse bliver da:

$$2^{16} = 65536 = 64 \cdot 1024 \rightarrow 64K$$

Opdelingen i "k" er behagelig set i relation til de almindeligste størrelser på hukommelseskredse der er 1, 2 og 4 k.

Memorymap.

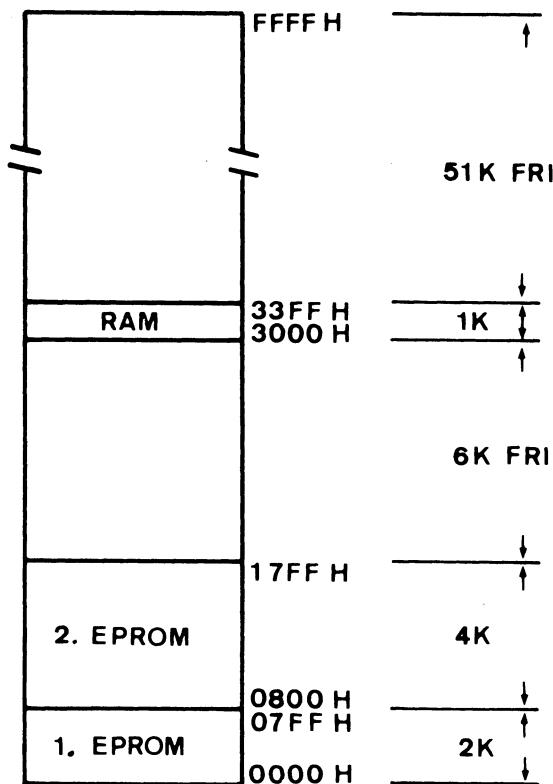
Som et middel til at beskrive hvilke typer kredse (ROM, RAM) en hukommelse indeholder, samt deres adresser anvendes ofte et memorymap.

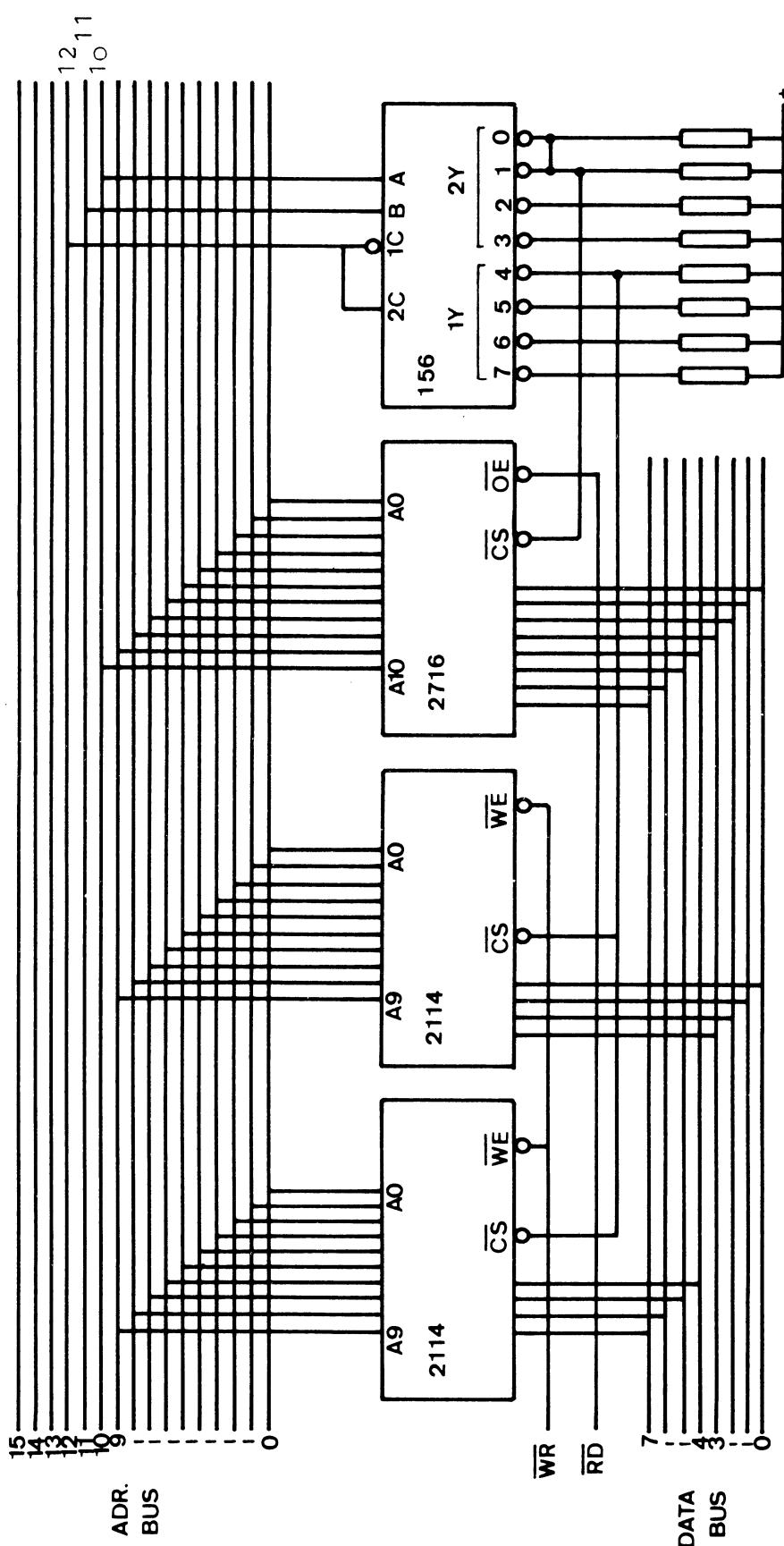
Eksempel:

En hukommelse indeholder:

1. EPROM, 2716, 2k start-ard. 0000H
2. EPROM, 2732, 4k start-ard. 0800H
3. RAM, 2x2114, 1k start-ard. 3000H

Dette giver følgende memorymap.

Chip-select logik med 1k opdeling.

Chip-select logikken er normalt bygget op omkring en 3 til 8 linier decoder der styres af de højere adresseledninger.

Se diagram

Diagrammet viser en hukommelse der består af 1k RAM og 2k EPROM. Som CS-decoder er anvendt en dual 2 til 4 linier decoder med open collector output. Den kobles som en 3 til 8 linier decoder og styres af A_{10} - A_{12} .

Decoderens udgange dækker følgende adresseområder:

UDG.	ADR.	15	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0
0	fra	x	x	x	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	0000H
0	til	x	x	x	o	o	o	1	1	1	1	1	1	1	1	1	03FFH
1	fra	x	x	x	o	o	o	1	o	-	-	-	-	-	-	o	0400H
1	til	x	x	x	o	o	o	1	1	-	-	-	-	-	-	1	07FFH
2	fra	x	x	x	o	1	o	o	-	-	-	-	-	-	-	o	0800H
2	til	x	x	x	o	1	o	1	-	-	-	-	-	-	-	1	0BFFH
3	fra	x	x	x	o	1	1	o	-	-	-	-	-	-	-	o	0C00H
3	til	x	x	x	o	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	1	0FFFH
4	fra	x	x	x	1	o	o	o	-	-	-	-	-	-	-	o	1000H
4	til	x	x	x	1	o	o	1	-	-	-	-	-	-	-	1	13FFH
5	fra	x	x	x	1	o	1	o	-	-	-	-	-	-	-	o	1400H
5	til	x	x	x	1	o	1	1	-	-	-	-	-	-	-	1	17FFH
6	fra	x	x	x	1	1	o	o	-	-	-	-	-	-	-	o	1800H
6	til	x	x	x	1	1	o	1	-	-	-	-	-	-	-	1	1BFFH
7	fra	x	x	x	1	1	1	o	-	-	-	-	-	-	-	o	1C00H
7	til	x	x	x	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	1	1FFFH

x = ligegyldig.

Som det fremgår af tabellen dækker hver udgang et område på 1k.

Dette passer fint med RAMlagerets størrelse, men da EPROM'en er 2k stor er det nødvendigt at chip-selecte den fra to udgange. Da der er anvendt en decoder med open collector output og pull-up modstande kan man blot forbinde to naboudgange.

Sammenholdes diagrammet og tabellen findes følgende adresser på RAM og EPROM:

EPROM: Udg. 0 og 1 $\emptyset\emptyset\emptyset\emptyset H$ - $\emptyset7FFH$

RAM: Udg. 4 $1\emptyset\emptyset\emptyset H$ - $13FFH$

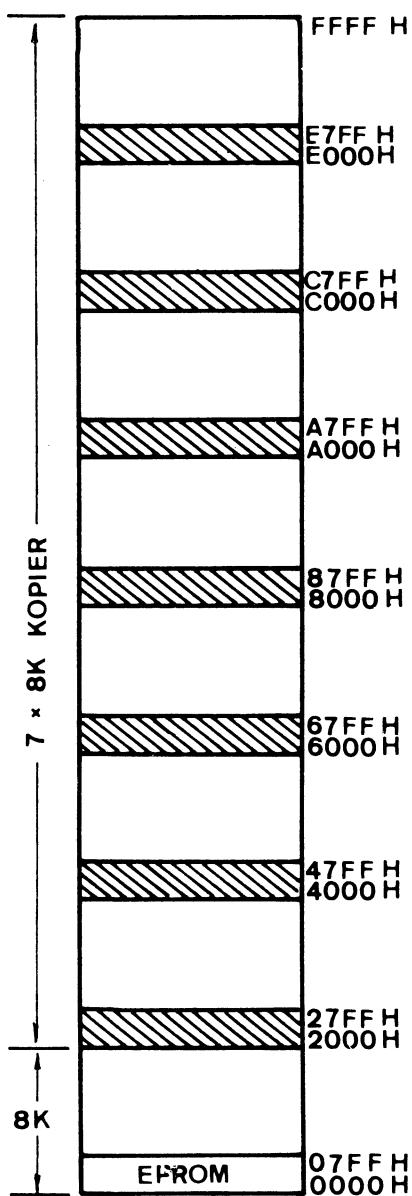
Kopier.

Da de tre øverste bit i adressebussen ikke er ført til decoderen kan de antage en vilkårlig værdi uden at påvirke chip-select.

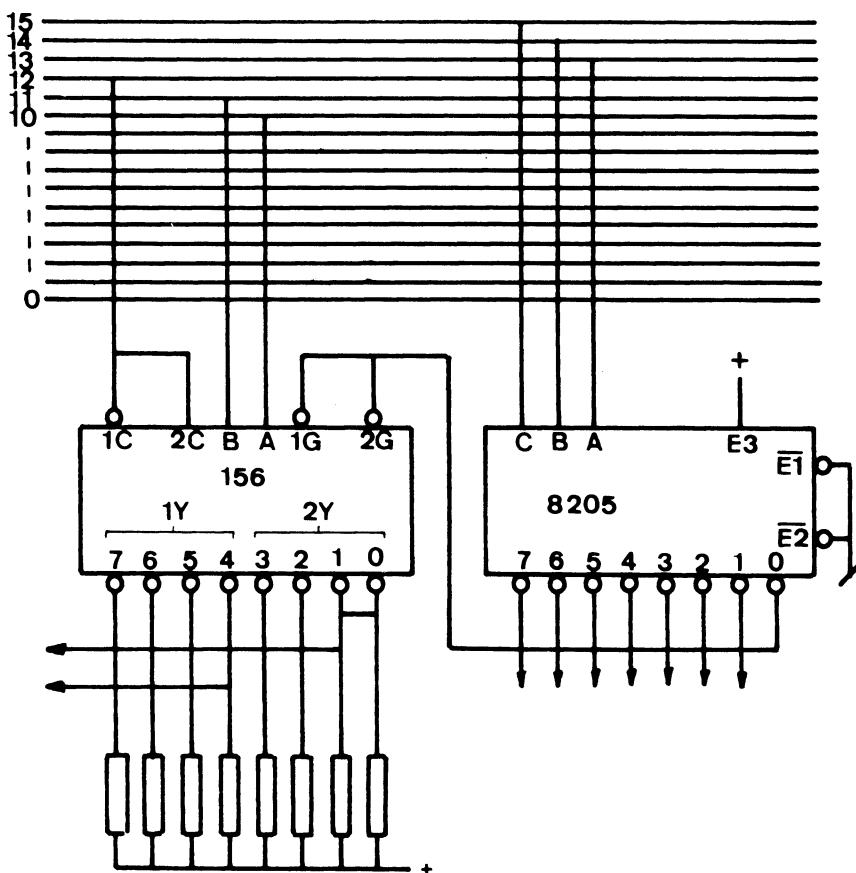
Set fra CPU'en vil det virke som om den enkelte kreds kan nås på 8 forskellige startadresser.

For eksempel kan laveste adresse i EPROM'en nås på følgende 8 adresser:

0000H, 2000H, 4000H, 6000H, 8000H, A000H, C000H, E000H.

I små systemer, hvor der kun er behov for maksimalt 8k hukommelse gøres der ikke noget for at fjerne kopieffekten. Hvis der er behov for mere end 8k hukommelse må også de tre øverste adresseledninger decodes. Dette kan gøres ved hjælp af endnu en 3 til 8 linier decoder hvis nul-output anvendes til at enable den første decoder.

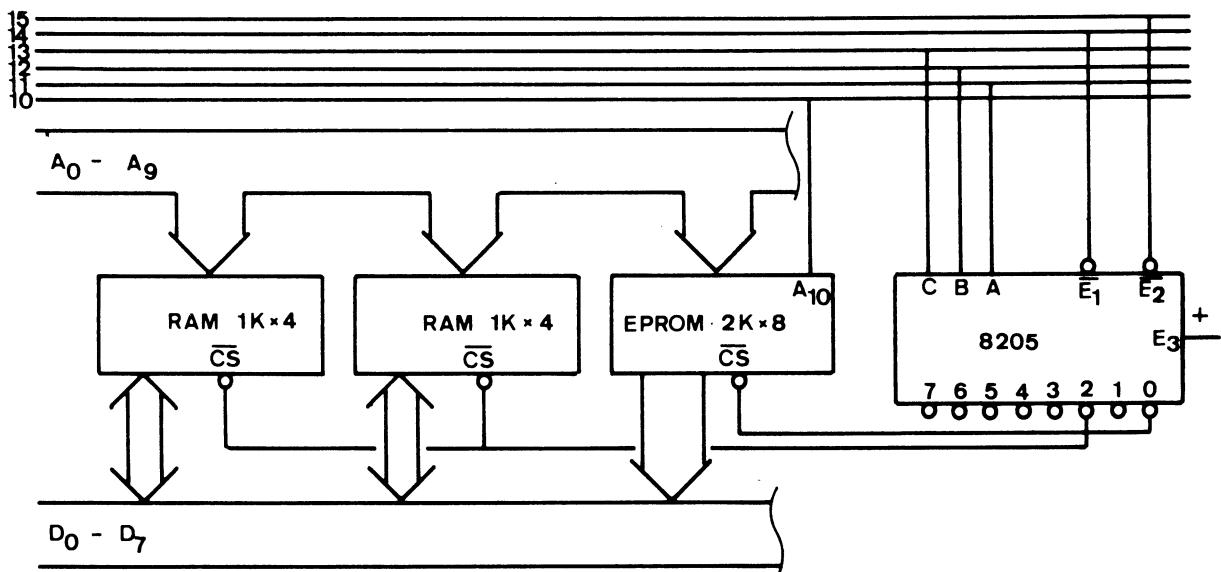
8205's udgange dækker følgende adresseområder.

Udg. no.	Adr. fra	til
0	ØØØØH	1FFFH
1	2ØØØH	3FFFH
2	4ØØØH	5FFFH
3	6ØØØH	7FFFH
4	8ØØØH	9FFFH
5	AØØØH	BFFFH
6	CØØØH	DFFFH
7	EØØØH	FFFFH

Decodning i 2k afsnit.

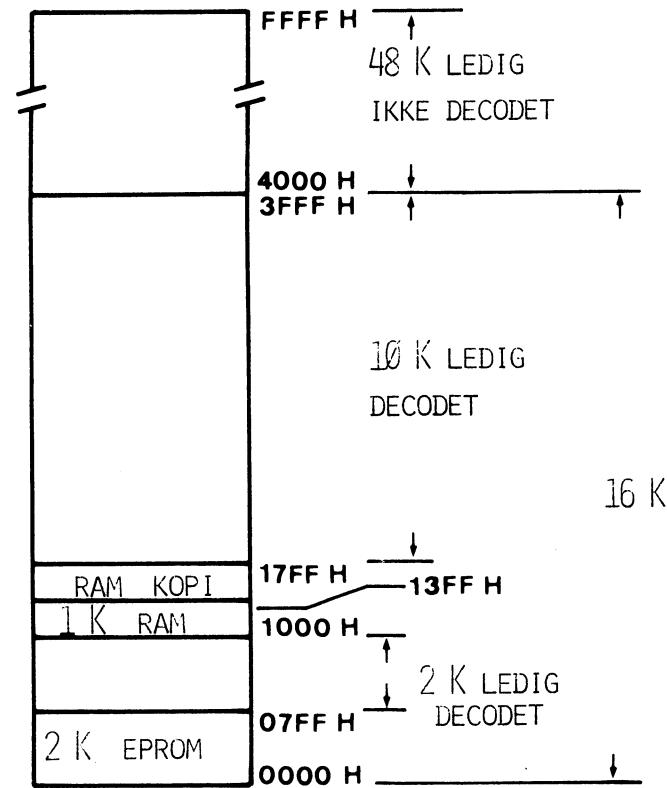
I stedet for at decode A₁₀, A₁₁ og A₁₂ hvorfed der chip-selectes i 1k afsnit, kan man i stedet tage A₁₁, A₁₂ og A₁₃ og selecte i 2k afsnit.

Ved at udnytte decoderens enableindgange kan kopier ud over 16k undgås.

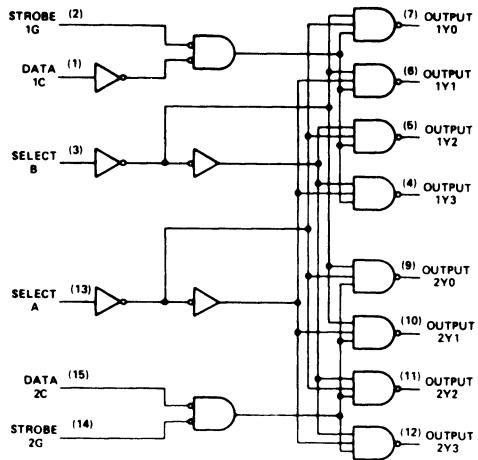
Memorymap.

Da A₁₀ hverken decodes eller tilføres RAM-lageret vil dette komme til at dække 2k

16 K

79

74 LS 155. Dual 2 til 4 linier decoder.

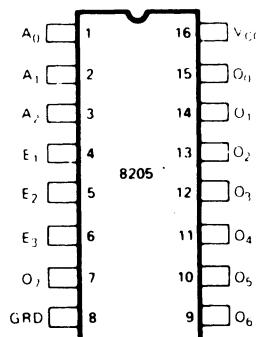
FUNCTION TABLES
2-LINE-TO-4-LINE DECODER
OR 1-LINE-TO-4-LINE DEMULTIPLEXER

SELECT	STROBE	DATA	OUTPUTS			
			1Y0	1Y1	1Y2	1Y3
X	X	H	H	H	H	H
L	L	L	L	H	H	H
L	H	L	H	L	H	H
H	L	L	H	H	L	H
H	H	L	H	H	H	L
X	X	X	L	H	H	H

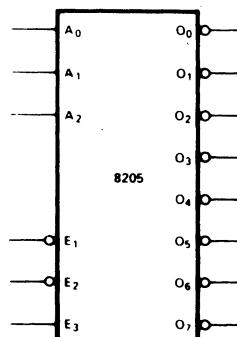
SELECT	STROBE	DATA	OUTPUTS			
			2Y0	2Y1	2Y2	2Y3
X	X	H	X	H	H	H
L	L	L	L	H	H	H
L	H	L	H	L	H	H
H	L	L	L	H	L	H
H	H	L	L	H	H	L
X	X	X	H	H	H	H

8205/74LS138. 3 til 8 linier decoder.

PIN CONFIGURATION

LOGIC SYMBOL

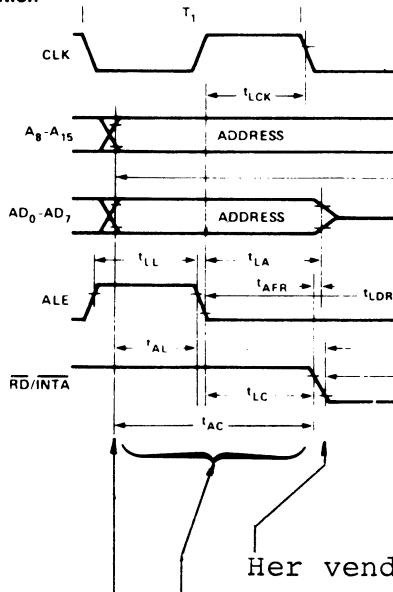
PIN NAMES

A ₀ A ₂	ADDRESS INPUTS
E ₁ E ₃	ENABLE INPUTS
O ₀ O ₇	DECODED OUTPUTS

ADDRESS	ENABLE	OUTPUTS							
		0	1	2	3	4	5	6	7
L L L	L L H	L	H	H	H	H	H	H	H
H L L	L L H	H	L	H	H	H	H	H	H
L H L	L L H	H	H	L	H	H	H	H	H
H H L	L L H	H	H	H	H	L	H	H	H
L L H	L H H	H	H	H	H	H	L	H	H
H L H	L L H	H	H	H	H	H	H	L	H
L H H	L L H	H	H	H	H	H	H	H	L
H M H	L L H	H	H	H	H	H	H	H	H
X X X	L L L	H	H	H	H	H	H	H	H
X X X	H L L	H	H	H	H	H	H	H	H
X X X	L H L	H	H	H	H	H	H	H	H
X X X	H L H	H	H	H	H	H	H	H	H
X X X	L H H	H	H	H	H	H	H	H	H
X X X	H H H	H	H	H	H	H	H	H	H

CS-TIMING.

Som tidligere nævnt, er det chip-select logikkens opgave at sikre, at der kun er en aktiv kreds på databussen af gangen, hvilket også slår til når der kun ses på kredse i hukommelsen, men ikke nødvendigvis i relation til CPU'en.

Eksempel:**Read Operation**

$$T_{clk} = 320 \text{ n sek}$$

$$T_{AL} = 115 \text{ n sek}$$

$$T_{LA} = 100 \text{ n sek}$$

Her vender databussen ind i CPU'en,
CPU'en sender adrl. på databussen
Her stabiliseres adressen.

Se diagram

Fra adressen er stabiliseret til der er en aktiv chip-select går der ca. 20 n sek. Hvis det er ramlageret der bliver selected (2114) går der yderligere ca. 10 nsek. hvorefter dataudgangene går ud af 3-state og bliver aktive.

CPU'en sender samtidig de 8 lave adresser ud på databussen med det resultat at niveauerne bliver forkerte. I værste fald kan det føre til ødelæggelse af en kreds. For at undgå dette skal hukommelsen forhindres i at gå på databussen inden CPU'en har "Sluppet" den.

Der er flere mulige løsninger på problemet. Har hukommelsen et "outputenable" Input (2716) kan dette styres af et egned signal, ved 8085 \overline{RD} .

JERNINDUSTRIENS FORLAG

Mikrocomputerens lagersektion

Teoriinstruktion 4

Udgave 8108 | Side 19 af 19 sider

Findes et sådant input ikke kan chip-select forsinkes, for eksempel ved at gate CS-decoderen med et signal der er afledt af IO/\bar{M} , \bar{RD} og \bar{WR} (8085).

Den sidste metode kan nødvendiggøre anvendelsen af wait-state.

Parrallel IN/OUT.

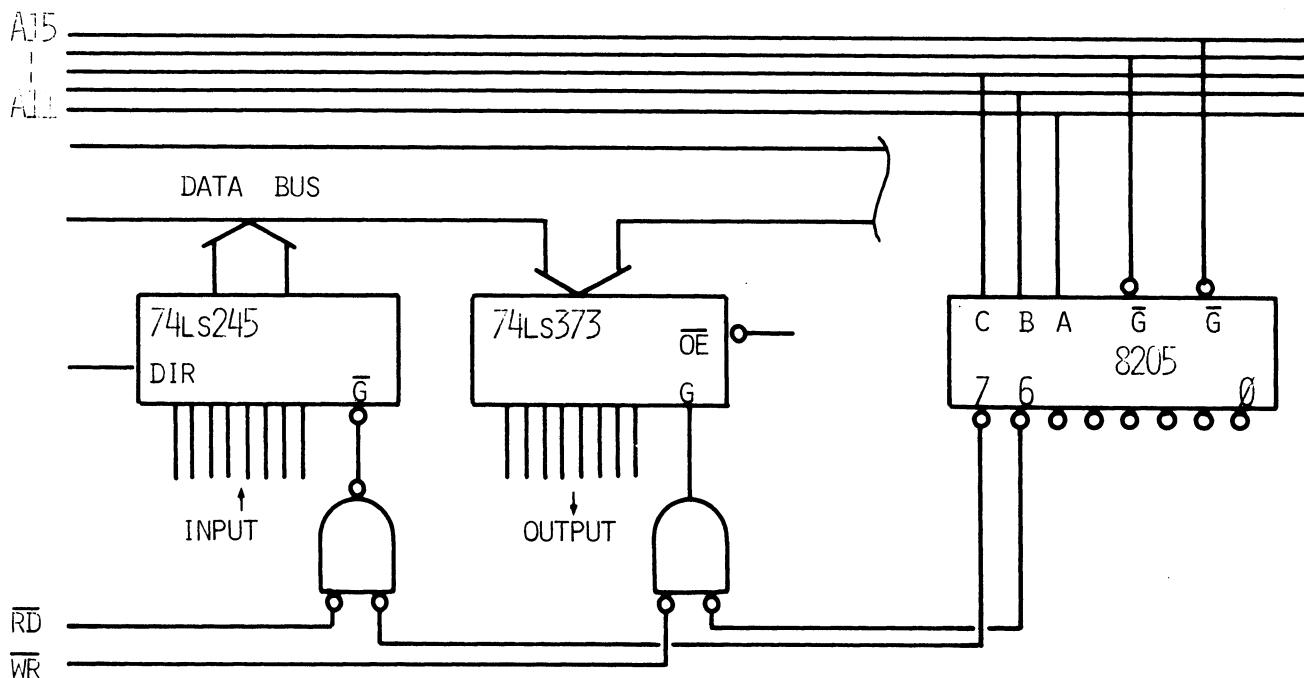
8085A kommunikerer til både hukommelse og porte(I/O) ved hjælp af read- og write-maskincycles. Under en maskincycle sender 8085A adresse og kontrolsignaler samtidig med at den enten sender data på databussen, eller læser data fra databussen. Er CPU'en for eksempel i en read cycle kan den læse fra ROM, RAM, I/O, - eller ingenting. Ligeledes kan en write-cycle ske til RAM, I/O, - eller ingenting.

Adressering af porte.

Der er to måder at adressere porte på i et 8085 system. Hvis IO/M signalet fra CPU'en anvendes til at skelne mellem I/O- og hukommelsesread og write cycles kaldes det standard I/O, eller I/O-mapped, I/O.
Hvis IO/M ikke anvendes, skelner CPU'en ikke mellem I/O og hukommelse. Dette kaldes memory-mapped I/O.

Memory-mapped I/O.

Ved memory-mapped I/O indpasses portene i hukommelsen sideordnet med de øvrige kredse (RAM og ROM).

I det viste eksempel har inputporten adresse 3800H og outputporten adresse 3000H.

Da de to porte chipselectes direkte af chipselectdecode-ren kommer de hver især til at dække et område på 2k (A₀-A₁₀ er ligegyldige).

Af hensyn til timingen skal chip-select signalerne gates med RD og WR fra CPU'en.

Ved at udbygge chip-selectlogikken til også at styres af A₀-A₁₀ vil hver port kun behøve at beslaglægge en enkelt adresse.

Fordele ved memorymapped I/O.

Fordelene ved memorymapped I/O skal søges i, at de instruktioner, der arbejder på hukommelsen også kan anvendes i forbindelse med portene.

For eksempel:

MOVr,M: Input-port til ethvert register.
MOVr,r: Ethvert register til output-port.
MVI M : Data immediate til output-port.
LDA : Input-port til accumulator.
STA : Accumulator til outputport.
LHLD : Input-porte til H og L reg., 16 bit.
SHLD : H og L reg. til output-porte, 16 bit.
ADD M : Adder inputport til accumulator.
ANA M : And inputport med accumulator.

Som en fordel må også regnes det næsten ubegrænsede antal porte, der kan laves, dog på bekostning af hukommelsesareal.

Ulemper ved memorymapped I/O.

Den indlysende ulempe ved memorymapped I/O er tabet af hukommelsesareal, hvilket specielt gør sig gældende hvis portene kun chip-selectes af de højeste adressebit.

I/O-mapped I/O.

Ved I/O-mapped I/O skelner CPU'en mellem hukommelse og porte ved hjælp af IO/M -outputtet.

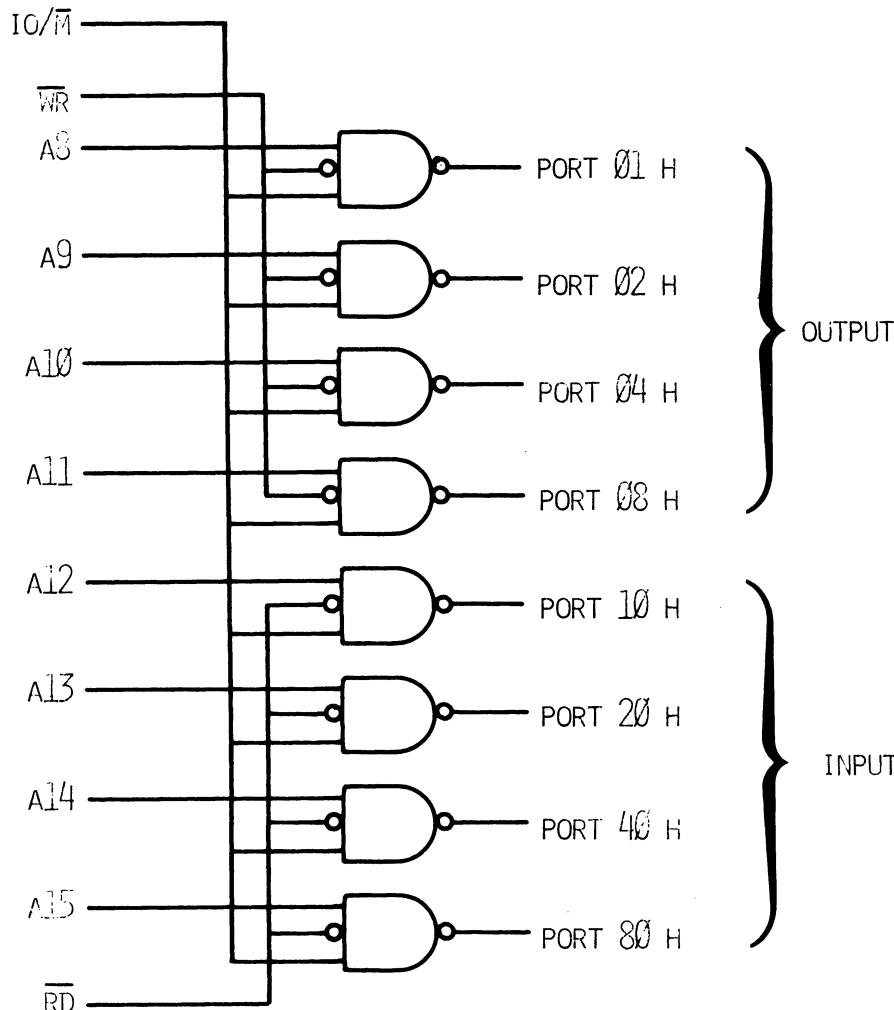
Der er kun to instruktioner, der kan få IO/M til at blive high, nemlig IN og OUT.

IN og OUT er to-byte instruktioner, der i anden byte indeholder portens nummer. Det vil sige, at der er mulighed for 256 forskellige porte.

Når CPU'en eksekverer en in eller out instruktion trækkes IO/M high, og portnummerelet der var indeholdt i instruktionens anden byte sendes ud både på A_8-15 og multiplexes ud på AD_{0-7} . Iøvrigt svarer forløbet af en I/O maskincycle til en memory-read eller memory-write maskincycle.

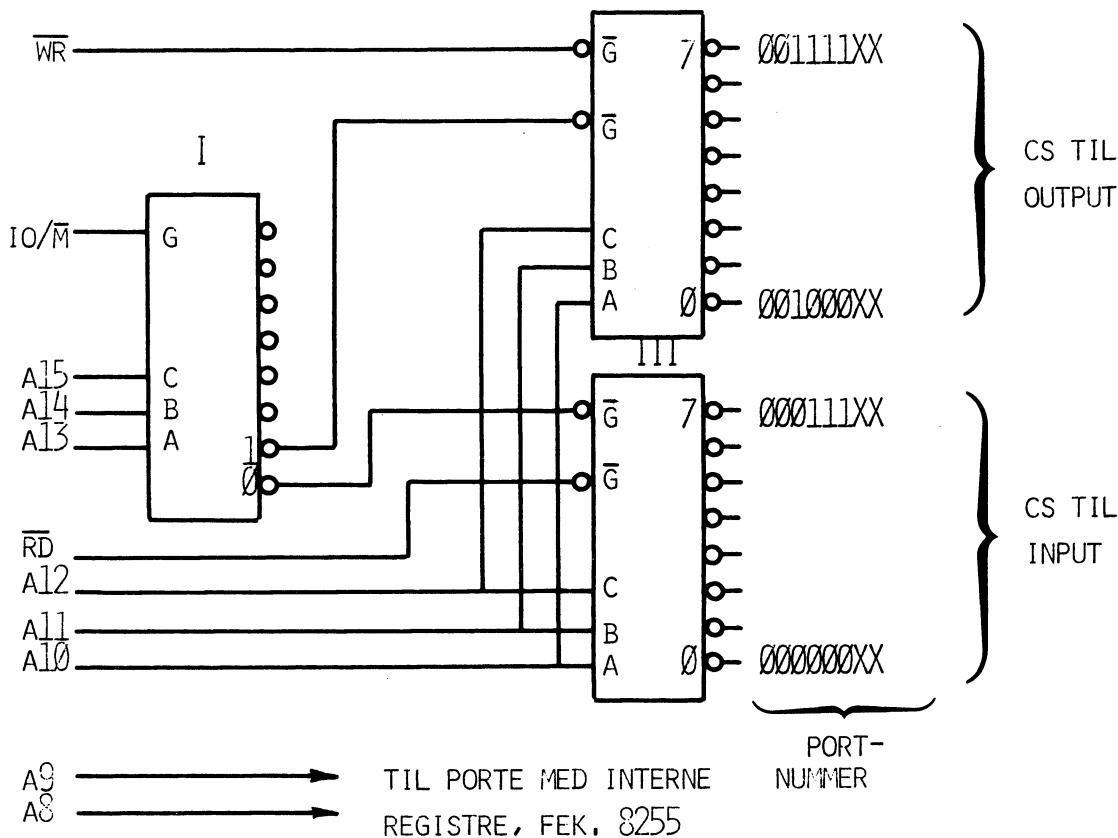
Liniær select.

I mindre systemer med mindre end otte porte kan man klare sig med liniær select af portene. Det vil sige at hver A-dresseledning vælger en bestemt port.

Portnummer decoder.

Hvis der skal være mere end otte I/O-kredse i systemet anvendes der en decoder til at vælge de enkelte porte. Computerne kommer altså til at indeholde to decoderingssystemer mellem hvilken der skiftes ved hjælp af $\overline{IO/M}$.

Diagrameksempel.

Decoder I gates ved hjælp af $\overline{IO/M}$, således af decoderingssystemet kun er aktivt under eksekveringen af en I/O instruktion.

Timing.

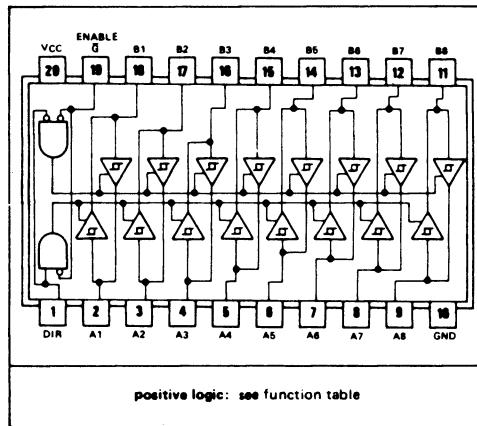
Hvis de anvendte porte er simple latch og buffere kan de sidste decodere i "træet" gates med \overline{RD} og \overline{WR} signalerne fra CPU'en.

Skal decodesystemet derimod anvendes til programmerbare portkredse som f.eks. INTEL 8255A, skal decoderne ikke gates med \overline{RD} og \overline{WR} , idet disse signaler skal tilføres 8255A direkte.

Simple portkredse

74LS245 er 8 bidirectionale 3-state buffere med hysteres. Den er anvendelig som inputport.

TYPE	I _{OL} (SINK) CURRENT)	I _{OH} (SOURCE) CURRENT)
SN54LS245	12 mA	-12 mA
SN74LS245	24 mA	-15 mA

description

These octal bus transceivers are designed for asynchronous two-way communication between data buses. The control function implementation minimizes external timing requirements.

The device allows data transmission from the A bus to the B bus or from the B bus to the A bus depending upon the logic level at the direction control (DIR) input. The enable input (\bar{G}) can be used to disable the device so that the buses are effectively isolated.

recommended operating conditions

PARAMETER	SN54LS245			SN74LS245			UNIT
	MIN	NOM	MAX	MIN	NOM	MAX	
Supply voltage, V _{CC}	4.5	5	5.5	4.75	5	5.25	V
High-level output current, I _{OH}			-12			-15	mA
Low-level output current, I _{OL}			12			24	mA
Operating free-air temperature, T _A	-55	125	0	0	70	70	°C

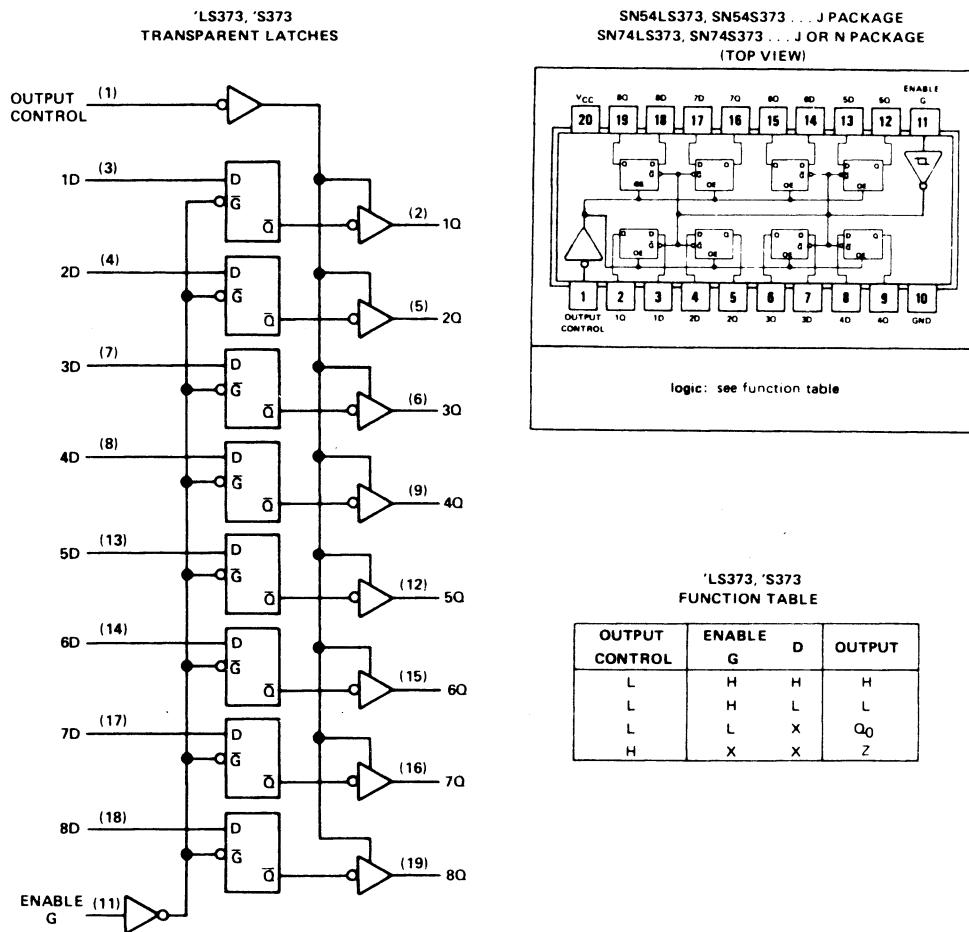
switching characteristics, V_{CC} = 5 V, T_A = 25°C

PARAMETER	TEST CONDITIONS	MIN	TYP	MAX	UNIT
t _{PLH} Propagation delay time, low-to-high-level output	C _L = 45 pF, R _L = 667 Ω, See Note 2	8	12	ns	
t _{PHL} Propagation delay time, high-to-low-level output		8	12	ns	
t _{PZL} Output enable time to low level		27	40	ns	
t _{PZH} Output enable time to high level		25	40	ns	
t _{PZL} Output disable time from low level	C _L = 5 pF, R _L = 667 Ω, See Note 2	15	25	ns	
t _{PHZ} Output disable time from high level		15	25	ns	

NOTE 2: Load circuit and waveforms are shown on page 3-11.

74 LS 373 er 8 latches med 3-state output.

Den kan anvendes som outputport eller inputport med eller uden latch-funktion.

description

These 8-bit registers feature totem-pole three-state outputs designed specifically for driving highly-capacitive or relatively low-impedance loads. The high-impedance third state and increased high-logic-level drive provide these registers with the capability of being connected directly to and driving the bus lines in a bus-organized system without need for interface or pull-up components. They are particularly attractive for implementing buffer registers, I/O ports, bidirectional bus drivers, and working registers.

The eight latches of the 'LS373 and 'S373 are transparent D-type latches meaning that while the enable (G) is high the Q outputs will follow the data (D) inputs. When the enable is taken low the output will be latched at the level of the data that was setup.

8212 er 8 latches med 3-state output samt interruptlogik.

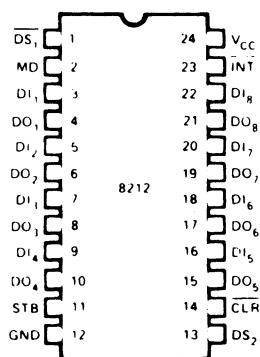
Den kan anvendes som outputport eller inputport med latchfunktion og service request (interrupt).

The 8212 input/output port consists of an 8-bit latch with 3-state output buffers along with control and device selection logic. Also included is a service request flip-flop for the generation and control of interrupts to the microprocessor.

The device is multimode in nature. It can be used to implement latches, gated buffers or multiplexers. Thus, all of the principal peripheral and input/output functions of a microcomputer system can be implemented with this device.

o

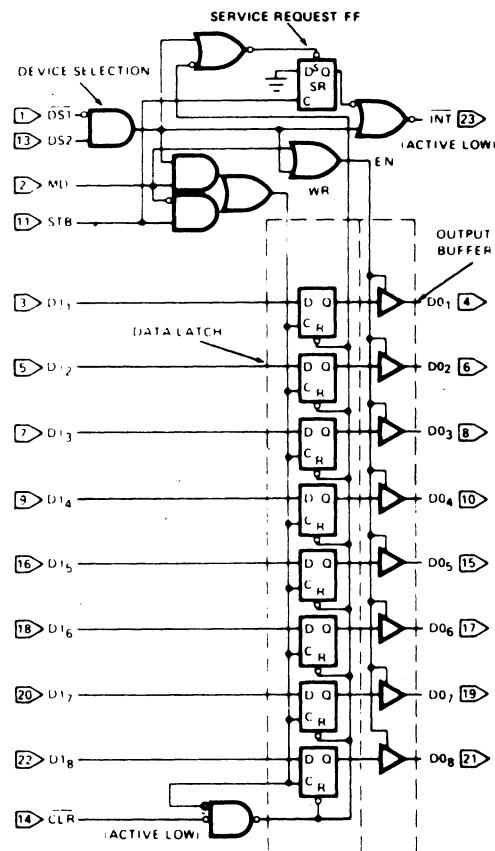
PIN CONFIGURATION

PIN NAMES

DI ₁ , DI ₈	DATA IN
DO ₁ , DO ₈	DATA OUT
DS ₁ , DS ₂	DEVICE SELECT
MD	MODE
STB	STROBE
INT	INTERRUPT (ACTIVE LOW)
CLR	CLEAR (ACTIVE LOW)

LOGIC DIAGRAM

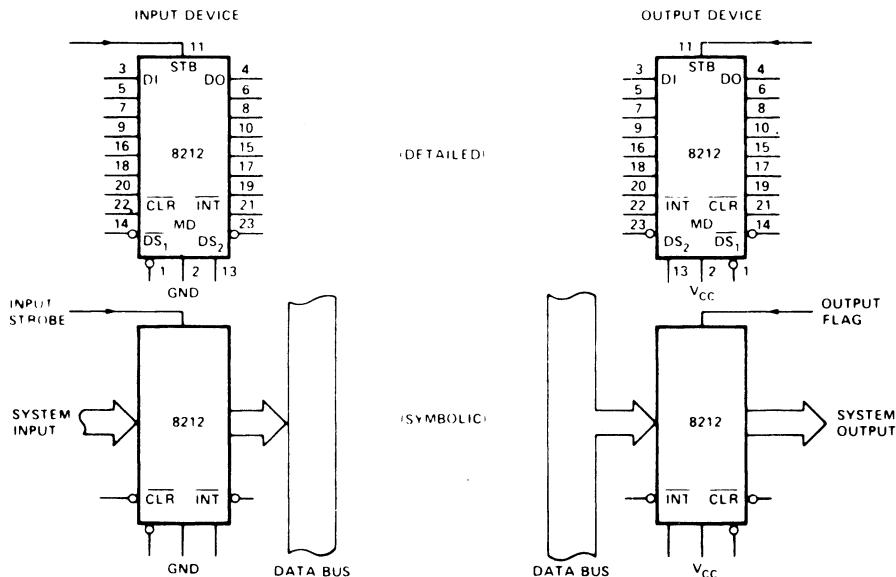

STB	MD	(DS ₁ , DS ₂)	DATA OUT EQUALS
C	0	0	3 STATE
1	0	0	0
U	0	0	DATA LATCH
1	1	0	DATA LATCH
0	0	1	DATA LATCH
1	0	1	DATA IN
0	1	1	DATA IN
1	1	1	DATA IN

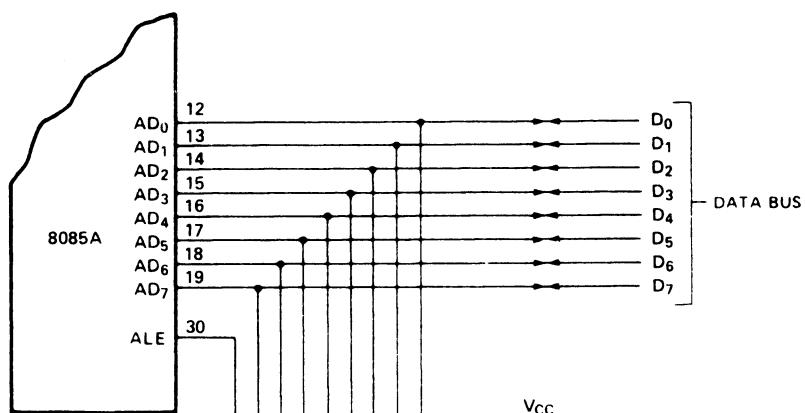
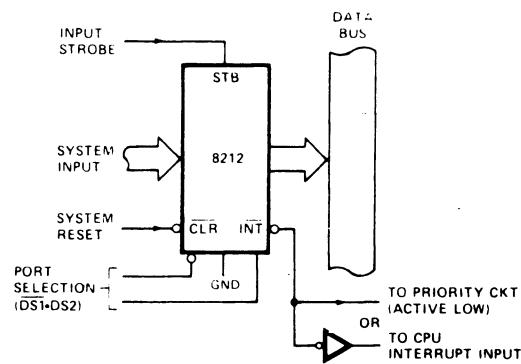
CLR RESETS DATA LATCH
SETS SR FLIP FLOP
NO EFFECT ON OUTPUT BUFFER!

CLR	(DS ₁ , DS ₂)	STB	*SR	INT
0	0	0	1	1
0	1	0	1	0
1	1	—	0	0
1	1	0	1	0
1	0	0	1	1
1	1	—	1	0

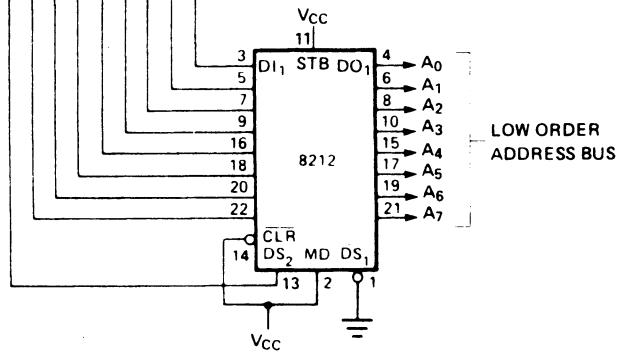
*INTERNAL SR FLIP FLOP

Interrupting Input Port

This use of an 8212 is that of a system input port that accepts a strobe from the system input source, which in turn clears the service request flip-flop and interrupts the processor. The processor then goes through a service routine, identifies the port, and causes the device selection logic to go true — enabling the system input data onto the data bus.

INTERRUPTING INPUT PORT**8085A Low-Order Address Latch**

The 8085A microprocessor uses a multiplexed address/data bus that contains the low order 8-bits of address information during the first part of a machine cycle. The same bus contains data at a later time in the cycle. An address latch enable (ALE) signal is provided by the 8085A to be used by the 8212 to latch the address so that it may be available through the whole machine cycle. Note: In this configuration, the MODE input is tied high, keeping the 8212's output buffers turned on at all times.

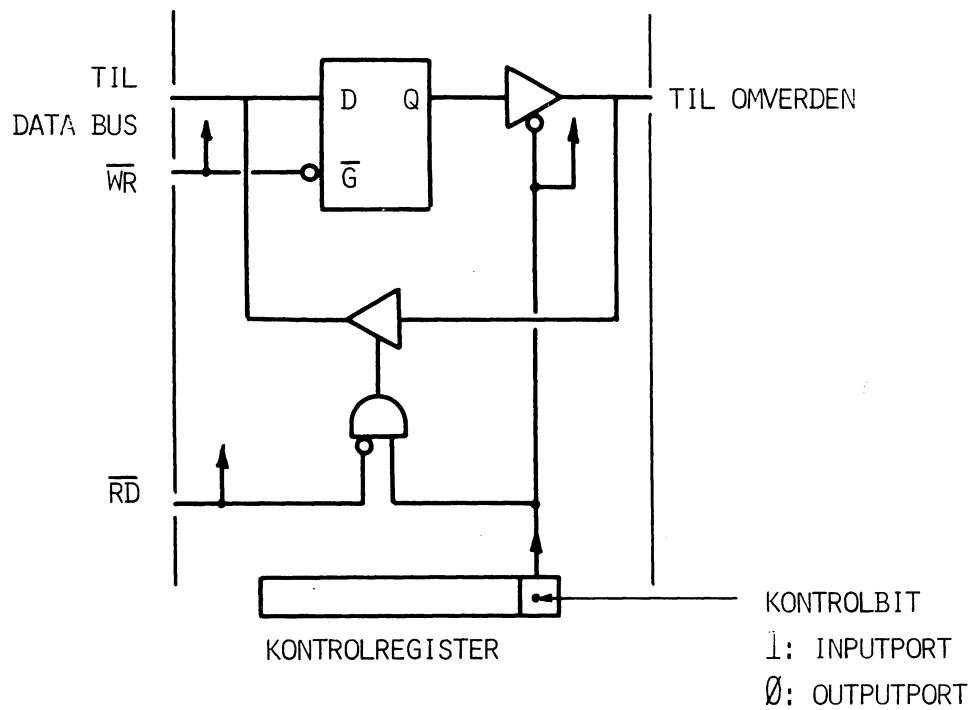

Programmable I/O-creds.

I principippet er en programmable I/O-kreds en kombination af en inputbuffer og en outputlatch.

Hvilken af de to, der skal indkobles bestemmes via et kontrolregister, hvis indhold kan ændres af programmet.

Dette betyder, at et givet ben på kredsen, under programkørslen, kan skiftes fra at være et output til at være et input og omvendt.

Ud over de simple portfunktioner indeholder disse avancerede portkredse ofte handshakelogik og interruptlogik. Andre omfatter timerne og skifteredistre til parallel/serie konvertering og andre igen er kombinationer af porte og hukommelse (RAM eller ROM).

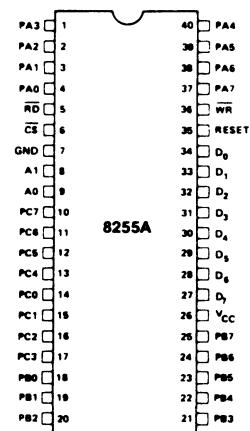
Intel 8255 A.

8255A er en programmable peripheral interface-kreds, PPI.

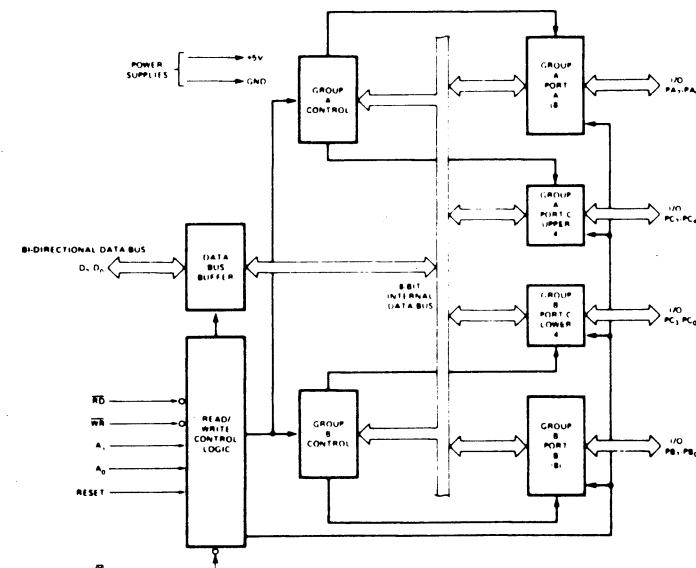
8255A kan arbejde i 3 modes, hvoraf kun mode 0 vil blive beskrevet her.

The 8255A is a general purpose programmable I/O device designed for use with both the 8008 and 8080 microprocessors. It has 24 I/O pins which may be individually programmed in two groups of twelve and used in three major modes of operation. In the first mode (Mode 0), each group of twelve I/O pins may be programmed in sets of 4 to be input or output. In Mode 1, the second mode, each group may be programmed to have 8 lines of input or output. Of the remaining four pins three are used for handshaking and interrupt control signals. The third mode of operation (Mode 2) is a Bi-directional Bus mode which uses 8 lines for a bi-directional bus, and five lines, borrowing one from the other group, for handshaking.

Other features of the 8255A include bit set and reset capability and the ability to source 1 mA of current at 1.5 volts. This allows darlington transistors to be directly driven for applications such as printers and high voltage displays.

PIN CONFIGURATION**PIN NAMES**

D ₇ -D ₀	DATA BUS (BI-DIRECTIONAL)
RESET	RESET INPUT
CS	CHIP SELECT
RD	READ INPUT
WR	WRITE INPUT
A ₀ , A ₁	PORT ADDRESS
PA7-PA0	PORT A (BIT)
PB7-PB0	PORT B (BIT)
PC7-PC0	PORT C (BIT)
V _{CC}	+5 VOLTS
GND	# VOLTS

8255A BLOCK DIAGRAM

Read/write controllogikken varetager al overførsel af data og kontrolsignaler, såvel internt som externt. Ved hjælp af A₀ og A₁ vælges de enkelte registre og porte i 8255A.

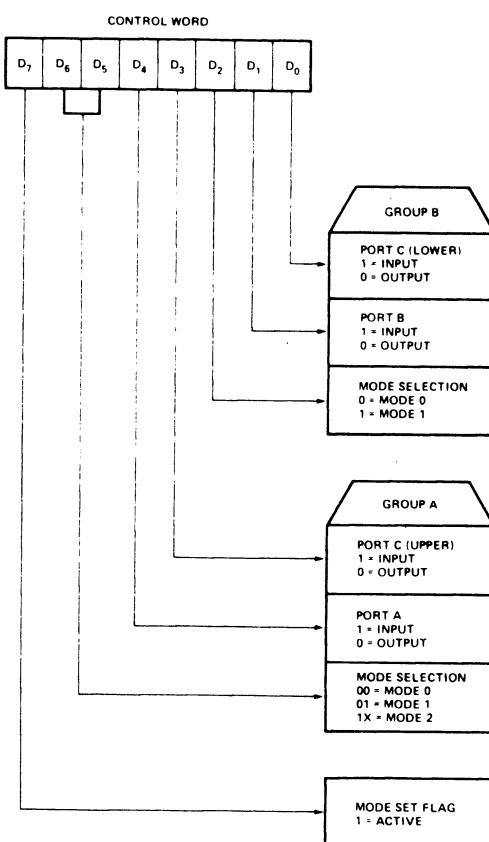
Group A-og group B - control er kredsens kontrolregister i hvilket informationen om mode og dataretning findes.

8255 BASIC OPERATION

A ₁	A ₀	RD	WR	CS	INPUT OPERATION (READ)
0	0	0	1	0	PORT A - DATA BUS
0	1	0	1	0	PORT B - DATA BUS
1	0	0	1	0	PORT C - DATA BUS
OUTPUT OPERATION (WRITE)					
0	0	1	0	0	DATA BUS → PORT A
0	1	1	0	0	DATA BUS → PORT B
1	0	1	0	0	DATA BUS → PORT C
1	1	1	0	0	DATA BUS → CONTROL
DISABLE FUNCTION					
X	X	X	X	1	DATA BUS → 3-STATE
1	1	0	1	0	ILLEGAL CONDITION
X	X	1	1	0	DATA BUS → 3-STATE

Control reg.

Controlregistret nås ved at skrive til adresse xxx3H.

Eksempel.

Følgende ønskes:

Mode ø, port A som output, port B som input og port C som output.

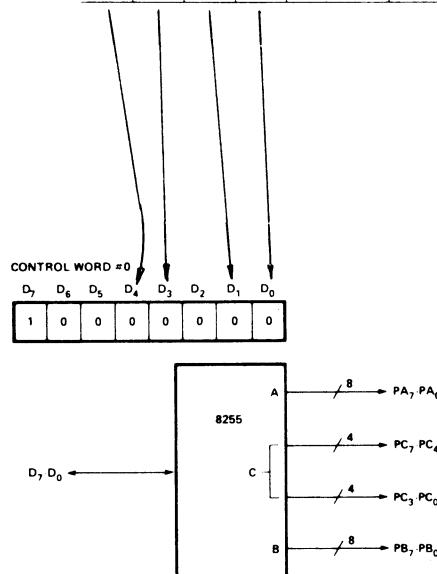
Controlord = 10000010.

Porten kan sættes op i 16 forskellige kombinationer i mode Ø.

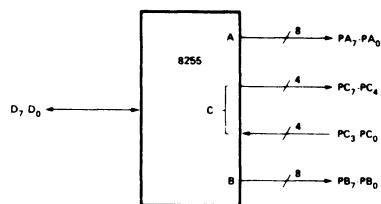
MODE 0 PORT DEFINITION CHART

A				B		GROUP A			GROUP B		
D ₄	D ₃	D ₁	D ₀	PORT A	PORT C (UPPER)	#	PORT B	PORT C (LOWER)			
0	0	0	0	OUTPUT	OUTPUT	0	OUTPUT	OUTPUT			
0	0	0	1	OUTPUT	OUTPUT	1	OUTPUT	INPUT			
0	0	1	0	OUTPUT	OUTPUT	2	INPUT	OUTPUT			
0	0	1	1	OUTPUT	OUTPUT	3	INPUT	INPUT			
0	1	0	0	OUTPUT	INPUT	4	OUTPUT	OUTPUT			
0	1	0	1	OUTPUT	INPUT	5	OUTPUT	INPUT			
0	1	1	0	OUTPUT	INPUT	6	INPUT	OUTPUT			
0	1	1	1	OUTPUT	INPUT	7	INPUT	INPUT			
1	0	0	0	INPUT	OUTPUT	8	OUTPUT	OUTPUT			
1	0	0	1	INPUT	OUTPUT	9	OUTPUT	INPUT			
1	0	1	0	INPUT	OUTPUT	10	INPUT	OUTPUT			
1	0	1	1	INPUT	OUTPUT	11	INPUT	INPUT			
1	1	0	0	INPUT	INPUT	12	OUTPUT	OUTPUT			
1	1	0	1	INPUT	INPUT	13	OUTPUT	INPUT			
1	1	1	0	INPUT	INPUT	14	INPUT	OUTPUT			
1	1	1	1	INPUT	INPUT	15	INPUT	INPUT			

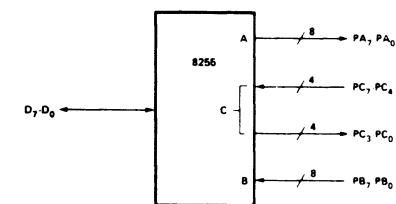

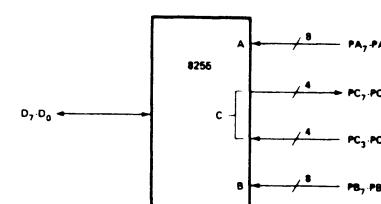
CONTROL WORD #1							
D ₇	D ₆	D ₅	D ₄	D ₃	D ₂	D ₁	D ₀

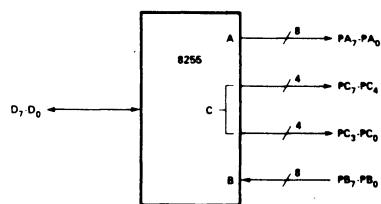
CONTROL WORD #6							
D ₇	D ₆	D ₅	D ₄	D ₃	D ₂	D ₁	D ₀

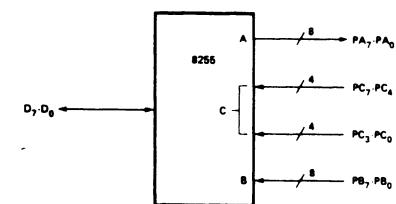
CONTROL WORD #11							
D ₇	D ₆	D ₅	D ₄	D ₃	D ₂	D ₁	D ₀

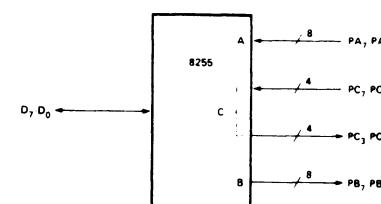
CONTROL WORD #2							
D ₇	D ₆	D ₅	D ₄	D ₃	D ₂	D ₁	D ₀

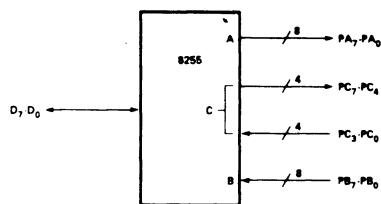
CONTROL WORD #7							
D ₇	D ₆	D ₅	D ₄	D ₃	D ₂	D ₁	D ₀

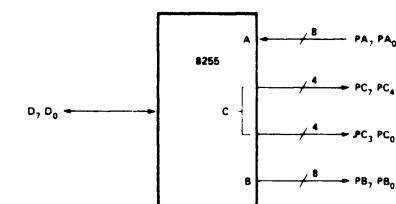
CONTROL WORD #12							
D ₇	D ₆	D ₅	D ₄	D ₃	D ₂	D ₁	D ₀

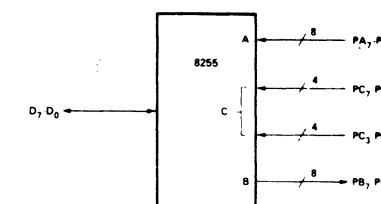
CONTROL WORD #3							
D ₇	D ₆	D ₅	D ₄	D ₃	D ₂	D ₁	D ₀

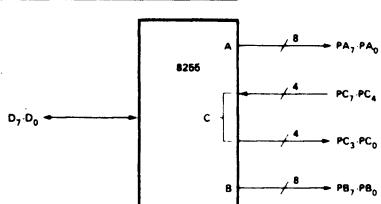
CONTROL WORD #8							
D ₇	D ₆	D ₅	D ₄	D ₃	D ₂	D ₁	D ₀

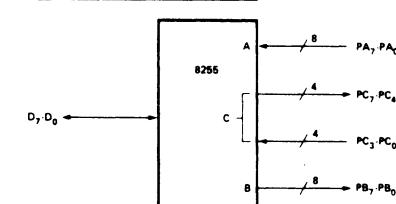
CONTROL WORD #13							
D ₇	D ₆	D ₅	D ₄	D ₃	D ₂	D ₁	D ₀

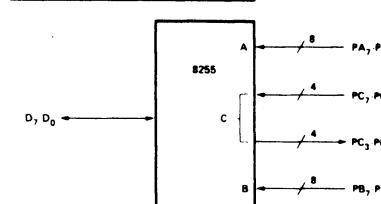
CONTROL WORD #4							
D ₇	D ₆	D ₅	D ₄	D ₃	D ₂	D ₁	D ₀

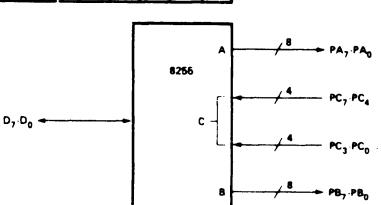
CONTROL WORD #9							
D ₇	D ₆	D ₅	D ₄	D ₃	D ₂	D ₁	D ₀

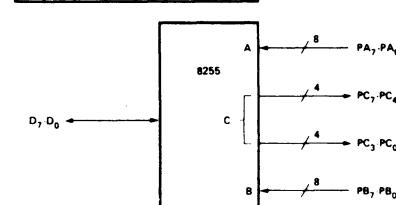
CONTROL WORD #14							
D ₇	D ₆	D ₅	D ₄	D ₃	D ₂	D ₁	D ₀

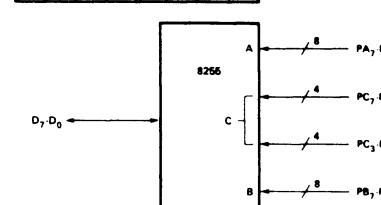
CONTROL WORD #5							
D ₇	D ₆	D ₅	D ₄	D ₃	D ₂	D ₁	D ₀

CONTROL WORD #10							
D ₇	D ₆	D ₅	D ₄	D ₃	D ₂	D ₁	D ₀

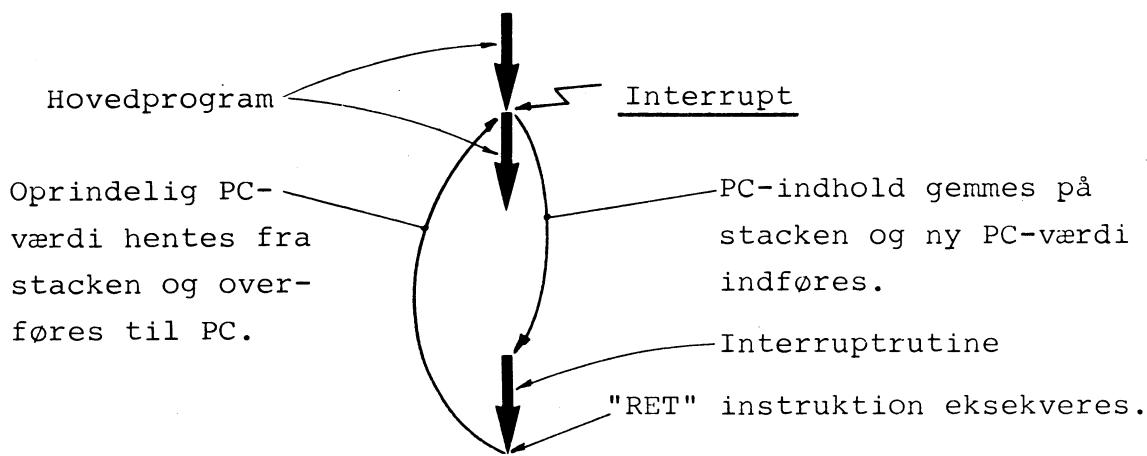
CONTROL WORD #15							
D ₇	D ₆	D ₅	D ₄	D ₃	D ₂	D ₁	D ₀

Interrupt, princip.

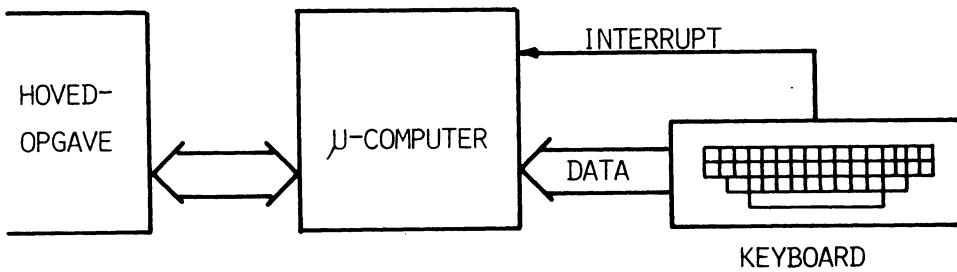
At interrupte en computer vil sige at afbryde afviklingen af det igangværende program. Efter afbrydelsen gemmes programcounterens indhold i en del af ramlageret, der kaldes stacken, hvorefter PC's indhold skiftes ud med en ny værdi, der peger på begyndelsen af et andet program. CPU'en vil derefter fortsætte med at eksekvere dette. Det program CPU'en hopper til ved en interrupt kaldes ofte interruptruten.

Interruptruten afsluttes med en RET (return) instruktion. Ved dennes eksekvering udskiftes PC's indhold med den oprindelige værdi, der har været gemt på stacken. Herefter fortsætter CPU'en på det sted i det oprindelige program, hvor den blev afbrudt.

Eksempel på anvendelse.

Figuren viser en μ -computer, der ud over sin hovedopgave skal modtage karakterer fra et keyboard (KB). Ved at lade KB generere en interrupt når der foretages en indtastning, behøver computeren ikke beskæftige sig med keyboardet medmindre der foretages en indtastning. Derved bliver der mere tid til computerens egentlige opgaver, idet betjeningen af KB vil beslaglægge et minimum af den samlede computertid.

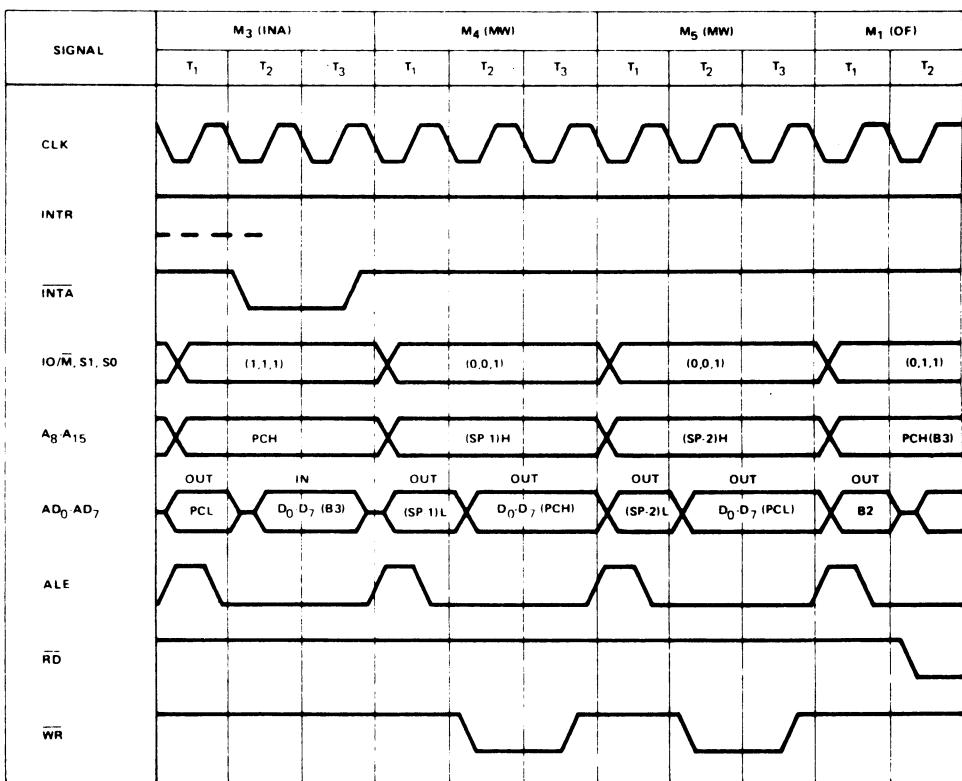
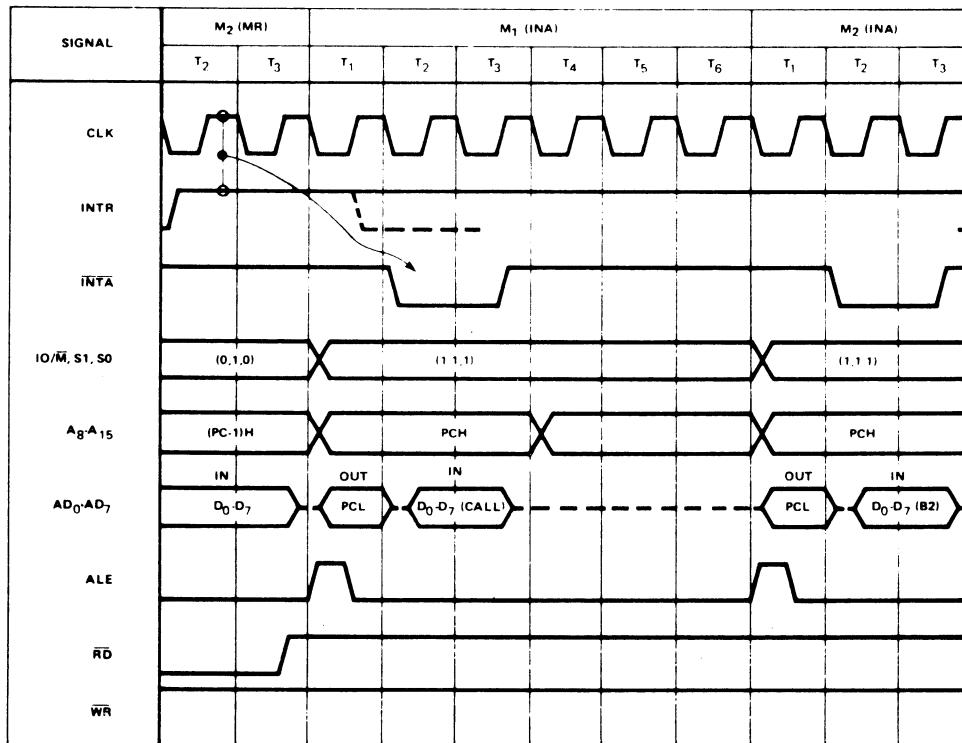
8085's interrupts.

INTR:

De fem interrupts på 8085 er af tre typer. INTR svarer til 8085's INT funktion, det vil sige at det kan maskes ved hjælp af en EI-instruktion (interrupt enable), eller en DI-instruktion (disable interrupt), og CPU'en henter en RST instruktion, der samtidigt skal tilføres databussen.

Dette bevirket et hop til en ud af otte faste hukommelsespladser, hvor programsekveringen fortsætter.

INTR kan også kontrolleres ved hjælp af 8259, der er en programmerbar interruptcontroller, som kan generere en CALL-instruktion i stedet for RST, hvorved det er muligt at hoppe til en subroutine på en vilkårlig adresse inden for hukommelsen.

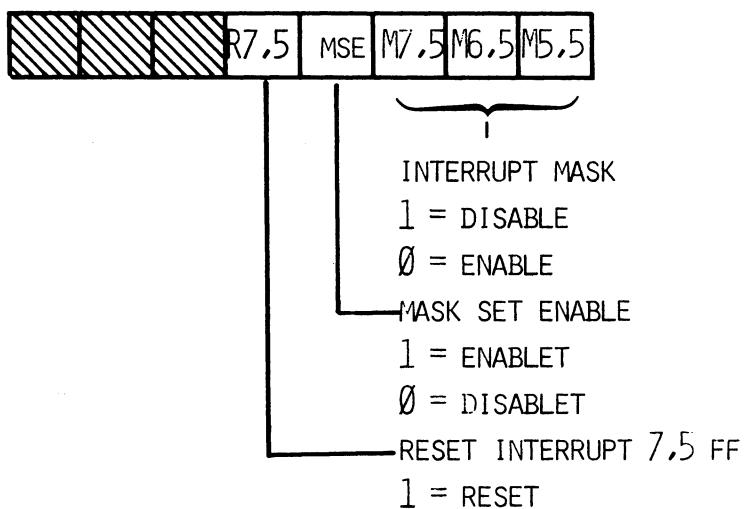
**INTERRUPT ACKNOWLEDGE MACHINE CYCLES
(WITH CALL INSTRUCTION IN RESPONSE TO INTR)**

RST 5.5, RST 6.5, RST 7.5.

RST 5.5, RST 6.5 og RST 7.5 er forskellige fra INTR ved at de kan maskes ved hjælp af en SIM-instruktion som enableller eller disabler disse interrupts på basis af data i accumulatoren inden SIM-instruktionen. Den øjeblikkelige status af interruptmaskerne kan læses ved hjælp af en RIM-instruktion.

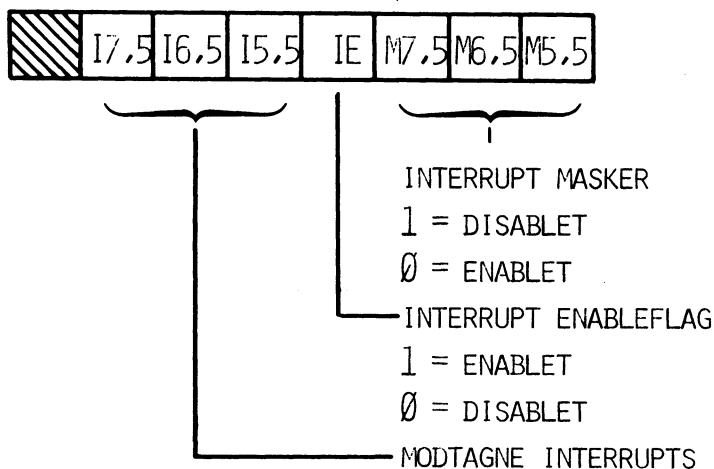
SIM - SET INTERRUPT MASK

ACCUMULATORINDHOLD INDEN SIM

RIM - READ INTERRUPT MASK

ACCUMULATORINDHOLD EFTER RIM

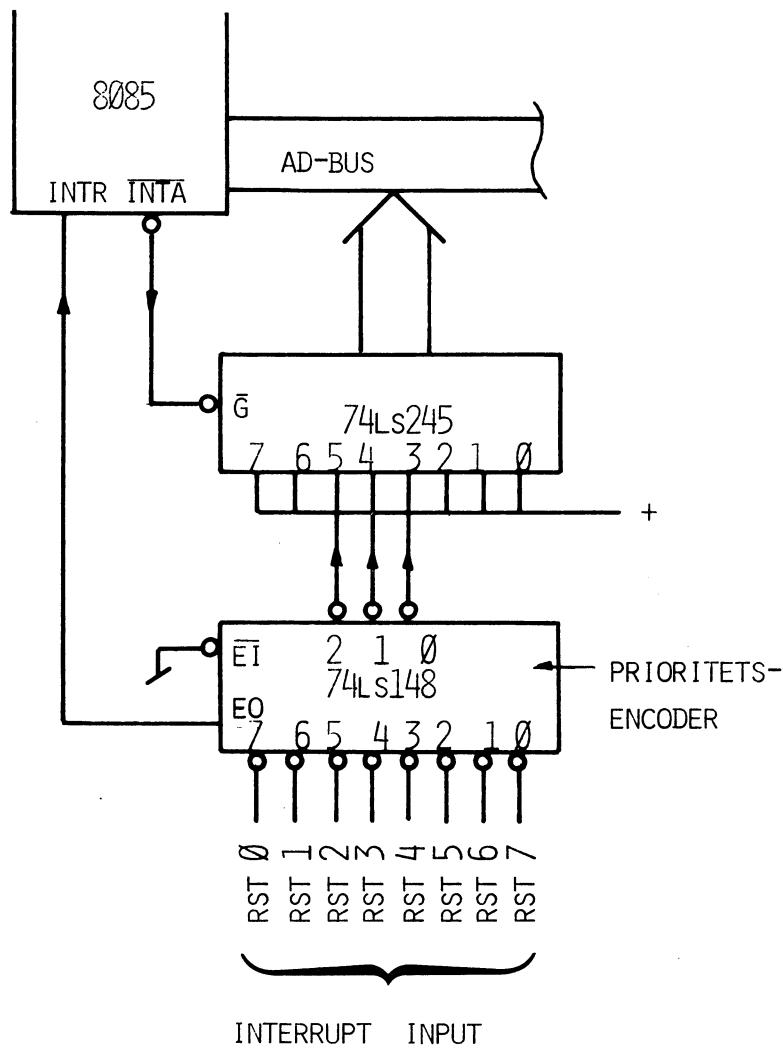

RST 5.5, RST 6.5 og RST 7.5 enables og disables også ved hjælp af EI- og DI-instruktionerne.

INTA:

Interrupt acknowledge er CPU'ens svarsignal på en akcepteret INTR.

INTA har samme timing som RD og genereres i stedet for denne i en interrupt acknowledge maskincycle.

Diagrammet viser et logisk kredsløb til håndtering af prioriteret RST.

74LS148 er en prioritetsencoder med højeste prioritet på input 7.

Når en af inputtene arkiveres (aktiv low) går EO outputtet high og leverer et interruptinput til CPU'en.

Encoderens output skal lægges ind som bit 3, 4 og 5 i RST-instruktionen og de resterende bit skal være logisk 1.

Sammensætningen af RST-instruktionen sker i en 74LS245 portkreds, hvis enableinput styres af INTA.

INTR, RST 5.5 og RST 6.5 er niveaufølsomme input, hvilket betyder at de vil blive opfattet af CPU'en hvis de holdes på high-niveau. RST 7.5 er kantrigget ved hjælp af en intern flip-flop der settes når der kommer en stigende flanke på på RST 7.5 inputtet. Signalet behøver herefter ikke holdes højt, idet flip-floppen vil forblive sat indtil den bliver clearet af en af følgende hændelser.

- 1) CPU'en reagerer på interrupten og sender et internt resetsignal til RST 7.5 flip-floppen.
- 2) CPU'en modtager et RESET IN signal inden den når at reagere på RST 7.5 interrupten.
- 3) CPU'en eksekverer en SIM-instruktion med bit 4 i accumulatoren sat til 1.

TRAP-interrupt.

Den tredie type hardware interrupt er TRAP. Dette input kan ikke disables på nogen måde.

Modtagelsen af en stigende flanke på TRAP-inputtet vil trigge CPU'ens interruptsekvens, blot skal TRAP-inputtet holdes højt indtil CPU'en har akcepteret inputtet.

Interrupternes samplingtidspunkt.

Samplingen af alle interruptinput finder sted på den faldende clockflanke en clockperiode før slutningen af den instruktion i hvilken der opstod et aktivt interruptinput.

For at blive akseptert skal der være en gyldig interrupt mindst 160 nsek inden samplingtidspunktet.

Det betyder, at INTR, TRAP, RST 5.5 og RST 6.5 skal holdes high i mindst 17 clockperioder plus 100 nsek, idet det antages at interrupten kom "et hårsbredde" for sent til at blive akseptert ved en given instruktion, og den næste instruktion er en 18 states CALL. Dette forudsætter iøvrigt, at der ikke er nogen wait-states.

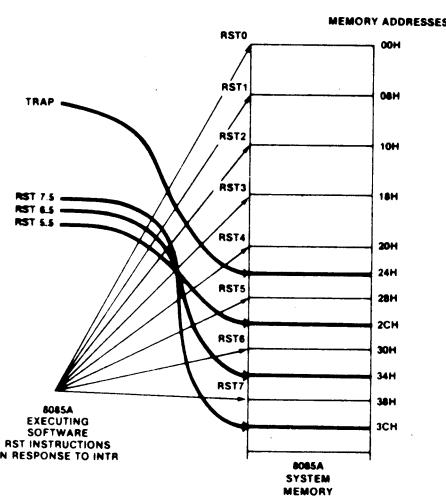
Interrupternes prioritet.

Interruptinputtenes karakteristikker og indbyrdes prioritet er vist i følgende tabel.

Navn	Prioritet	Hop adr.(1)	Trigges af
TRAP	1.	ØØ24H	
RST 7.5	2.	ØØ3CH	
RST 6.5	3.	ØØ34H	
RST 5.5	4.	ØØ2CH	
INTR	5.	(2)	

- (1) Programcounterens indhold skubbes på stacken inden CPU'en barncher til den angivne adr.
(2) Afhænger af den tilførte instruktion.

Hardware og software RST HOP adresser.

Eksempel på forløb af et TRAP interrupt.

Se tegning.

Under eksekveringen af hovedprogrammet er CPU'en nået til adr. Ø742H, da der modtages et trap interrupt.

Når interruptet er erkendt af CPU'en, fortsættes med en stackoperation hvorunder programcounterens indhold lagres på to på hinanden følgende pladser i stacken.

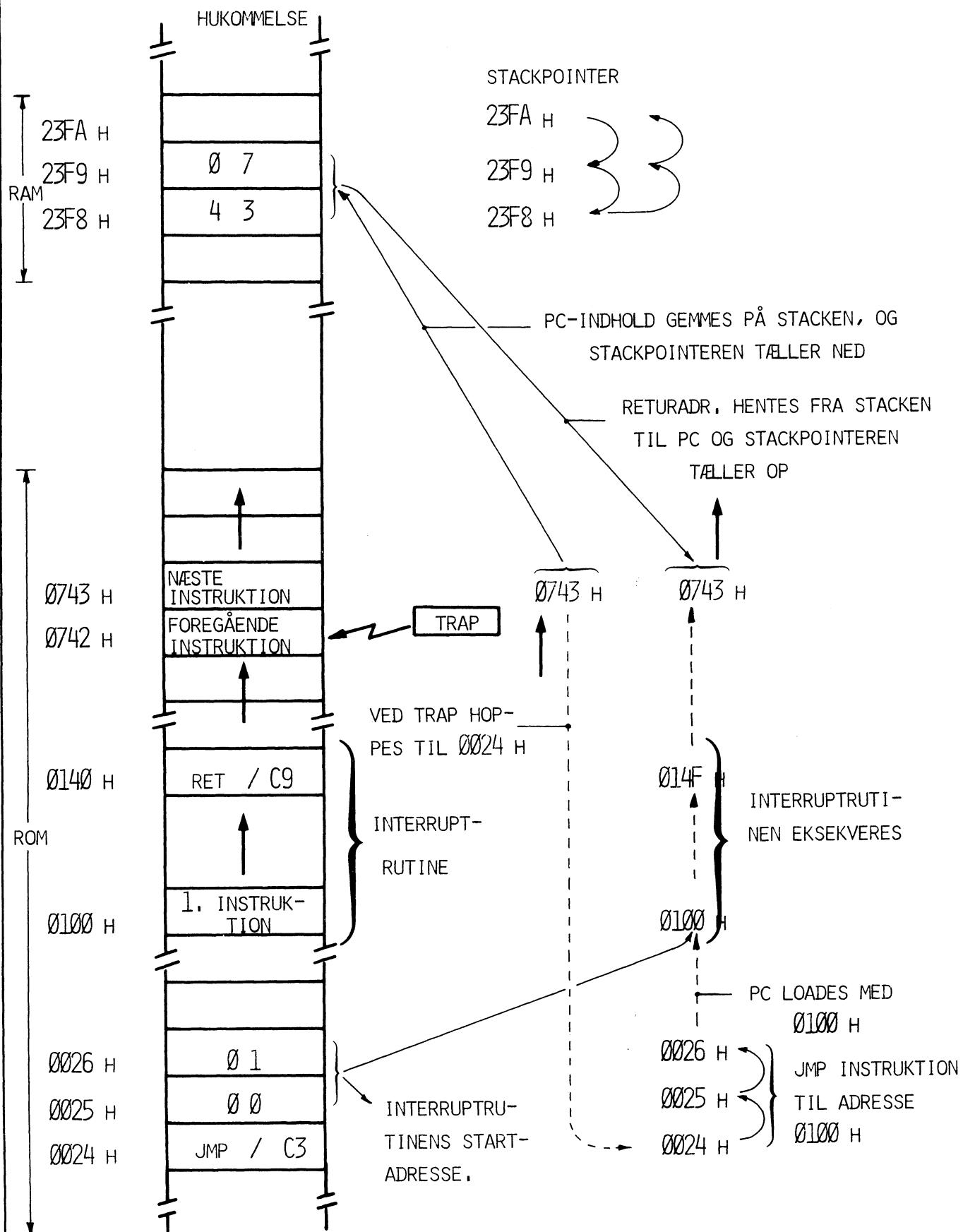
Derefter udskiftes programcounterens indhold med ØØ24H og CPU'en går ind i en M1 maskincycle.

På adr. ØØ24H, ØØ25H og ØØ26H ligger der en JMP-instruktion til adr. Ø1ØØH der er interruptrutinens startadresse.

Som den sidste instruktion i interruptrutinen findes en RET (return).

Denne bevirker at CPU'en foretager en stackoperation hvorunder indholdet af de pladser stackpointeren peger på overføres til programcounteren.

Programcounteren indeholder nu adressen på den instruktion i hovedprogrammet, der ligger efter det sted hvor interrupten opstod. CPU'en går nu ind i en M1 - maskincycle og fortsætter eksekveringen af hovedprogrammet.

RS 232c.

RS 232c er en standard der beskriver hvordan en modem og en terminal eller computer kan kobles sammen, når der anvendes seriell transmission. Med små afvigelser fra standarden anvendes den ofte ved sammenkobling af en printer eller skærmterminal og en computer.

Computeren vil i dette sammenhæng benævnes som data set og printer eller skærmterminal som data terminal.

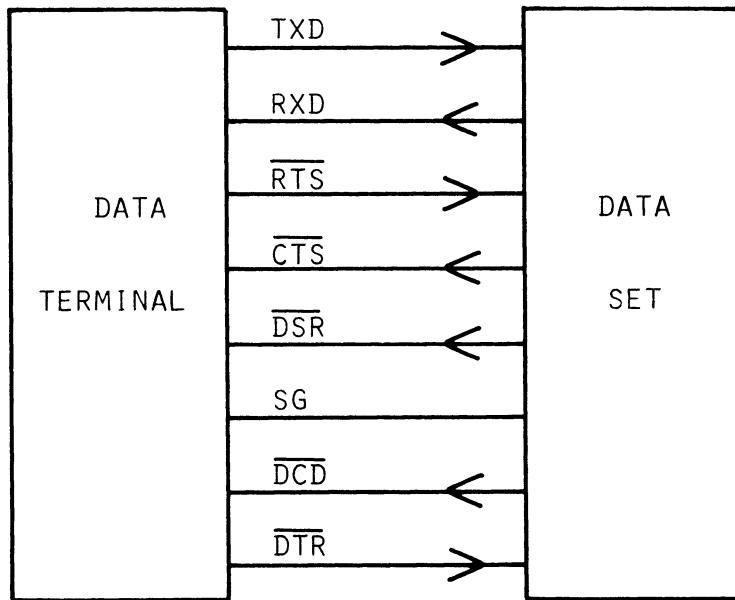
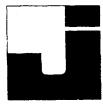
Standarden RS232c vil her kun blive beskrevet i det omfang, det er nødvendigt for at sammenkoble en printer eller skærmterminal og computer der arbejder i simplex eller half duplex.

Følgende signaler indgår i sammenkoblingen:

TxD	transmitted data
RxD	received data
RTS	request to send
CTS	clear to send
DSR	data set ready
SG	signal ground
DCD	data carrier detect
DTR	data terminal ready

På linierne anvendes følgende logiske niveauer

+3V til +12V = "0"
-3V til -12V = "1"

\overline{DTR} og \overline{DSR} er de overordnede signaler, med logisk "0" er henholdsvis data terminal og data set klar d.v.s. der er forsyningsspænding på, data terminalen kan modtage data, og data set'et kan sende.

\overline{DCD} er et specielt modem signal, der indikerer at data carrien på telefonlinien har rigtig frekvens og amplitude, det signal forbinder i data set'et til logisk "0". I hvilestilling står dataterminalen klar til at modtage data på RxD, og data set'et (computeren) kan sende data via RxD til data terminalen.

Dette kan fortsættes indtil data terminalen ikke længere vil modtage data ($\overline{DTR} = "1"$).

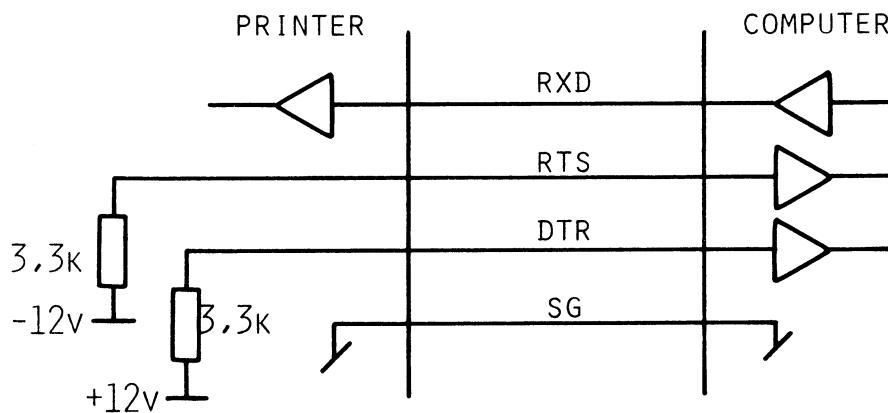
Når data terminalen ønsker at sende til data set'et anmodes om lov til at sende ved at sende $\overline{RTS} = "0"$ til data set'et, når data set'et er klar til at modtage, sendes $\overline{CTS} = "0"$ til data terminalen, hvorefter terminalen kan sende data via TxD. Når terminalen ikke længere ønsker at sende sættes $\overline{RTS} = "1"$, data set'et vil med \overline{CTS} indikerer om set'et er klar til at modtage fra terminalen.

Sammenkobling af printer og computer.

Forestiller vi os, at en printer skal skrive de data en computer afleverer, betragtes printer som data terminal og computer som dataset.

En simpel printer har ingen kontrolsignaler, derfor forbindes printeren så den melder klar, når der er forsyningsspænding tilsluttet printeren.

\overline{DTR} = "0" angiver at printer er tændt..

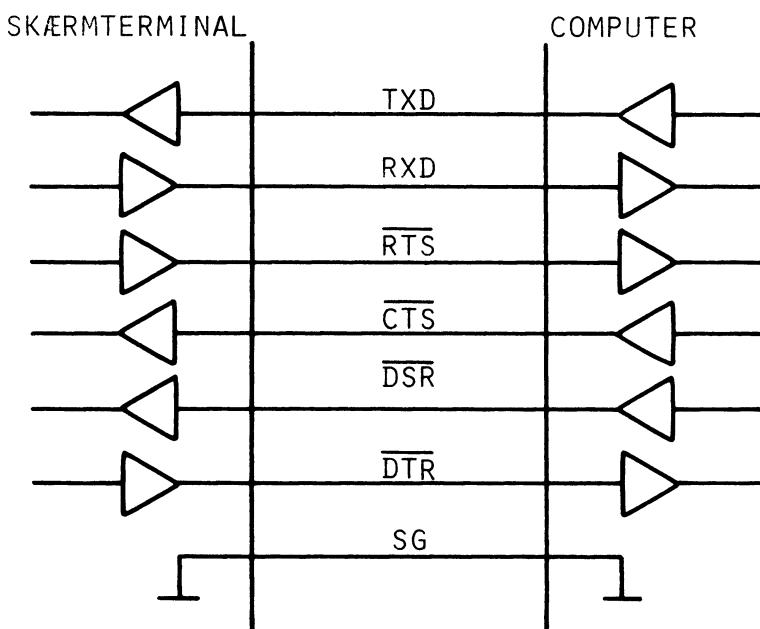

Da printeren ikke afleverer data til computeren, så skal \overline{RTS} forbindes til logisk "1".

Sammenkobling af skærmterminal og computer

En skærmterminal kan både sende og modtage data, derfor skal anvendes flere af kontolsignalerne.

Computeren sender data på RxD og skærmterminalen på TxD.

DTR fortæller computeren at skærmterminalen er klar til at modtage eller sende data.

DSR fortæller skærmterminalen at computeren er klar til at modtage et RTS signal eller aflevere data til skærmterminalen.

RTS er et signal fra terminalen der anmoder computeren om tilladelse til at sende.

CTS er computerens svar på RTS når computeren er klar til at modtage.

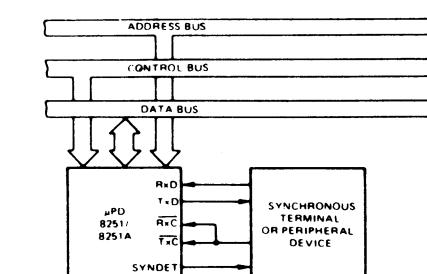
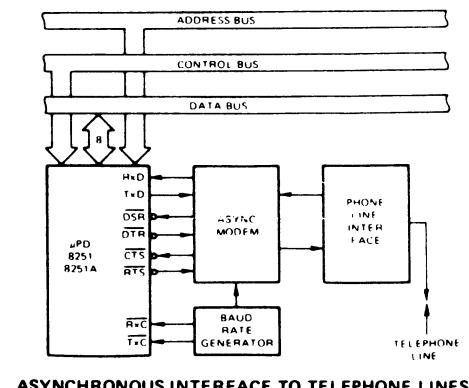
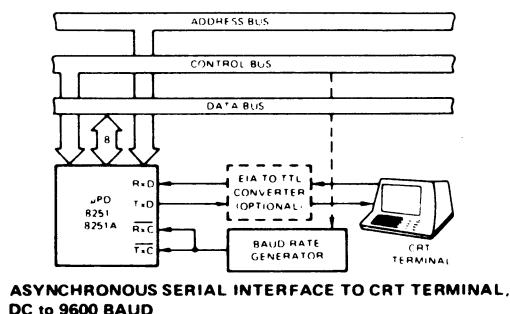
USART

En USART er et integreret kredsløb der omsætter parallelle data til serielle data og omvendt.

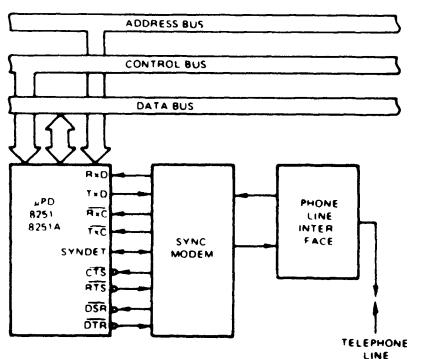
USART står for Universal Synchronous/Asynchronous Receiver/Transmitter d.v.s. kredsløbet kan programmeres til at sende/modtage synkron og asynkrone serielle data.

Kredsløbet kan også arbejde med kontrolsignaler som beskrevet under RS232 dog ofte med signalniveauer på 0-5v (TTL niveauer).

En 8251A er en USART der er programmerbar og kan anvendes ved kommunikation mellem en computer og en skærmterminal, synkron og asynkron modem's eller anden perifer enhed der arbejder med RS232 signaler.

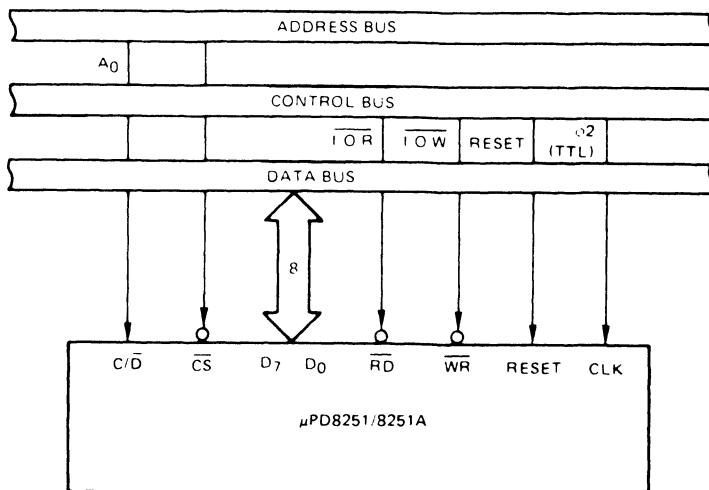

SYNCHRONOUS INTERFACE TO TERMINAL OR PERIPHERAL DEVICE

SYNCHRONOUS INTERFACE TO TELEPHONE LINES

Kredsløbet forbindes til computerens data bus med data I/o linierne. \overline{RD} , \overline{WR} , RESET og Clk forbindes til kontrolbussen, C/D forbindes til A_0 og \overline{CS} til et chip-selectsignal.

C/D bestemmer om data der læses/skrives er i control eller data mode.

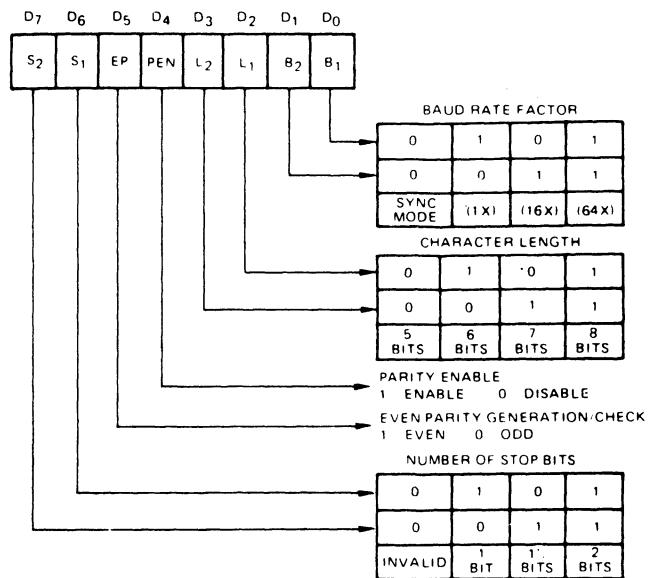
Mode control ord.

Efter reset, enten hardware eller software reset, forventer 8251A at modtage et mode control ord, der programmerer sync/async mode, karakterlængde, paritet kontrol, antallet af stopbit ved async mode, karakter længde, paritet kontrol, antallet af stopbit ved async mode eller antal sync karakterer ved sync mode.

MODE INSTRUCTION

FORMAT

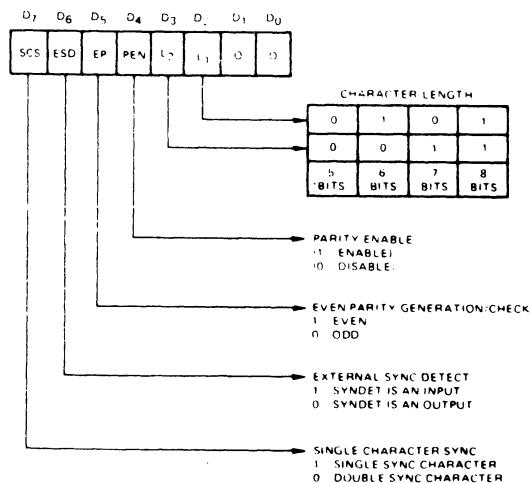
ASYNKRON MODE

MODE INSTRUCTION

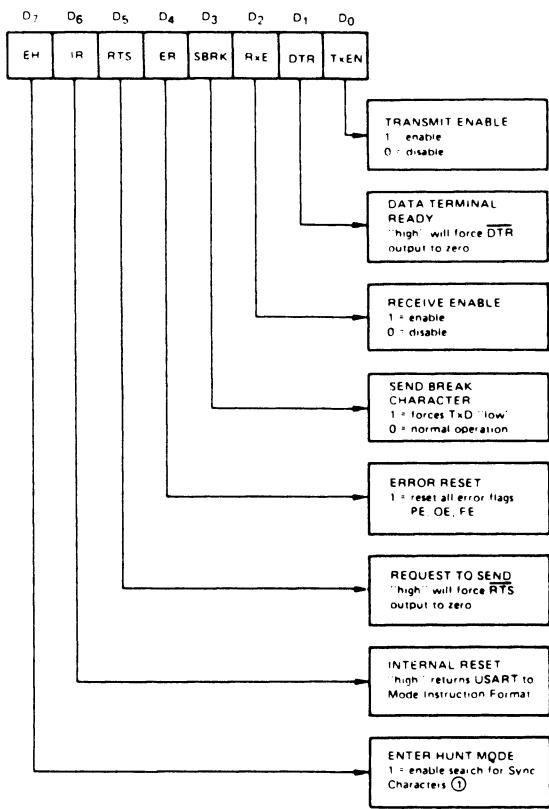
FORMAT

SYNKRON MODE

Async mode.

I async mode efterfølges mode control ordet med et kommando ord der skal resette diverse flag i status ordet der kan læses når C/D = 1. Control ordet kan også modtage og sende enable bit.

COMMAND INSTRUCTION FORMAT

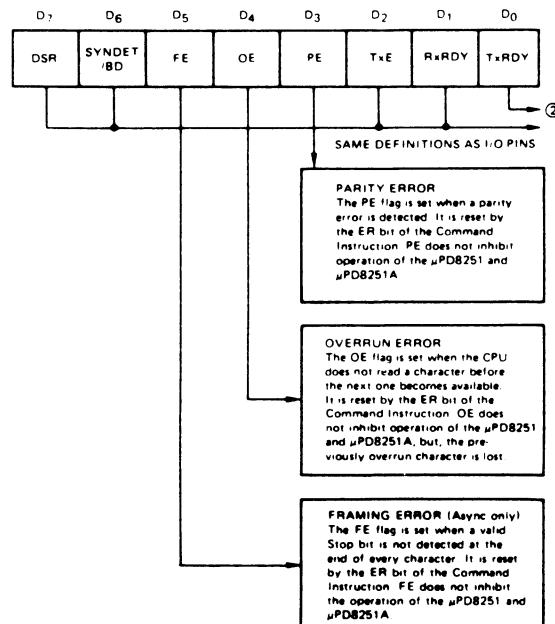
- ① anvendes ikke i async mode.

Et ord, der skal sendes, indlæses i data mode C/D=0 og IC'en sætter selv start, paritet og stop bit på ordet. Når hardware signalet CTS er low og TxEN bitet i command ordet er sat til 1 sendes ordet. Når ordet er fjernet fra data bus bufferen og senderen er klar til næste ord sættes TxRDY i status ordet lig 1.

Når der skal modtages skal DTR, RxE og ER sættes, hvorefter modtageren er klar. Efter modtagelse af et ord vil RxRDY benet/bit blive høj, processoren skal nu læse det modtagne ord, hvorved RxRDY automatisk resettes. Dersom ordet ikke læses inden det næste ord er modtaget vil OE (overflow error) blive sat i status ordet.

STATUS READ FORMAT

Notes ① No effect in ASYNC mode.

② TxRDY status bit is not totally equivalent to the TxRDY output pin, the relationship is as follows.

$$\begin{aligned} \text{TxRDY status bit} &= \text{DB Buffer Empty} \\ \text{TxRDY (pin 15)} &= \text{DB Buffer Empty} \bullet \overline{\text{CTS}} \bullet \text{TxEn} \end{aligned}$$
Syncron mode.

Efter mode control ordet, der definerer syncron mode, skal synkronisering karaktererne programmeres, derefter vil efterfølgende control ord blive opfattet som kommando ord.

Betingelsen for at sende, er at CTS er low og TxEN bit'et er high, derefter skal data indlæses hver gang TxRDY bit'et er high. Dersom der ikke er indlæst data inden senderen er færdig med sending af sidste data ord vil sync karaktererne blive udsendt.

Ved syncron modtagelse kan karaktersynkronisering enten være intern eller extern. Ved extern skal SYNDET holdes high en hel clock periode på RxC, hvorefter modtageren er synkroniseret.

I intern mode startes modtageren i en søgestilling (HUNT mode) ved at sætte EH bit'et, og RxE bit'et vil modtageren søge efter SYNC karaktererne, når de er fundet går SYNDET ben/bit'en high, dette fortæller processoren, at modtageren har fundet SYNC karaktererne.

SYNDET bliver automatisk reset ved læsning af statusordet. Efter synkroniseringen fortæller modtageren med RxRDY hver gang der er en karakter klar til processoren.

Paritets error og overflow error bit'ene indikerer også fejl i syncmode, hvorimod Frame error (FE) ingen virkning har i sync mode.

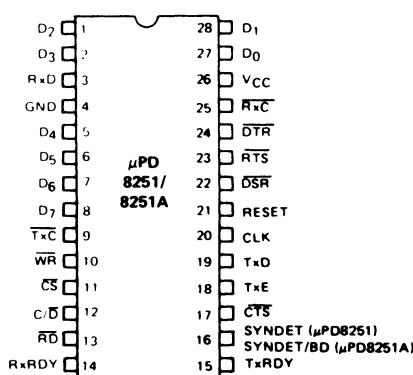
Clocksignal.

Clocksinalerne skal forbindes til TxC for senderen og RxC for modtageren. I sync mode angiver den frekvens band rate'n direkte, i async mode kan denne frekvens deles med 1, 16 eller 64, dette angives med to bit i mode ordet.

CLK signalet skal være mindst 30 gange hurtigere end RxC og TxC signalerne.

Ben forbindelser.

PIN CONFIGURATION

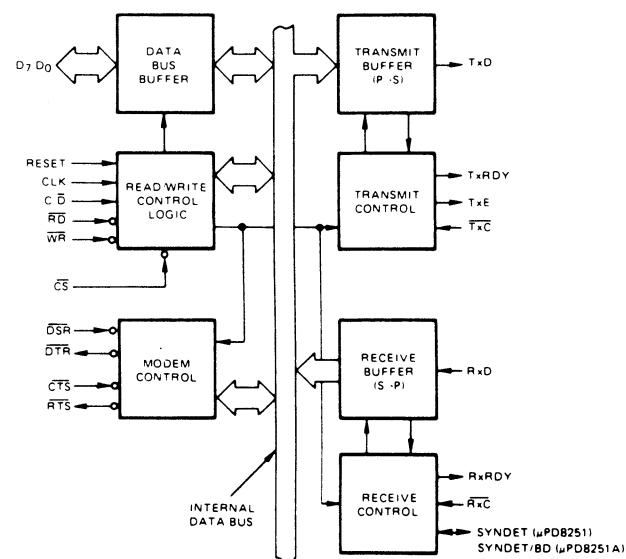

PIN NAMES

D ₇ -D ₀	Data Bus (8 bits)
C/D	Control or Data is to be Written or Read
RD	Read Data Command
WR	Write Data or Control Command
CS	Chip Enable
CLK	Clock Pulse (TTL)
RESET	Reset
TxC	Transmitter Clock (TTL)
TxD	Transmitter Data
RxC	Receiver Clock (TTL)
RxD	Receiver Data
RxRDY	Receiver Ready (has character for B0B0)
TxRDY	Transmitter Ready (ready for char from B0B0)
DSR	Data Set Ready
DTR	Data Terminal Ready
SYNDET	Sync Detect
SYNDET/BD	Sync Detect/Break Detect
RTS	Request to Send Data
CTS	Clear to Send Data
TxE	Transmitter Empty
VCC	+5 Volt Supply
GND	Ground

Blokdiagram

BLOCK DIAGRAM

MACRO-80 3.36 17-Mar-80

PAGE 1

```
1 ;;;;;;;;;;;;;;;;;;;
2 ;;;;
3 ;; OVEPROM 1 ;;
4 ;;;;
5 ;;;;;;;;;;;;;;;;;;;
6 2400 STACKT EQU 2400H
7 2000 RAMLA EQU 2000H
8 ;;
9 ;;
10 .PHASE 00
11 0000 31 2400 BEGYNDE: LXI SP,STACKT
12 0003 C3 0100' JMP START
13 .DEPHASE
14 ORG 100H
15 0100' 3A 0200' START: LDA TABEL
16 0103' 3A 0201' LDA TABEL+1
17 0106' 3A 0202' LDA TABEL+2
18 0109' 3A 0203' LDA TABEL+3
19 010C' 00 NOP
20 010D' 00 NOP
21 010E' 00 NOP
22 010F' 00 NOP
23 0110' 3A 2000 START2: LDA RAMLA
24 0113' 3A 2001 LDA RAMLA+1
25 0116' 3A 2002 LDA RAMLA+2
26 0119' 3A 2003 LDA RAMLA+3
27 011C' 00 NOP
28 011D' 00 NOP
29 011E' 00 NOP
30 011F' 00 NOP
31 0120' 3A 0200' START3: LDA TABEL
32 0123' 32 2000 STA RAMLA
33 0126' 3A 0201' LDA TABEL+1
34 0129' 32 2001 STA RAMLA+1
35 012C' 00 NOP
36 012D' 00 NOP
37 012E' 00 NOP
38 012F' 00 NOP
39 0130' 3A 2000 START4: LDA RAMLA
40 0133' 3A 2001 LDA RAMLA+1
41 0136' 3A 2002 LDA RAMLA+2
42 0139' 3A 2003 LDA RAMLA+3
43 013C' 00 NOP
44 013D' 00 NOP
45 013E' 00 NOP
46 013F' 00 NOP
```


JERNINDUSTRIENS FORLAG

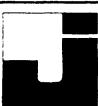
Dokumentation

Teoriinstruktion 8

Udgave 8108 | Side 2 af 15

MACRO-80 3.36 17-Mar-80 PAGE 1-1

```
47 0140' 00      START5: NOP
48 0141' C3 0140'      JMP      START5
49 ;
50 ;
51 ;
52          ORG    200H
53 0200' 03 02 01 00  TABEL: DB    3,2,1,0
54          END    BEGYNDE
```


JERNINDUSTRIENS FORLAG

Dokumentation

Teoriinstruktion 8

Udgave 8108

Side af sider
3 15

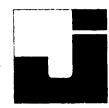
MACRO-80 3.36 17-Mar-80 PAGE 5

Macros:

Symbols:

BEGYND	0000	RAMLA	2000	STACKT	2400	START	0100'
START2	0110'	START3	0120'	START4	0130'	START5	0140'
TABEL	0200'						

No Fatal error(s)

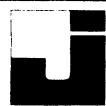
JERNINDUSTRIENS FORLAG

Dokumentation

Teoriinstruktion 8

Udgave 8108 | Side af sider
4 15

BEGYND	11#	54									
RAMLA	7#	23	24	25	26	32	34	39	40	41	42
STACKT	6#	11									
START	12	15#									
START2	23#										
START3	31#										
START4	39#										
START5	47#	48									
TABEL	15	16	17	18	31	33	53#				

MACRO-80 3.36

PAGE 1

```

1
2
3          ;-----;
4          ;      OVERPROM2      ;
5          ;-----;
6
7
8  2400      STACKT EQU    2400H
9  1800      RVEC   EQU    1800H
10 1802      DISP1   EQU    1802H
11 1803      DISP2   EQU    1803H
12 0001      INPUT   EQU    1
13
14
15 0000' 31 2400      LXI    SP,STACKT
16 0003' 2A 1800      LHLD   RVEC
17 0006' E9          PCHL
18
19
20
21 0030' F5          ORG    30H
22 0030' C3 0111'      PUSH   PSW
23
24
25
26 0100' 3E 0B      READ: MVI   A,0BH
27 0102' 30          SIM
28 0103' FB          EI
29 0104' 2A 1800      READ1: LHLD  RVEC
30 0107' 7E          MOV   A,M
31 0108' 22 1803      SHLD  DISP2
32 0108' 32 1802      STA   DISP1
33 010E' C3 0104'      JMP   READ1
34 0111' 2A 1800      WHRITE: LHLD  RVEC
35 0114' DB 01          IN    INPUT
36 0116' 77          MOV   M,A
37 0117' F1          POP   PSW
38 0118' FB          EI
39 0119' C9          RET
40
41
42
43 0200' F3          READ2: DI
44 0201' 2A 1800      LHLD  RVEC
45 0204' 7E          MOV   A,M
46 0205' 22 1803      SHLD  DISP2

```

Push first status

Set interrupt mask in 1802H

Set interrupt enable in 1803H

Port no 01

JERNINDUSTRIENS FORLAG

Dokumentation

Teoriinstruktion 8

Udgave 8108 | Side af sider
6 15

MACRO-80 3.36

PAGE 1-1

47	020B'	32 1802	STA	DISPI
48	020B'	C3 0200'	JMP	READZ
49			END	

JERNINDUSTRIENS FORLAG

Dokumentation

Teoriinstruktion 8

Udgave 8108

Side 7 af 15 sider

MACRO-80 3.36

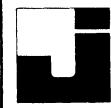
PAGE 5

Macros:

Symbols:

DISP1	1802	DISP2	1803	INPUT	0001	READ	0100'
READ1	0104'	READ2	0200'	RVEC	1800	STACKT	2400
WWRITE	0111'						

No Fatal error(s)

JERNINDUSTRIENS FORLAG

Dokumentation

Teoriinstruktion 8

Udgave 8108 | Side 8 af 15 sider

DISP1	10#	32	47
DISP2	11#	31	46
INPUT	12#	35	
READ	26#		
READ1	29#	33	
READ2	43#	48	
RVEC	9#	16	29
STACKT	8#	15	34
WHRITE	22	34#	44

MACRO-80 3.36

PAGE 1

```
1
2
3      ; MONITOR PROM TIL
4      ;    TRÆNER
5      ;    (MON 2)
6
7
8 1800      RVEC EQU 1800H
9 1802      DISP1 EQU 1802H
10 1803     DISP2 EQU 1803H
11 23F9     STACKT EQU 23F9H
12 23F9     IRQV EQU 23F9H
13 23FB     KTEST EQU 23FBH
14 23FC     AMODE EQU 23FCH
15 23FD     DATA EQU 23FDH
16 23FE     ADDR EQU 23FEH
17 3800     PA EQU 3800H
18 3802     PC EQU 3802H
19 3803     KONTR EQU 3803H
20
21          .PHASE 00
22
23 0000 31 23F9      RST0: LXI SP,STACKT
24 0003 C3 0100      JMP INIT
25          .DEPHASE
26
27          .PHASE 24H
28 0024 C3 023B      TRAP: JMP TRAP2
29          .DEPHASE
30
31          .PHASE 38H
32 0038 C3 023D      RST7: JMP RST7A
33 003B 00          NOP
34 003C 2A 23F9      RST7.5: LHLD IRQV
35 003F E9          PCHL
36          .DEPHASE
37
38 0011'          ASEG
39          ORG 100H
40 0100 21 5DB8      INIT: LXI H,5DB8H ;SKRIV PA DISPLAY
41 0103 22 1803      SHLD DISP2
42 0106 3E 85          MVI A,85H
43 0108 32 1802      STA DISP1
44 010B 21 0000      LXI H,0 ;NULSTIL ADDR/DATA
45 010E 22 23FE      SHLD ADDR
46 0111 22 23FC      SHLD AMODE ;06 AMODE
```


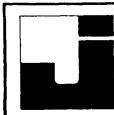
MACRO-80 3.36 17-Mar-80 PAGE 1-1

47	0114	3E 9A		MVI	A,9AH	;INIT PPI
48	0116	32 3803		STA	KONTR	
49	0119	CD 0167	START:	CALL	KSCAN	
50	011C	DA 012F		JC	STARTI	
51	011F	0F		RRC		
52	0120	DA 01E8		JC	SETA	
53	0123	0F		RRC		
54	0124	DA 01EF		JC	SETD	
55	0127	0F		RRC		
56	0128	DA 01F7		JC	SETP	
57	012B	0F		RRC		
58	012C	DA 020F		JC	SETM	
59	012F	CD 0183	STARTI:	CALL	TSCAN	
60	0132	DA 0119		JC	START	
61	0135	47		MOV	B,A	
62	0136	3A 23FC		LDA	AMODE	
63	0139	B7		ORA	A	
64	013A	F2 014D		JP	ADIN	
65	013D	21 23FD		LXI	H,DATA	
66	0140	7E		MOV	A,M	
67	0141	87		ADD	A	
68	0142	87		ADD	A	
69	0143	87		ADD	A	
70	0144	87		ADD	A	
71	0145	B0		ORA	B	
72	0146	77		MOV	M,A	
73	0147	32 1802		STA	DISP1	
74	014A	C3 01DF		JMP	SLUTI	
75	014D	2A 23FE	ADIN:	LHLD	ADDR	
76				REPT	4	
77				DAD	H	
78				ENDM		
79	0150	29	+	DAD	H	
80	0151	29	+	DAD	H	
81	0152	29	+	DAD	H	
82	0153	29	+	DAD	H	
83	0154	7D		MOV	A,L	
84	0155	B0		ORA	B	
85	0156	6F		MOV	L,A	
86	0157	22 23FE		SHLD	ADDR	
87	015A	22 1803		SHLD	DISP2	
88	015D	7E		MOV	A,M	
89	015E	32 23FD		STA	DATA	
90	0161	32 1802		STA	DISP1	
91	0164	C3 01DF		JMP	SLUTI	
92						

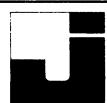
MACRO-80 3.36 17-Mar-80 PAGE 1-2

93				
94	0167	21 23FB	KSCAN:	LXI H,KTAST
95	016A	3A 3800		LDA PA
96	016D	2F		CMA
97	016E	E6 0F		ANI OFH
98	0170	CA 0181		JZ KSCANI
99	0173	77		MOV M,A
100	0174	CD 01C2		CALL PREL
101	0177	3A 3800		LDA PA
102	017A	2F		CMA
103	017B	E6 0F		ANI OFH
104	017D	BE		CMP M
105	017E	CA 0182		JZ KSCANU
106	0181	37	KSCANI:	STC
107	0182	C9	KSCANU:	RET
108				
109				
110	0183	3E 9A	TSCAN:	MVI A,9AH
111	0185	32 3803		STA KONTR
112	0188	AF		XRA A
113	0189	32 3802		STA PC
114	018C	3A 3802	TSCAN:	LDA PC
115	018F	FE F0		CPI OFOH
116	0191	CA 01C0		JZ TSCAN0
117	0194	CD 01C2		CALL PREL
118	0197	3A 3802		LDA PC
119	019A	FE F0		CPI OFOH
120	019C	CA 01C0		JZ TSCAN0
121	019F	47		MOV B,A
122	01A0	3E 93		MVI A,93H ;VEND C0-3 DG C4-7
123	01A2	32 3803		STA KONTR
124	01A5	78		MOV A,B
125	01A6	32 3802		STA PC
126	01A9	3A 3802		LDA PC
127	01AC	21 0236		LXI H,TABEL+15
128	01AF	0E 0F		MVI C,15
129	01B1	BE	TSCANB:	CMP M
130	01B2	CA 01BD		JZ TSCANC
131	01B5	2B		DCX H
132	01B6	0D		DCR C
133	01B7	F2 01B1		JP TSCANB
134	01BA	C3 01B3		JMP TSCAN
135	01BD	79	TSCAN:	MOV A,C
136	01BE	B7		ORA A
137	01BF	C9		RET
138	01C0	37	TSCAN:	STC

MACRO-80 3.36 17-Mar-80 PAGE 1-3

139	01C1	C9		RET
140				
141				
142	01C2	E5	PREL:	PUSH H
143	01C3	D5		PUSH D
144	01C4	21 0078		LXI H,120
145	01C7	11 FFFF		LXI D,0FFFFH
146	01CA	19	PRELA:	DAD D
147	01CB	DA 01CA		JC PRELA
148	01CE	D1		POP D
149	01CF	E1		POP H
150	01D0	C9		RET
151				
152				
153	01D1	CD 0167	SLUT:	CALL KSCAN
154	01D4	DA 0119		JC START
155	01D7	FE 03		CPI 3
156	01D9	CA 0237		JZ GOOFF
157	01DC	C3 01D1		JMP SLUT
158	01DF	CD 0183	SLUTI:	CALL TSCAN
159	01E2	D2 01DF		JNC SLUTI
160	01E5	C3 0119		JMP START
161				
162				
163	01E8	AF	SETA:	XRA A
164	01E9	32 23FC		STA AMODE
165	01EC	C3 01D1		JMP SLUT
166	01EF	3E 80	SETD:	MVI A,80H
167	01F1	32 23FC		STA AMODE
168	01F4	C3 01D1		JMP SLUT
169	01F7	2A 23FE	SETP:	LHLD ADDR
170	01FA	3A 23FD		LDA DATA
171	01FD	77		MOV M,A
172	01FE	23		INX H
173	01FF	22 23FE		SHLD ADDR
174	0202	22 1803		SHLD DISP2
175	0205	7E		MOV A,M
176	0206	32 1802		STA DISP1
177	0209	32 23FD		STA DATA
178	020C	C3 01D1		JMP SLUT
179	020F	2A 23FE	SETM:	LHLD ADDR
180	0212	3A 23FD		LDA DATA
181	0215	77		MOV M,A
182	0216	2B		DCX H
183	0217	22 23FE		SHLD ADDR
184	021A	22 1803		SHLD DISP2

MACRO-80 3.36 17-Mar-80 PAGE 1-4

185	021D	7E	MOV	A,M
186	021E	32 1802	STA	DISP1
187	0221	32 23FD	STA	DATA
188	0224	C3 01D1	JMP	SLUT
189				
190				
191				
192	0227	E7 D7 B7 77	TABEL:	DB 0E7H,0D7H,0B7H,77H
193	022B	EB DB BB 7B	DB	0EBH,0DBH,0BBH,7BH
194	022F	ED DD BD 7D	DB	0EDH,0DDH,0BDH,7DH
195	0233	EE DE BE 7E	DB	0EEH,0DEH,0BEH,7EH
196				
197	0237	2A 23FE	GOFF:	LHLD ADDR
198	023A	E9		PCHL
199				
200	023B	00	TRAP2:	NOP
201	023C	C9		RET
202				
203	023D	00	RST7A:	NOP
204	023E	00		NOP
205	023F	C9		RET
206			END	RST0
207				

JERNINDUSTRIENS FORLAG

Dokumentation

Teoriinstruktion 8

Udgave 8108 | Side af sider
14 15

MACRO-80 3.36 17-Mar-80 PAGE 5

Macros:

Symbols:

ADDR	23FE	ADIN	014D	AMODE	23FC	DATA	23FD
DISP1	1802	DISP2	1803	600FF	0237	INIT	0100
IRBV	23F9	KONTR	3803	KSCAN	0167	KSCAN1	0181
KSCANU	0182	KTAST	23FB	PA	3800	PC	3802
PREL	01C2	PREL	01CA	RST7	0038	RST7.5	003C
RST7A	023D	RSTD	0000	RVEC	1800	SETA	01E8
SETD	01EF	SETM	020F	SETP	01F7	SLUT	01D1
SLUTI	01DF	STACKT	23F9	START	0119	STARTI	012F
TABEL	0227	TRAP	0024	TRAP2	023B	TSCAN	0183
TSCAN1	018C	TSCANB	01B1	TSCANC	01BD	TSCAND	01C0

No Fatal error(s)

ADDR	16#	45	75	86	169	173	179	183	197
ADIN	64	75#							
AMODE	14#	46	62	164	167				
DATA	15#	65	89	170	177	180	187		
DISP1	9#	43	73	90	176	186			
DISP2	10#	41	87	174	184				
600FF	156	197#							
INIT	24	40#							
IRQV	12#	34							
KONTR	19#	48	111	123					
KSCAN	49	94#	153						
KSCAN1	98	106#							
KSCANU	105	107#							
KTAST	13#	94							
PA	17#	95	101						
PC	18#	113	114	118	125	126			
PREL	100	117	142#						
PRELA	146#	147							
RST7	32#								
RST7.5	34#								
RST7A	32	203#							
RST0	23#	207							
RVEC	8#								
SETA	52	163#							
SETD	54	166#							
SETM	58	179#							
SETP	56	169#							
SLUT	153#	157	165	168	178	188			
SLUTI	74	91	158#	159					
STACKT	11#	23							
START	49#	60	154	160					
STARTI	50	59#							
TABEL	127	192#							
TRAP	28#								
TRAP2	28	200#							
TSCAN	59	110#	134	158					
TSCANA	114#								
TSCANB	129#	133							
TSCANC	130	135#							
TSCANO	116	120	138#						

Formål: Analyse af 8085 restart. ~~reset~~

1: Forbind logikanalysator (LSA),

POD 0 : AD 0 - AD 7

POD 1 : A 8 - A 15

POD 2 : bit 0 = S0

" 1 = S1

" 2 = IO/M

" 3 = ALE

" 4 = RD

CK 0 = CLK OUT på 8085

Q 0 = RESET OUT på 8085

Disabel ram lager chip select på ram til f

2: Tilfør et aktivt LOW-signal til RESIN på 8085.

3: LSA setup:

CK 0 : pos. flanke

Q 0 : 0

Triggerord: 0000H

Delay : 5 States

Data : States

4: Gennemførelse:

A) Hold RESIN på 8085 LOW

B) Start LSA

C) Slip RESIN

5: Analyse:

A) Bestem typen af maskincycle.

B) Kontroller T-states i relation til den fundne maskincycle.

Formål: Analyse af OP-code fetch og eksekvering.

1: Forbind LSA:

POD 0 : AD 0 - AD 7
POD 1 : A 8 - A 15
POD 2 : bit 0 = S0
" 1 = S1
" 2 = IO/M
" 3 = ALE
" 4 = RD
CK 0 = CLK OUT på 8085
Q 0 = RESET OUT på 8085

2: Tilfør et aktivt LOW-signal til RESIN på 8085.

3: Forbind RD til G på port SADRL.

4: Tilfør porten maskinkoden for "NOP".

5: LSA setup:

CK 0 : pos. flanke
Q 0 : 0
Triggerord: 0000H
Delay : 126 states
Data : States

6: Gennemførelse:

- A) Hold RESIN på 8085 LOW.
- B) Start LSA
- C) Slip RESIN

7: Analyse:

- A) Bestem typerne af maskincycler.
- B) Kontroller T-states i relation til den/de fundne maskincycler og aktuelle OP-code.

- 8: Ændring af LSA setup:
Clockqualify med RESET OUT og ALE.
Foretag opsamling af data som før.
Hvilke data er nu samlet op?
- 9) Gentag punkt 4, 5, 6, 7 og 8 med maskinkoderne for "ANI", "IN", "OUT" og "DAD". JMØ

Formål: Øvelsen belyser samspillet mellem CPU'en og hukommelsen.

1: Forbind den nødvendige decodningslogik for tilslutning af EPROM'en på adresse 0000H.

2: Forbind LSA:

POD 0 : AD 0 - AD 7

POD 1 : A 8 - A 15

POD 2 : CK 0 = ALE

CK 1 = ~~WA~~ + ~~RA~~

bit 0= S0

" 1= S1

" 2= IO/M

3: LSA setup:

CK 0 : neg. flanke af ALE

CK 1 : ~~neg.~~ pos. flanke af ~~MW~~ og ~~MR~~

Trig,CK0 : 0000H

Delay : 126 States

Data : States

4: Gennemførelse:

Start LSA og reset 8085.

5: Blank ikke tilsluttede og dublerede kanaler på LSA.

6: Analyser de opsamlede data, og understreg de data der er "hentet" i EPROM'en.

7: Nyt LSA setup:

Trig,CK0 : XX011 XX XX

Data : Triggers

Øvrige : Uændret

8: Foretag nu dataopsamling.

Hvilke data er nu samlet op?

Formål: Øvelsen belyser samspillet mellem CPU'en og hukommelsen.

1: Forbind de nødvendige signaler til RAM-hukommelsen således at startadressen bliver 2000H.

2: LSA forbindelse og setup som punkt 2 og 3 i øvelse 3.

3: Gennemførelse:

- A) Tryk på reset tasten
- B) Tænd først nu for øvelsespanelet
- C) Start LSA
- D) Slip reset tasten

4: Analyse:

Kontroller datatransporten til og fra RAM-hukommelsen.

Formål: At følge en programafvikling ved hjælp af logikanalysator og programudskrift.

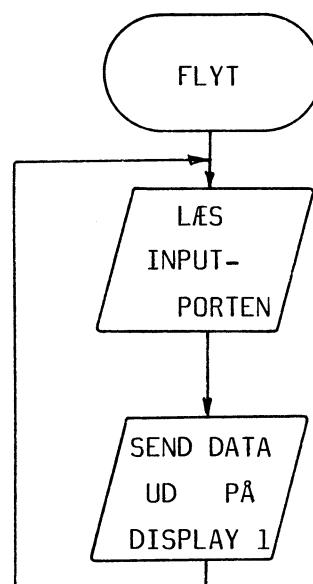
- 1: Forbind SADRH, SADRL, INPUT-PORT, OUTPUT-PORT og DISPLAY i henhold til nedenstående memory- og I/O-map.

Memory-map		I/O-map	
	adr.		port Nr.
Venstre display	1804H	input	00000001B
Midders. "	1803H	output	00000010B
Højre "	1802H		
SADRH	1801H		
SADRL	1800H		

- 2: EPROM 2 monteres (EPROM 1 afleveres)
- 3: Start eksekveringen af READ-programmet.
- 4: Sammenhold de opsamlede data med programudskriften.
Kører programmet?

Formål: At udvikle og afprøve simple programmer på øvelsespanelet.

- 1: Forbind RST 7.5 til en aktiv HIGH puls.
- 2: Forbind HEX-kodeomskifterens lave byte til INPUT-porten.
- 3: Skriv, indtast og prøvekør et program der kontinuert overfører data fra INPUT-porten til det højre display.
Programmet indlæses fra adr. 2000H.

- 4: Følg programsekveringen med LSA.
- 5: Skriv, indtast og prøvekør et program der kontinuerligt udfører en logisk AND-funktion mellem bit 0, 1, 2 og 3 i INPUT-porten, og viser resultatet på bit 0 i OUTPUT-porten.
- 6: Følg programsekveringen med LSA, både når AND-funktionen er opfyldt og når den ikke er opfyldt.

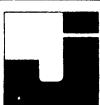
Formål: Måling med oscilloscop på 8085's kontrollsinaler.

- 1: Indtast programmet fra øvelse 6 punkt 3.
- 2: Trig oscilloscopet på adresse 2000H.
- 3: Iagttag og tegn følgende signaler korrekt i forhold til hinanden:
 \overline{RD} , \overline{WR} , IO/\overline{M} , AD Ø og A Ø.
- 4: Marker på AD Ø, hvor der er adresser, og hvor der er data på bussen.

Formål: Øvelsen belyser funktionen af en programmerbar portkreds.

- 1: Monter PPI kredsen 8255, så dens startadresse bliver 0800H
- 2: Gennemførelse:
 - A) Load kontrolregistret med et kontrolord der programmerer 8255 til: MODE 0, A=IND, B=UD, C=IND.
 - B) Forbind LED-indikatorer til de fire lave bit i port-B
Læs forskellige bitmønstre ud til port-B og se reaktionen.
 - C) Forbind fire niveauomskiftere til de fire lave bit i port-A. Læs port-A med forskellige bitmønstre.
- 3: Skriv et program der programmerer 8255 som i punkt 2, og dernæst kontinuerligt overfører inputtet på port-A til LED-indikatorerne på port-B.

Formål: At belyse 8085's interruptfaciliteter.

TRAP interrupt

1: LSA setup:

Trig,CK0 : 0024H

2: Tilfør TRAP inputtet på 8085 et signal og analyser de opsamlede data.

INTR interrupt

3: Tilfør SADRL et enablesignal (\bar{G}) fra INTA på 8085.

4: Tilfør SADRL koden for RST 7.

5: LSA setup:

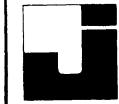
Trig,CK0 : Hop-adresse for RST 7.

6: Skriv, indtast og eksekver et program der enabler interrupt.

7: Tilfør INTR inputtet et signal, og analyser de opsamlede data.

- 1: Sæt register D til 6 (D) = 6
- 2: Sæt register E til -5 (E) = -5
- 3: Sæt register A til indholdet af register B (A) = (B)
- 4: Adder register B og C og anbring resultatet i D (D) = (B) + (C)
- 5: Anbring indholdet af adresse 2000H i register B (B) = (2000H)
- 6: Anbring indholdet af adresse 2050H i register A, og multiplicerer med -1. (A) = -(2050H)
- 7: Sæt indholdet af adresse 2030H til den negative værdi af adresse 2040H. (2030H) = -(2040H)
- 8: Beregn differencen mellem indholdet af adresserne 2055H og 2056H og anbring resultatet i adresse 2057H. (2057H) = (2055H) - (2056H)
- 9: Ombyt indholdet af adresserne 2040H og 2045H. (2040H) ↔ (2045H)
- 10: Sæt register A til 0. (A) = 0
- 11: Skriv et program der incrementerer L registret, og hvis dette bliver 00, incrementerer H registret.
- 12: Læg værdierne 02H, 03H og 04H i adresserne 2010H og fremefter.
- 13: Incrementer værdien i adresse 2050H.
- 14: Nulstil indholdet i adresserne 2030H til 2070H.
- 15: Flyt indholdet i adresserne 2020H - 202F til 2000H - 200FH.

- 16: Skriv et program der læser fire omskiftere, og tænder LED 1 ved et ulige antal omskiftere der er i stilling 1, og LED 0 ved et lige antal omskiftere der er i stilling 1.
- 17: Læs bit 4 - 7 på input-porten, og anbring resultatet på bit 0 - 3 på output-porten.
- 18: Skriv et program der læser vippeomskifterene, og udlæser niveauerne på lysdioderne med bit 2 konstant tændt.
- 19: Skriv et tidsforsinkelsesprogram som kan bruges generelt. Programmet skal forsinke et antal 4,5 msec., hvor antallet bestemmes af indholdet i B-registret.
- 20: Som 19, men med 20 msec.
- 21: Skriv et program, der kontinuerligt tænder lysdioderne 20 msec. efter tur. (Ringtæller).
- 22: Skriv et program, der læser en byte på thumbwheelomskifterene og adderer de to nippelr og viser resultatet på displayet.
- 23: Som 22, men med BCD-tal. Indtastes et ikke BCD-tal skal displayet vise EE.
- 24: Skriv et program hvor stillingen af omskifter 3 bestemmer hvilken tabel der anvendes til at sætte værdien af omskifterne 0 - 2 til lysdioderne.

Omsk. nummer:	(2)(1)(0)	(3)= 1	(3)= 0
	0 0 0	0 1 1 0	1 0 0 0
	0 0 1	0 1 1 1	0 1 1 0
	0 1 0	1 1 1 1	1 1 1 1
	0 1 1	0 0 0 0	0 0 0 0
	1 0 0	1 0 1 1	1 1 0 0
	1 0 1	0 0 0 0	1 0 0 0
	1 1 0	0 1 0 1	0 1 1 0
	1 1 1	0 1 1 0	0 1 0 1

- 25: I adresserne 2200H til 220FH er placeret 16 vilkårlige talværdier. Skriv et program, der sorterer disse værdier efter numerisk værdi, idet det mindste placeres på adresse 2200H, og det største på adresse 220FH.
- 26: I adresse 2280H til 229FH er placeret 32 vilkårlige talværdier. Skriv et program der undersøger hvilke værdier der er repræsenteret mere end to gange. Disse værdier skal udlæses på displayet i minimum 1 sek.
- 27: Skriv et program, der kalder den underroutine i monitoren der læser keyboardet, og send den indtastede karakter som asynkron seriell transmission ud af SOD-outputtet på 8085. Der skal sendes med en baud-rate på 110, og være 2 stop bit.
- 28: Skriv et program, der kan modtage serielle asynkrone data via SID-inputtet på 8085 og vise de modtagne data på displayet. Baud-rate og stopbit som i opgave 27.

